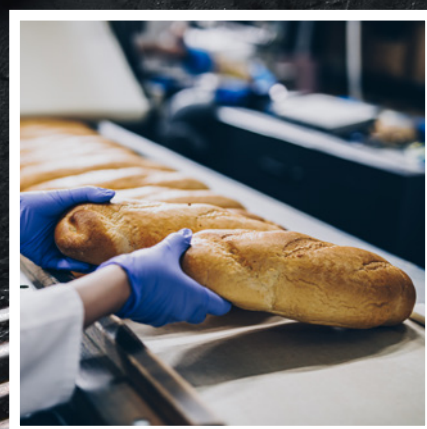

Verslag over de **economische conjunctuur** in de **voedings-** en **drankenindustrie**

april 2022

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Voorwoord

In de context van de identificatie en implementatie van synergiën startten de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de FOD Economie een gezamenlijk project voor sectorale conjunctuuranalyses op.

De FOD Economie zet onder meer zijn expertise in om, samen met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, een uitgebreide conjunctuurstudie te maken van diverse sectoren, zoals distributie, voeding, chemie en textiel.

Het rapport "Economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie - April 2021" werd samengesteld door het team van de algemene directie Economische Analyses en Internationale Economie van de FOD Economie (Chantal Binotto, Arno Noens, David Restiaux, Richard Saka Sapu, Kris Van den Berghe en Vincent Vanesse). Het werd grondig nagelezen door de stuurgroep (Peter Van Herreweghe, Emmanuel De Béthune en Lieselot Smet).

Het vorige conjunctuurverslag over de ontwikkelingen in die sectoren dateert van maart 2019 en kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie: ["Verslag over de economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie" - april 2021](#).

De positieve ervaringen met die samenwerking en de gerealiseerde synergiën bieden veel perspectieven om in de toekomst nog andere projecten en studies te realiseren via een samenwerking tussen de FOD Economie en de CRB. Beide instellingen hebben overigens een protocol van overeenstemming gesloten om dat type samenwerking op structurele wijze in te bedden in hun werking. Ze staan positief tegenover de uitbreiding van die samenwerking in het kader van de sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere raadgevende commissies (brc's) van de CRB.

Deze studie werd afgesloten op 15 april 2022. De gegevensverwerking vond plaats in maart 2022.

Inhoud

Voorwoord	3
Executive summary	12
1. Economische context	14
1.1. België	14
1.2. Europese Unie.....	15
1.3. Rest van de wereld	15
1.4. Zorgpunten.....	17
2. Inleidende analyse op korte en middellange termijn	19
2.1. Conjunctuurcurve	19
2.2. Omzet	19
2.3. Productie volgens de Prodcom-indexen	20
2.4. Tewerkstelling.....	21
3. Sectoranalyse.....	25
3.1. Inleiding	25
3.2. Lijst van indicatoren.....	25
3.2.1. Omzet	25
3.2.2. Investerings.....	26
3.2.3. Productie (index).....	26
3.2.4. Afzetprijzen (index)	26
3.2.5. Tewerkstelling.....	26
3.2.6. Loonmassa	27
3.2.7. Aantal werkgevers.....	27
3.2.8. Oprichtingen.....	28
3.2.9. Schrappingen.....	28
3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen	28
3.2.11. Faillissementen	28
3.2.12. Banenverlies door faillissementen	29
3.2.13. Uitvoer en invoer.....	29
3.2.14. Handelsbalans	29
3.3. Voornaamste lessen uit de analyse van de sectoren	30
3.3.1. De voedingsindustrie in 2021 (C10).....	30
3.3.2. De vervaardiging van dranken in 2021 (C11).....	33
3.4. Sectorfiches.....	36
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	36
Vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	38
Verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1) ...	41
Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	43
Verwerking en conservering van gevogelte (C10.12).....	46

Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13)	48
Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)	50
Verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	52
Verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)	54
Vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)	56
Overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	58
Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	61
Vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	63
Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)	65
Vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)	67
Zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)	69
Vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	71
Vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)	73
Vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	75
Vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	77
Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)	79
Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)	81
Vervaardiging van beschuit en koekjes en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)	83
Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73) ..	85
Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)	87
Vervaardiging van suiker (C10.81)	89
Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	91
Verwerking van thee en koffie (C10.83)	93
Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	95
Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	97
Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)	100
Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)	102
Vervaardiging van diervoeders (C10.9)	105
Vervaardiging van veevoeders (C10.91)	107
Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)	109
Vervaardiging van dranken (C11)	111
Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)	113
Vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02)	115
Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)	117
Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	119
Vervaardiging van bier (C11.05)	121
Vervaardiging van mout (C11.06)	123

Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	125
Bijlagen.....	127
Classificatie van economische activiteiten volgens NACE	127

Overzicht van de grafieken

Grafiek 1-1: Voedselprijsindex (08.04.2022)	17
Grafiek 1-2: Prijsindex van voedingsgrondstoffen.....	18
Grafiek 2-1. Bruto- en afgevlakte conjunctuurcurve in de voedings- en in de verwerkende nijverheid	19
Grafiek 2-2. Evolutie van de omzet in de voedings- en drankenindustrie op korte en middellange termijn	20
Grafiek 2-3. Evolutie van de productie-index (Prodcom) in België in de voedings- en drankenindustrie op korte en middellange termijn	21
Grafiek 2-4. Evolutie van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de voedings- en drankenindustrie voor de eerste negen maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van 2020 en van 2017.....	23
Grafiek 2-5. Evolutie van de tewerkstelling (voltijds equivalenten) in de voedings- en drankenindustrie voor de eerste negen maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van 2020 en van 2017	24
Grafiek 3-1. Handelspartners voor de uitvoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)	37
Grafiek 3-2. Handelspartners voor de invoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	37
Grafiek 3-3. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	40
Grafiek 3-4. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	40
Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	42
Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	42
Grafiek 3-7. Handelspartners voor de uitvoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	45
Grafiek 3-8. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	45
Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12).....	47
Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12).....	47
Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)	49
Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)	49
Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)	51
Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)	51

Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	53
Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	53
Grafiek 3-17. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31).....	55
Grafiek 3-18. Handelspartners voor de invoer de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31).....	55
Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32).....	57
Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32).....	57
Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	60
Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	60
Grafiek 3-23. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	62
Grafiek 3-24. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	62
Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	64
Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	64
Grafiek 3-27. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42).....	66
Grafiek 3-28. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42).....	66
Grafiek 3-29. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)	68
Grafiek 3-30. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5).....	68
Grafiek 3-31. Handelspartners bij de uitvoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)	70
Grafiek 3-32. Handelspartners bij de invoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51).....	70
Grafiek 3-33. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	72
Grafiek 3-34. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	72
Grafiek 3-35. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6).....	74
Grafiek 3-36. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6).....	74
Grafiek 3-37. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61).....	76
Grafiek 3-38. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61).....	76

Grafiek 3-39. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	78
Grafiek 3-40. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	78
Grafiek 3-41. Handelspartners bij de uitvoer van de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)	80
Grafiek 3-42. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)	80
Grafiek 3-43. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)	82
Grafiek 3-44. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)	82
Grafiek 3-45. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)	84
Grafiek 3-46. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)	84
Grafiek 3-47. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)	86
Grafiek 3-48. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)	86
Grafiek 3-49. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)	88
Grafiek 3-50. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)	88
Grafiek 3-51. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)	90
Grafiek 3-52. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)	90
Grafiek 3-53. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	92
Grafiek 3-54. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	92
Grafiek 3-55. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)	94
Grafiek 3-56. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)	94
Grafiek 3-57. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	96
Grafiek 3-58. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	96
Grafiek 3-59. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	99
Grafiek 3-60. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	99
Grafiek 3-61. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86)	101
Grafiek 3-62. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86)	101
Grafiek 3-63. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)	104

Grafiek 3-64. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89).....	104
Grafiek 3-65. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9) ...	106
Grafiek 3-66. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9).....	106
Grafiek 3-67. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)	108
Grafiek 3-68. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)	108
Grafiek 3-69. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92).....	110
Grafiek 3-70. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92).....	110
Grafiek 3-71. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van dranken (C11)	112
Grafiek 3-72. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van dranken (C11).....	112
Grafiek 3-73. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	114
Grafiek 3-74. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	114
Grafiek 3-75. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	116
Grafiek 3-76. Handelspartners bij de invoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	116
Grafiek 3-77. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)	118
Grafiek 3-78. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)	118
Grafiek 3-79. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	120
Grafiek 3-80. Handelspartners bij de invoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	120
Grafiek 3-81. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)	122
Grafiek 3-82. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bier (C11.05).....	122
Grafiek 3-83. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van mout (C11.06)	124
Grafiek 3-84. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van mout (C11.06).....	124
Grafiek 3-85. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	126
Grafiek 3-86. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	126

Overzicht van de tabellen

Tabel 1-1. Groeiprognozes van het Internationaal Monetair Fonds, de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau.....	16
Tabel 2-1. Aantal jobs in arbeidsplaatsen (AP) en in voltijds equivalenten (vte).....	22
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)	36

Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	39
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	41
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	44
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)	46
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13)	48
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)	50
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	52
Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)	54
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)	56
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	59
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	61
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	63
Tabel 3-15. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)	65
Tabel 3-16. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)	67
Tabel 3-17. Voornaamste economische indicatoren in de zuivelfabrieken en de kaasmakerijen (C10.51)	69
Tabel 3-18. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	71
Tabel 3-19. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)	73
Tabel 3-20. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	75
Tabel 3-21. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	77
Tabel 3-22. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)	79
Tabel 3-23. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)	81
Tabel 3-24. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)	83
Tabel 3-25. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)	85
Tabel 3-26. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)	87

Tabel 3-27. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van suiker (C10.81).....	89
Tabel 3-28. Voornaamste economische indicatoren in Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	91
Tabel 3-29. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking van thee en koffie (C10.83)	93
Tabel 3-30. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84).....	95
Tabel 3-31. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	98
Tabel 3-32. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86).....	100
Tabel 3-33. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89).....	103
Tabel 3-34. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van diervoeders (C10.9)	105
Tabel 3-35. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van veevoeders (C10.91)	107
Tabel 3-36. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)	109
Tabel 3-37. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van dranken (C11).....	111
Tabel 3-38. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	113
Tabel 3-39. Voornaamste economische indicatoren in de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	115
Tabel 3-40. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03).....	117
Tabel 3-41. Voornaamste economische indicatoren in de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	119
Tabel 3-42. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bier (C11.05).....	121
Tabel 3-43. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van mout (C11.06)	123
Tabel 3-44. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07).....	125
Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10) en van de vervaardiging van dranken (C11).....	127

Executive summary

Economische context

In België alsook in de rest van de wereld evolueerde de **economische bedrijvigheid** in 2020 op de pas van de beperkende maatregelen die door talrijke regeringen genomen werden in een poging om de verspreiding van het coronavirus in te dijken. Zo kromp de **mondiale economie** met 3,1 % in 2020, maar zou deze een opleving van 6,1 % gekend hebben in 2021. De oorlog in Oekraïne en de hoge vlucht van de inflatie hakten in op de groeivoorzichten van de mondiale economie. Het IMF verwacht een vertraging van de groei voor 2022 met 3,6 %, gevolgd door een vergelijkbare groei voor 2023.

Volgens de Economische Begroting van februari, die weliswaar opgemaakt werd voor de invasie van Oekraïne door Rusland, zou de economische bedrijvigheid van **België** zich hersteld hebben in 2021 (+6,1 %), na een krimp van 5,7 % in 2020 als gevolg van de coronapandemie. De economische groei zou dan enigszins vertragen naar 3,0 % in 2022. De NBB stelde haar macro-economische prognoses echter bij om rekening te houden met het conflict in Oekraïne en raamt nu de groei van het Belgische bbp op 2,4 % voor 2022.

De **oorlog in Oekraïne** heeft de Brexit enigszins naar de achtergrond geduwd. Afgezien van de humanitaire crisis houdt die oorlog namelijk ook een echte economische schok in voor heel wat landen. België is weliswaar slechts in beperkte mate rechtstreeks blootgesteld aan het Russisch-Oekraïense conflict, maar het zal er toch onrechtstreeks de impact van voelen door een aantal schaarser en duurder wordende grondstoffen, door de duurdere energie en door de inflatie.

Verder zou de **Europese Unie** in 2020 een forsere daling van haar bbp (-5,9 %) gekend hebben in vergelijking met België (-5,7 %) en zou ze ook enigszins een minder goed herstel kennen (+5,3 %, tegenover +6,1 % voor België).

Algemene conjunctuur en voornaamste indicatoren

Het **ondernemersvertrouwen** in de voedings- en drankenindustrie herstelde zich geleidelijk nadat het in maart 2020 ingestort was, maar het keert niet meer terug naar zijn langetermijntrend. Niettemin, terwijl de laatste bruto gegevens een verlies aan ondernemersvertrouwen aantonen, wijzen de laatste gegevens van maart toch op een herwonnen vertrouwen. De internationale situatie (oorlog in Oekraïne en stijgende inflatie) zou dat elan evenwel kunnen breken.

De voedings- en drankenindustrie (C10-C11) vertoonde een stijgende beweging van haar **omzet**, zowel op korte termijn als op middellange termijn. Het herstel van de activiteit in 2021 wordt op die manier duidelijk bevestigd.

De **productie** in de voedings- en drankenindustrie kende een stijgende beweging, zowel op korte termijn als op middellange termijn. Ondanks een opleving van de productie in 2021 kent de sector vervaardiging van bier nog steeds een daling van zijn productie op middellange termijn, wat gezien het gewicht van die sector de vergelijkbare trend voor de drankenindustrie als geheel verklaart.

Gemiddeld over de eerste drie kwartalen van 2021 in vergelijking met dezelfde periode van 2020 kende de voedings- en drankenindustrie (C10-C11) een toename van het aantal arbeidsplaatsen, maar tegelijk een afname van het aantal voltijds equivalenten.

De voedingsindustrie (C10)

De voedingsindustrie kende een bijzonder gunstig 2021, met tekenen van herstel voor de meeste economische indicatoren die onderzocht werden. Met uitzondering van een toename van het aantal faillissementen evolueerden de andere beschouwde indicatoren positief in 2021. Zo zien we dynamiek in de omzet en de investeringen en trok ook de productie aan, terwijl de productieprijsen hun stijgende beweging vervolgden. De indicatoren voor de bedrijvigheid halen zelfs hun beste resultaat voor de beschouwde periode in 2021. De indicatoren voor de tewerkstelling kenden in de eerste negen maanden van 2021 een gunstig verloop (het aantal arbeidsplaatsen, de loonmassa en het aantal werkgevers vertonen een stijging). De buitenlandse handel kent een zeer uitbundig herstel, met een toename van de uitvoer en de invoer, dankzij een herstel van de wereldwijde, maar ook Belgische economische bedrijvigheid, na een moeilijk jaar

2020. Het overschot op de handelsbalans nam zelfs toe. De ondernemingsdynamiek was vrij sterk in 2020, met een hoger aantal oprichtingen van ondernemingen dan schrappingen en een stijgend aantal btw-plichtigen. Ondanks de invoering van de moratoria op de faillissementen in de loop van 2020 was het aantal failliet verklaarde ondernemingen weliswaar toegenomen in 2021, maar dat aantal ligt duidelijk lager dan in de periode voorafgaand aan de COVID-19-crisis. Bovendien leidden die faillissementen tot minder verloren arbeidsplaatsen in 2021 vergeleken met het jaar ervoor.

De vervaardiging van dranken (C11)

De vervaardiging van dranken kende globaal een goed jaar in 2021, met bijzonder uitgesproken tekenen van herstel, met uitzondering van een daling van het aantal arbeidsplaatsen tijdens de eerste negen maanden van het jaar. De voornaamste indicatoren vertoonden een positieve evolutie, met name de omzet die toegenomen is, de investeringen die intensiever waren, of ook nog de productie die hoger lag. De indicatoren voor de tewerkstelling evolueerden enigszins uiteenlopend voor de eerste negen maanden van het jaar (het aantal arbeidsplaatsen kende een daling, terwijl het aantal werkgevers in de sector en de loonmassa een stijging vertoonden). Qua buitenlandse handel ziet men dat de uitvoer en de invoer meer dynamiek vertoonden. Daarnaast verbeterde ook het saldo van de handelsbalans. De ondernemingsdynamiek tot slot was positief in 2020, met een stijging van het aantal opgerichte ondernemingen, terwijl het aantal geschrapte ondernemingen een forse afname kende. Ook nam het aantal btw-plichtigen in de sector toe. Het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam bovendien af in 2021, en er ging geen enkele arbeidsplaats verloren door die faillissementen.

De geïnteresseerde lezer vindt meer informatie in hoofdstuk 3 van dit rapport. Dat hoofdstuk omvat gedetailleerde fiches per sector, die beschikbaar zijn op 4-cijferig niveau in de NACE-nomenclatuur.

1. Economische context

1.1. België

Vooruitzichten

Na een inkrimping in 2020 door de impact van de wereldwijde coronacrisis herstelde de Belgische economie zich in **2021**. De COVID-19-crisis heeft de solvabiliteit van de ondernemingen zwaar op de proef gesteld door een daling van de omzet. De regering heeft niettemin een aantal maatregelen genomen om de ondernemingen te ondersteunen en zo hun inkomstenverlies en de vernietiging van arbeidsplaatsen te beperken. De schok van de coronacrisis kon op die manier enigszins afgezwakt worden. **Volgens de prognoses van het Federaal Planbureau van februari 2022¹** herstelde de economische bedrijvigheid van **België** zich in 2021, met een groei van 6,1 %. Die zou ondersteund zijn door de overheidsuitgaven, met een groei van 4,2 %, door de gezinsuitgaven (+6,3 % na een daling met 8,2 % in 2020) en door de investeringsuitgaven (+9,6 % na een daling met 6,2 % in 2020). Tegelijk zouden ook de uitvoer en de invoer zich hersteld hebben in 2021, namelijk met 9,0 % en 8,5 %, na een daling met respectievelijk 5,5 % en 5,9 % in 2020. Het herstel van de economische bedrijvigheid in België zou in 2022 aanhouden, met een economische groei van 3,0 %. Volgens diezelfde prognoses zou daarnaast de werkgelegenheid toenemen met 84.000 personen in België voor 2021 en 2022 samen.

Volgens de winterprognoses van de Europese Commissie² zou de economische activiteit van België terug een groei kennen in 2021, en wel van 6,1 %, om dan terug enigszins te vertragen naar 2,7 % in 2022. Men moet er wel rekening mee houden dat de prognoses van het Federaal Planbureau en ook die van de Europese Commissie opgesteld werden voor de invasie van Oekraïne door Rusland.

De later verschenen prognoses van het **IMF³** wijzen voor België op een groei van het bbp met 6,3 % in 2021, gevolgd door een matigere groei voor 2022 (+2,1 %). Als gevolg van het conflict van Rusland met Oekraïne stelde ook de **NBB** haar macro-economische prognoses voor België bij. Ze gaat nu uit van een economische groei van 2,4 % voor 2022, na een groei van 6,1 % in 2021⁴.

De **overheidsfinanciën** zullen onder druk komen te staan. Volgens het ontwerp-begrotingsplan van België⁵ dat op 15 oktober 2021 bij de Europese Commissie is ingediend, zou de Belgische schuld van 114,1 % van het bbp in 2020 zakken naar 113,9 % in 2021 en terug stijgen naar 114,3 % in 2022. België moet echter voor eind april 2022 zijn stabiliteitsprogramma voor 2022-2025 aan de Europese Commissie bezorgen.

De **oorlog in Oekraïne** heeft de Brexit enigszins naar de achtergrond geduwd. Afgezien van de humanitaire crisis houdt die oorlog namelijk ook een echte economische schok in voor heel wat landen. België is weliswaar slechts in beperkte mate rechtstreeks blootgesteld aan het Russisch-Oekraïense conflict, maar het zal er toch onrechtstreeks de impact van voelen door een aantal schaarser en duurder geworden grondstoffen en door de duurdere energie.

Rusland en Oekraïne zijn namelijk beide grote graanexporteurs en Rusland is een grote exporteur van gas en aardolie. Die oorlog zal dus niet zonder gevolgen zijn voor de landbouw- en voedingsindustrie (meststoffen, granen, enz.) maar ook voor de hele economie. Aangezien Rusland bovendien een van de grootste invoerders van producten van de Europese Unie is, zou die oorlog dus ook wel eens grote gevolgen kunnen hebben voor de exportvooruitzichten van de Europese Unie⁶.

¹ Federaal Planbureau, Economische Begroting, 17 februari 2022

² European Commission, European Economic Forecast, Winter 2022, page 46.

³ IMF, World economic Outlook, April 2022

⁴ NBB, Update van de macro-economische vooruitzichten voor de Belgische economie, 28 maart 2022.

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/2022_dbp_be_fr.pdf.

⁶ NBB, Update van de macro-economische vooruitzichten voor de Belgische economie

Inflatie

In zijn prognoses van februari voorspelde het Federaal Planbureau⁷ dat de inflatie (gemeten aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijsen - ICP) van 0,7 % in 2020 naar 2,4 % in 2021 zou stijgen, door het effect van de prijsstijgingen voor grondstoffen en half afgewerkte producten. De inflatieprognoses voor 2022 zijn sindsdien enigszins naar boven bijgesteld, als gevolg van het Russisch-Oekraïense conflict en de prijsstijgingen van bepaalde grondstoffen, maar vooral van de gestegen energieprijzen.

Zo is de oorspronkelijk voor 2022 voorspelde jaarlijkse inflatie van 5,5 % naar boven bijgesteld (+7,3 %) en zou ze in 2023 naar verwachting 3,1 % bedragen. De gezondheidsindex, die onder meer dient voor de berekening van de loonindexering, de uitkeringen en de huurprijzen, zou dezelfde trend volgen als de algemene inflatie en zou van 2,0 % in 2021 naar 7,1 % stijgen in 2022, en vervolgens zakken naar 3,1 % in 2023.

1.2. Europese Unie

Na een daling van haar bbp van ongeveer 5,9 % in 2020 zou de Europese Unie terug een positieve groei optekenen van 5,3 % in 2021, 4,0 % in 2022 en 2,8 % in 2023⁸. De zwaarst door de coronacrisis getroffen landen van de Europese Unie, zoals **Spanje, Griekenland, Italië, Portugal en Frankrijk** zouden een opleving van hun economische activiteit kennen in 2021, met een stijging van hun bbp van respectievelijk 5,0 %, 8,5 %, 6,5 %, 4,9 % en 7,0 %. Aangezien het Verenigd Koninkrijk geen lid meer is van de EU, zijn de Britse bbp-statistieken niet opgenomen in de economische winterprognoses van de Europese Commissie. Het is wel zo dat die prognoses dateren van vóór de Oekraïne-crisis. De Europese Commissie zal ze waarschijnlijk nog actualiseren in de loop van de maand mei.

1.3. Rest van de wereld

Vooruitzichten

Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne en de hoge vlucht van de inflatie heeft het IMF zijn prognoses voor de economische groei voor een groot aantal landen naar beneden bijgesteld⁹.

Voor de **Verenigde Staten** bijvoorbeeld houdt de nieuwe projectie rekening met de snellere intrekking dan voorzien van de monetaire steun ter indamming van de inflatie alsook met de impact van een zwakkere groei van hun handelspartners door de oorlog in Oekraïne. Voor **China** impliceert de oorlog in Oekraïne gecombineerd met het zero covid-beleid dat de economische vertraging enigszins zal aanhouden. Hoewel het een uitzondering is, met een laag blijvende inflatie en een verlaging van de rente door de centrale bank in januari 2022 om het herstel te ondersteunen, blijft China lijden onder dat zero covid-beleid, met talloze lockdowns die op hun beurt tot heel wat sluitingen van bedrijven in diverse sectoren van de Chinese economie leiden. Dat beleid heeft onder meer neveneffecten op de privéconsumptie en verzwakt de vastgoedinvesteringen, maar ook de wereldwijde activiteit.

Voor de **landen van de eurozone** is de bbp-groeiprognose voor 2022 meer naar beneden bijgesteld dan voor sommige landen met name door de sterke blootstelling van de eurozone ten opzichte van Rusland op het gebied van energie. De stijging van de mondiale energieprijzen vormt een negatieve schok in handelstermen voor de meeste Europese landen, met een lagere productie en een hogere inflatie tot gevolg. Daarbij komt nog de verstoring van de bevoorradingsketen voor bepaalde bedrijfstakken van de eurozone, zoals de automobielsector.

Die oorlog heeft echter niet voor alle landen alleen maar negatieve gevolgen. Zo profiteren de **olie-exporterende landen** van de prijsstijgingen, zoals met name Saoedi-Arabië en andere OPEC-

⁷ NBB, [Economische Begroting, 9 februari 2022](#)

⁸ Europese Commissie, [Economic Forecast](#), Winter 2022

⁹ IMF, [World Economic Outlook](#), April 2022.

landen, die vandaag nog altijd weigeren hun productie op te drijven om de mondiale olieprijsen te drukken. De stijging van de olieprijsen komt ook Rusland als olie-exporterend land ten goede.

Terwijl het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zijn nieuwe prognoses van april 2022¹⁰ de groei van de wereldeconomie voor 2021 opwaarts heeft herzien van 5,9% (prognose van januari 2022) tot 6,1%, heeft het zijn mondiale groeiprognoses voor 2022 en 2023 neerwaarts bijgesteld om de bovenvermelde redenen. Het voorspelt nu een mondiale groei van 3,6 % zowel voor 2022 als voor 2023 (tegenover nog 4,4 % en 3,8 % in januari 2022), dat is een neerwaartse bijstelling met respectievelijk 0,8 en 0,2 procentpunten ten opzichte van de eerdere prognoses.

Geografische zones

Voor de **ontwikkelde landen** wordt de economische groei geraamd op 5,2 % in 2021, die in 2022 en 2023 zou vertragen naar respectievelijk 3,3 % en 2,4 %. Voor de **Verenigde Staten** zou de economische groei zakken van 5,7 % in 2021 naar 3,7 % in 2022 en 2,3 % in 2023. Na een groei van 1,6 % in 2021 zou **Japan** een economische opleving kennen van 2,4 % in 2022, met daarna een lichte daling naar 2,3 % in 2023. De **eurozone** zou, na een groei van het bbp met 5,3 % in 2021, een vertraging van de groei van het bbp kennen in 2022 met nog 2,8 %. Net als voor de andere economieën zou die nog blijven vertragen in 2023, om te zakken naar 2,3 %.

Na een stijging van hun bbp van naar schatting 6,8 % in 2021 zouden de **opkomende landen en de ontwikkelingslanden** een iets bescheidener groei van hun economische activiteit kennen in 2022 en 2023, respectievelijk 3,8 % en 4,4 %. China, na India het land met de hoogste economische activiteit in 2021 (+8,1 %), zou in 2022 een forse vertraging kennen (+4,4 %) gevolgd door een lichte versnelling in 2023 (+5,1 %). Net als China zou India¹¹ in 2021 een sterke economische groei gekend hebben van naar schatting 8,9 %, gevolgd door een lichte vertraging in 2022 (+8,2 %) en een grotere vertraging in 2023 (+6,9 %).

Tabel 1-1. Groeiprognoses van het Internationaal Monetair Fonds, de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau

Vooruitzichten voor de groei van het bbp in %				
	2020	2021 (r)	2022 (r)	2023 (r)
Wereld	-3,1	6,1	3,6	3,6
Verenigde Staten	-3,4	5,7	3,7	2,3
Japan	-4,5	1,6	2,4	2,3
Eurozone	-6,4	5,3	2,8	2,3
	2020	2021 (r)	2022 (r)	2023 (r)
België (FPB)	-5,7	6,1	3,0	-
België (NBB)	-5,7	6,1	2,4	1,5

r = raming

Bronnen: IMF, [Latest World Economic Outlook Growth Projections – April 2022](#) (voor de Wereld, de VS, Japan en de Eurozone), Federaal Planbureau, [-Economische begroting 2022 -17 februari 2022](#) en NBB-[Update van de macro economische vooruitzichten voor de Belgische economie-](#) 28 maart 2022 (voor België).

¹⁰ IMF, [World Economic Outlook, April 2022](#)

¹¹ Voor India worden de gegevens en groeiprognoses voorgesteld op basis van het begrotingsjaar. Het begrotingsjaar 2021/2022 begon in april 2021. De groeiprojecties van de update van de World Economic Outlook van april 2022 voor India gaan uit van 8,9 % in 2022 en 5,2 % in 2023, op basis van het kalenderjaar (IMF).

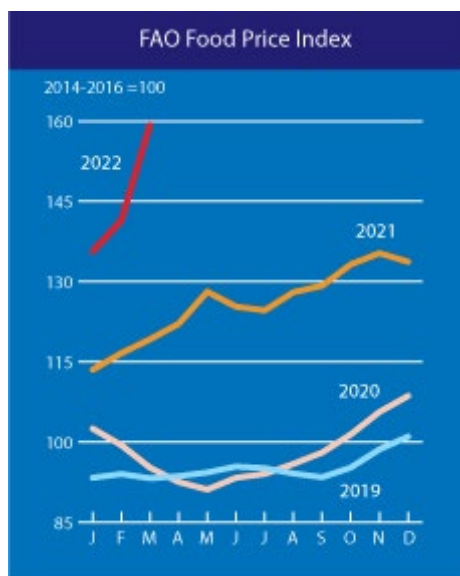
1.4. Zorgpunten

De voornaamste uitdagingen voor de voedingssector zijn de stijgende prijzen. Daarbij zijn de **inflatie, de energieprijzen, de grondstofprijzen en de oorlog tussen Oekraïne en Rusland** bepalende en onderling afhankelijke factoren.

Zo blijkt, volgens beroepsfederatie Fevia, dat zich baseert op cijfers van de “Food and Agricultural Organization (FAO)¹²” van de Verenigde Naties, dat de prijzen op de wereldmarkt voor agrovoedingsproducten tussen juni 2020 en december 2021 met 43 % zijn gestegen¹³. Die prijsstijgingen worden verklaard door enerzijds aanvoerproblemen die het aanbod verstoren, en anderzijds een aangetrokken vraag naar aanleiding van het wegebben van de COVID-19-pandemie.

Waar diezelfde dynamiek nog steeds speelt in 2022, betekent de oorlog tussen Oekraïne en Rusland sinds februari 2022 een bijkomend aanvoerprobleem. Zo steeg de “Food Price Index¹⁴” van de FAO in maart 2022 met 12,6 % ten opzichte van de maand ervoor. Jaar-op-jaar betekent dat een stijging van 33,6 %. Onderstaande grafiek geeft een overzicht.

Grafiek 1-1: Voedselprijsindex (08.04.2022)

Bron: FAO (Verenigde Naties)

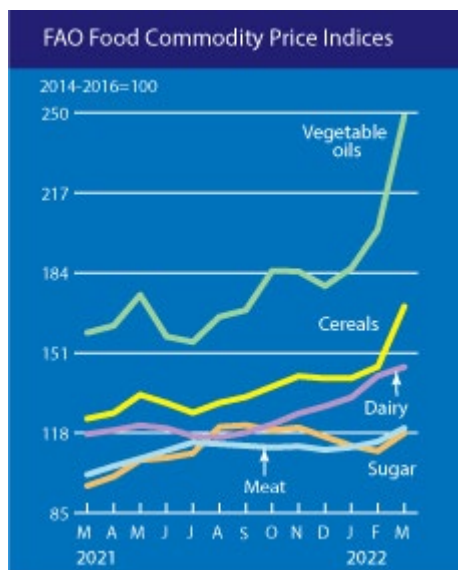
Grafiek 1-2 geeft een uitsplitsing per grondstoffengroep voor het hele jaar weer.

¹² FAO (2022) [Home](#)

¹³ FEVIA (2022) [Kostenstijgingen: dringende oproep naar alle ketenactoren en de overheid](#)

¹⁴ FAO (2022) [FAO Food Price Index posts significant leap in March](#)

Grafiek 1-2: Prijsindex van voedingsgrondstoffen

Bron: FAO Verenigde Naties

De voornaamste stijgers, maand-op-maand, zijn de **plantaardige olieprijsen** (+ 23,2 %), waarvan Oekraïne wereldleider is, met name vooral zonnebloemolie, en granen (+ 17,1 %). Tevens zijn Rusland en Oekraïne samen goed voor respectievelijk ongeveer 30 % en 20 % van de wereldwijde tarwe- en maisuitvoer¹⁵.

Doordat de voedingsindustrie een energie-intensieve sector is, wegen de sterk gestegen **energieprijsen** zwaar door: volgens een bevraging bij de 700 leden van Fevia¹⁶ zag de helft van die voedingsbedrijven zijn elektriciteitsfactuur op een jaar tijd minstens verdubbelen en 37 % zag zijn gasfactuur zelfs verdrievoudigen. Volgens het Prijzenobservatorium van de FOD Economie¹⁷ steeg de gasprijs in België in 2021, jaar-op-jaar, met 39,6 %, terwijl de gewogen energieprijs in 2021 met 22,4 % steeg. Verder bleek, volgens Fevia, dat de bevoorrading bij de helft van die voedingsbedrijven verstoord werd, dat 70 % de samenstelling van hun producten moet aanpassen of dat binnenkort moet doen, en dat vier van de tien bedrijven aangaven dat ze hun productie wellicht zouden moeten verminderen of zelfs stopzetten.

Ondanks dat de laatste beschikbare gegevens van de Nationale Bank van België¹⁸ eveneens een zeer hoge algemene inflatie (High Index of Consumer Prices-HIPC) van 9,3 % in maart 2022 laat optekenen, ligt dat beduidend lager dan de prijsstijgingen van respectievelijk de grondstoffen voor de voedingsindustrie en de energie. Mede hierdoor bereikt de **rentabiliteit** van de voedingsbedrijven een historisch lage 2,8 %, volgens Fevia¹⁹.

¹⁵ FAO (2022) [FAO Food Price Index posts significant leap in March](#)

¹⁶ Fevia (06/04/2022) [Oorlog in Oekraïne zorgt voor stresstest in voedingsketen](#)

¹⁷ Prijzenobservatorium FOD Economie (2022) [Prijzen - Analyse van de prijzen: 2021 INR Jaarverslag](#)

¹⁸ Nationale Bank van België (2022) [Kerncijfers](#)

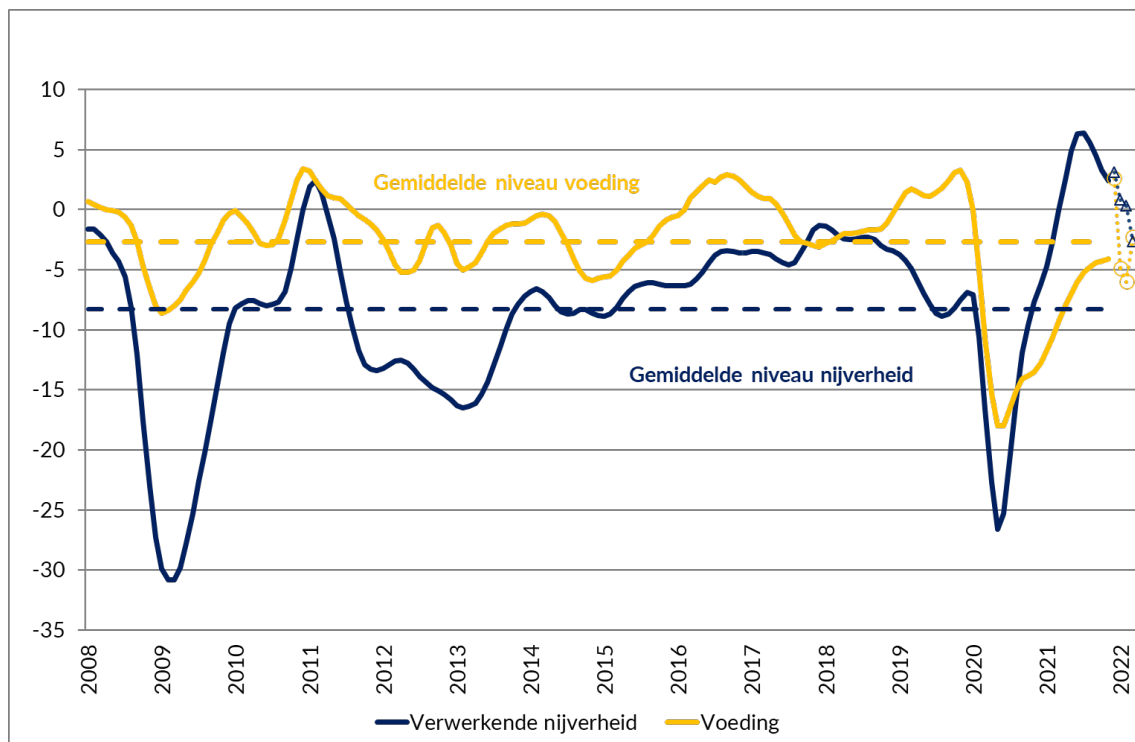
¹⁹ Fevia (06/04/2022) [Oorlog in Oekraïne zorgt voor stresstest in voedingsketen](#)

2. Inleidende analyse op korte en middellange termijn

2.1. Conjunctuurcurve

De afgevlakte gegevens van de conjunctuurcurve voor de voedingssector tonen in maart 2020 een bruuske onderbreking van de verbetering van het **ondernemersvertrouwen** van de voedings- en drankenindustrie die was ingezet eind 2017 en die twee jaar op rij had aangehouden. De afgevlakte conjunctuurcurve van de voeding is begin 2020 sterk gedaald en zakte naar haar laagste peil in mei 2020, waarna de curve zich herstelde. Het vertrouwen in die sector heeft dus een dieptepunt bereikt, ver onder het niveau dat werd waargenomen tijdens de economische en financiële crisis van 2008. Ter vergelijking: het ondernemersvertrouwen in de verwerkende nijverheid is weliswaar sterker gedaald dan in de voedingsindustrie, maar heeft zich ook sneller en sterker hersteld dan in deze laatste. Echter, terwijl de meest recente bruto gegevens (van januari 2022 tot maart 2022) een verlies aan ondernemersvertrouwen in de twee sectoren aantoonde, leggen de laatste gegevens een verschil bloot tussen de twee sectoren, met enkel in de voedingsindustrie een hersteld ondernemersvertrouwen.

Grafiek 2-1. Bruto- en afgevlakte conjunctuurcurve in de voedings- en in de verwerkende nijverheid

Bron: NBB (NBB.Stat), conjunctuurenquêtes.

2.2. Omzet

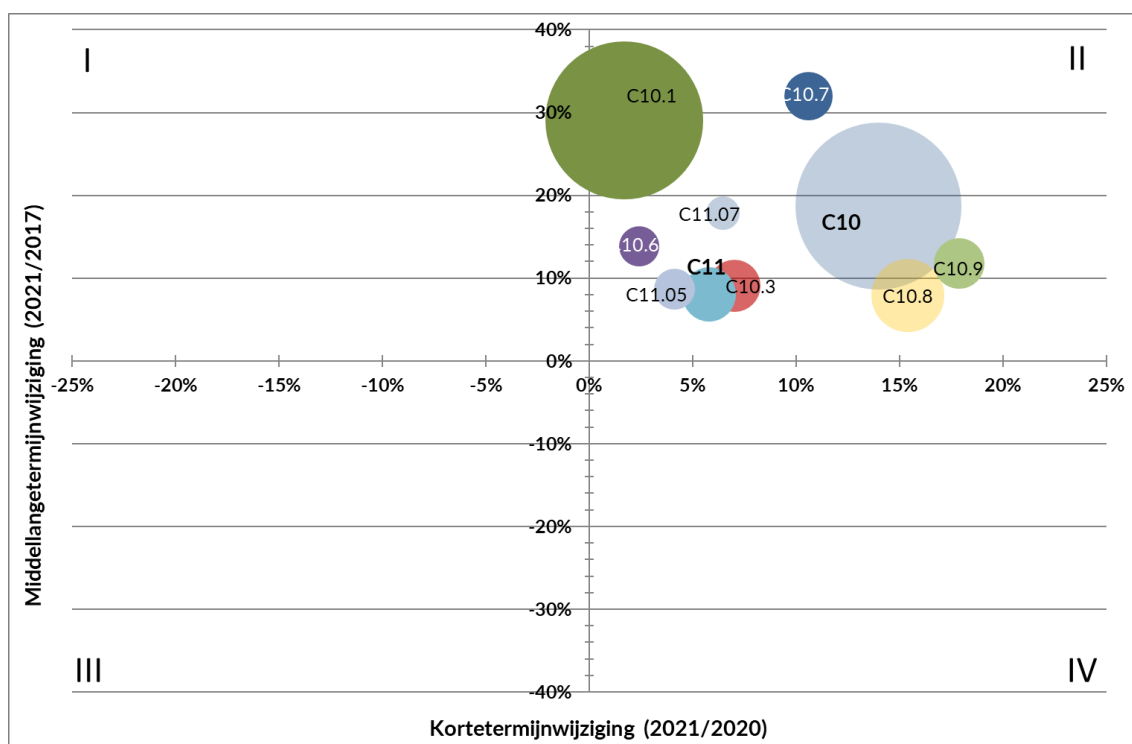
Volgens een verdeling in kwadranten, ter vergelijking van de prestaties op middellange termijn, zijnde 2021 ten opzichte van 2017, en op korte termijn, zijnde 2021 ten opzichte van 2020, blijkt dat alle sectoren waarvoor omzetgegevens beschikbaar zijn een stijgende beweging vertoonden, zowel op korte termijn als op middellange termijn. De in 2021 waargenomen opleving van de activiteit wordt daarmee bevestigd.

De grootte van de bollen geeft het belang van de sector weer op grond van zijn omzet. Hoe groter de bol, hoe groter het gewicht van de sector.

Zo vinden we in het tweede kwadrant (positieve wijziging van de omzet zowel op korte termijn als op middellange termijn):

- de sector 10 in zijn geheel;
- de 10.1 “verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten”;
- de 10.3 “verwerking en conservering van groenten en fruit”;
- de 10.6 “vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten”;
- de 10.7 “vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren”;
- de 10.8 “vervaardiging van andere voedingsmiddelen”;
- de 10.9 “vervaardiging van diervoeders”;
- de sector 11 in zijn geheel;
- de 11.05 “vervaardiging van bier”;
- de 11.07 “vervaardiging van mineraalwater, ander gebotteld water en frisdranken”.

Grafiek 2-2. Evolutie van de omzet in de voedings- en drankenindustrie op korte en middellange termijn

Bron: Statbel, voorlopige gegevens voor het vierde kwartaal van 2021

2.3. Productie volgens de Prodcum-indexen

Volgens een verdeling in kwadranten, ter vergelijking van de prestaties op middellange termijn, zijnde 2021 ten opzichte van 2017, en op korte termijn, zijnde 2021 ten opzichte van 2020, ziet men dat alle sectoren waarvoor productiegegevens beschikbaar zijn een stijgende beweging vertoonden, zowel op korte termijn als op middellange termijn. Wel ziet men dat de sector vervaardiging van bier ondanks een opleving van zijn productie in 2021 nog steeds een achterstand heeft van zijn productie op middellange termijn, hetgeen gezien zijn gewicht de soortgelijke tendens verklaart die men waarneemt voor de drankensector als geheel.

De grootte van de bollen geeft het belang van sector weer op grond van zijn productie. Hoe groter de bol, hoe groter het gewicht van de sector.

Eerste kwadrant: afname van de productie op korte termijn en toename van de productie op middellange termijn

- de 10.6 “vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten”;
- de 10.9 “vervaardiging van diervoeders”.

Tweede kwadrant: toename van de productie zowel op korte termijn als op middellange termijn

- de sector 10 in zijn geheel;

- de 10.1 “verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten”;
- de 10.3 “verwerking en conservering van groenten en fruit”;
- de 10.7 “vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren”;
- de 10.8 “vervaardiging van andere voedingsmiddelen”;
- de 11.07 “vervaardiging van mineraalwater, ander gebotteld water en frisdranken”.

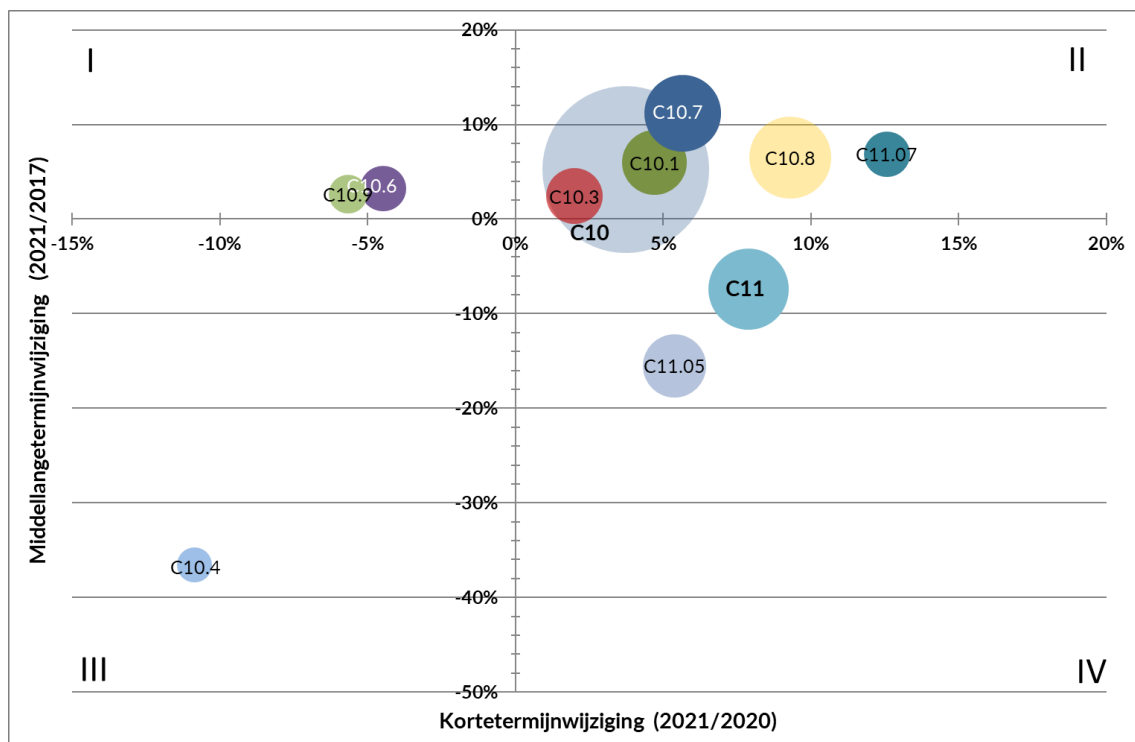
Derde kwadrant: afname van de productie zowel op korte termijn als op middellange termijn

- de 10.4 “vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten”.

Vierde kwadrant: toename van de productie op korte termijn en afname van de productie op middellange termijn

- de sector 11 in zijn geheel;
- de 11.05 “vervaardiging van bier”.

Grafiek 2-3. Evolutie van de productie-index (Prodcom) in België in de voedings- en drankenindustrie op korte en middellange termijn

Bron: Statbel, volumegegevens, voor werkdagen gecorrigeerd.

2.4. Tewerkstelling

In het kader van dit rapport wordt de tewerkstelling geanalyseerd (op basis van het volume) aan de hand van het concept “arbeidsplaats”, waarmee de relatie bedoeld wordt tussen een werknemer en een werkgever gedurende een gegeven periode (kwartaal). Om de lezer een idee te geven van wat de arbeidsplaatsen vertegenwoordigen in voltijds equivalenten (vte), hebben wij als bijlage een gedetailleerde overeenstemmingstabel voor vte bijgevoegd.

De conjunctuuranalyse van de tewerkstelling in de voedings- en drankenindustrie (C10-C11) is uitgevoerd op basis van officiële statistieken, d.w.z. de gecentraliseerde statistische gegevens van de RSZ, gegroepeerd volgens de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap, in zijn Belgische versie, NACE-BEL2008.

Gemiddeld voor de eerste drie maanden van 2021 is het aantal jobs²⁰ berekend als het aantal arbeidsplaatsen in de voedingsindustrie en in de drankenindustrie (C10-C11) met 2,2 % gestegen, van 96.032 naar 98.144 betrekkingen. Deze toename van het aantal jobs werd aangedreven door de voedingsindustrie, waar het aantal arbeidsplaatsen met +2,7 % toenam, terwijl dit in de drankenindustrie afnam (-1,3 %).

Tabel 2-1. Aantal jobs in arbeidsplaatsen (AP) en in voltijds equivalenten (vte)

	2017		2018		2019		2020		2021	
	VTE	AP	VTE	AP	VTE	AP	VTE	AP	VTE	AP
10+11	73.785	90.803	75.608	93.044	77.772	95.022	79.316	96.032	76.480	98.144
10	65.169	80.792	66.667	82.506	68.363	84.132	69.643	84.931	67.349	87.185
101	10.659	12.969	10.670	13.231	10.849	13.316	10.949	13.569	10.869	14.130
102	832	1.001	838	1.004	841	1.017	835	1.032	812	1.079
103	8.580	10.098	8.973	10.748	9.631	11.378	10.135	11.881	10.207	11.948
104	1.333	1.432	1.321	1.523	1.393	1.709	1.565	1.712	1.558	1.733
105	6.051	7.267	6.169	7.320	6.222	7.372	6.237	7.573	6.308	7.511
106	2.054	2.303	2.100	2.313	2.094	2.208	2.008	2.213	1.990	2.268
107	17.312	24.041	17.740	24.199	17.956	24.461	18.175	24.756	17.382	25.830
108	14.981	17.918	15.446	18.397	15.980	18.839	16.256	18.696	15.098	18.944
109	3.367	3.762	3.411	3.772	3.398	3.833	3.482	3.500	3.126	3.741
11	8.616	10.011	8.940	10.538	9.409	10.890	9.673	11.101	9.131	10.959
1101	251	332	286	365	307	407	352	440	355	483
1102	2	4	2	11	8	20	15	36	27	58
1103	128	134	120	128	114	73	66	10	8	14
1104	17	16	14	17	15	18	18	20	16	19
1105	4.872	5.779	5.152	6.240	5.577	6.578	5.850	6.819	5.507	6.704
1106	164	183	165	181	166	176	159	154	136	172
1107	3.183	3.563	3.200	3.597	3.222	3.618	3.212	3.623	3.082	3.509

Bron: RSZ

(*) Gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal jobs.

Volgens een verdeling in kwadranten ter vergelijking van de prestaties op middellange termijn, meer bepaald het gemiddelde van de eerste 9 maanden van 2021 vergeleken met dezelfde periode van 2017, en op korte termijn, meer bepaald het gemiddelde van de eerste 9 maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van het jaar ervoor, stelt men vast dat een aanzienlijk deel van de sectoren een stijgende beweging van de tewerkstelling optekenden, zowel op korte termijn als op middellange termijn.

Eerste kwadrant: afname van de tewerkstelling op korte termijn en toename ervan op middellange termijn

- de 10.5 "vervaardiging van zuivelproducten";
- de sector 11 in zijn geheel;
- de 11.05 "vervaardiging van bier".

Tweede kwadrant: toename van de tewerkstelling zowel op korte termijn als op middellange termijn

- de sector 10 in zijn geheel;
- de 10.1 "verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten";
- de 10.2 "verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren";
- de 10.3 "verwerking en conservering van groenten en fruit";
- de 10.4 "vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten";

²⁰ Het betreft de gecentraliseerde gegevens van de RSZ. De statistische telling van de arbeidsplaatsen op het einde van een kwartaal gebeurt door op het einde van dat kwartaal het aantal werknemers te tellen bij elke werkgever. Werknemers die op de laatste dag van het kwartaal bij meer dan een werkgever zijn tewerkgesteld, worden meermaals geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal tewerkgestelde werknemers is uitsluitend te wijten aan deze werknemers met meerdere betrekkingen. Deze gegevens werden door Statbel verwerkt met het oog op hun NACE-classificatie.

Werknemers die bij eenzelfde werkgever verschillende gelijktijdige arbeidsbetrekkingen uitoefenen (eventueel onder verschillende hoedanigheden of onder verschillende contracten) worden als 1 arbeidsplaats geteld. Enkel de kenmerken van de belangrijkste prestatie worden overgenomen. Die wordt gekozen analoog met de hoofdprestatie van de tewerkgestelde werknemer. Dat geval doet zich het vaakst voor in de onderwijssector.

- de 10.7 “vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren”;
- de 10.8 “vervaardiging van andere voedingsmiddelen”.

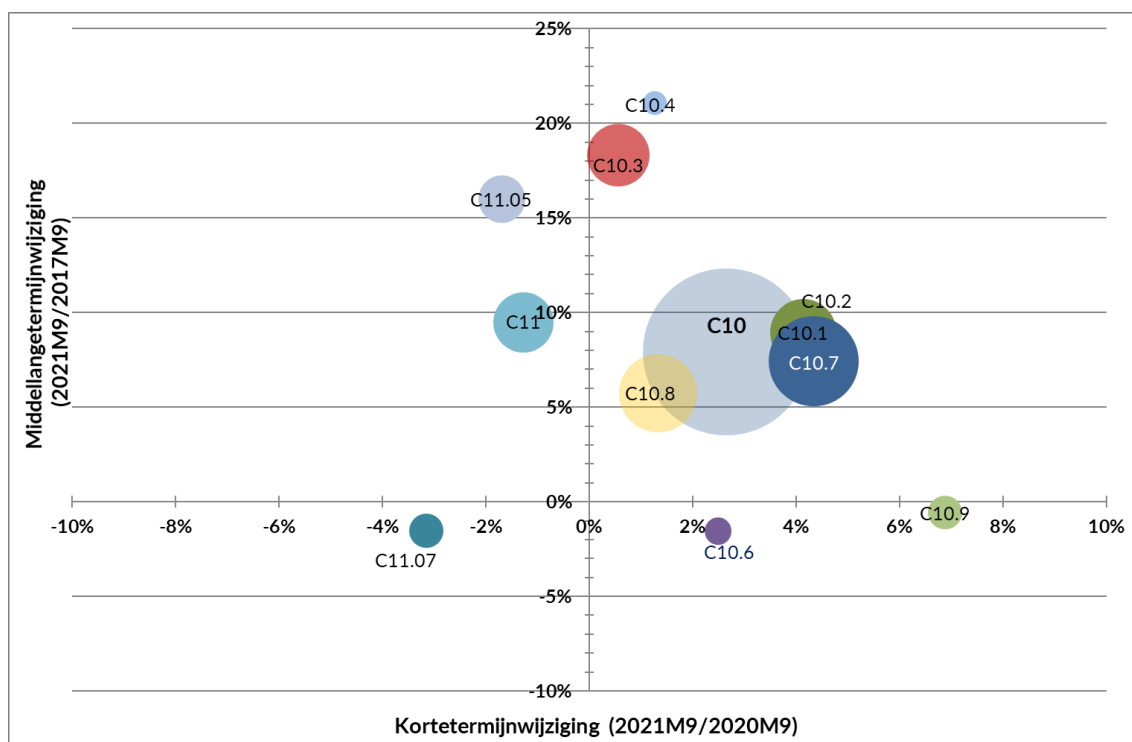
Derde kwadrant: afname van de tewerkstelling owel op korte termijn als op middellange termijn

- de 11.07 “vervaardiging van mineraalwater, ander gebotteld water en frisdranken”.

Vierde kwadrant: toename van de tewerkstelling op korte termijn en afname ervan op middellange termijn

- de 10.6 “vervaardiging van maalterijproducten, zetmeel en zetmeelproducten”;
- de 10.9 “vervaardiging van diervoeders”.

Grafiek 2-4. Evolutie van de tewerkstelling (**arbeidsplaatsen**) in de voedings- en drankenindustrie voor de eerste negen maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van 2020 en van 2017

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode.

Volgens een verdeling in kwadranten ter vergelijking van de prestaties qua voltijds equivalenten (vte) op middellange termijn, dat wil zeggen het gemiddelde van de eerste 9 maanden van 2021 vergeleken met dezelfde periode van 2017, en op korte termijn, dat wil zeggen het gemiddelde van de eerste 9 maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van het jaar ervoor, ziet men dat een groot deel van de sectoren een daling van het aantal vte noteerde op korte termijn, maar dat de meeste sectoren niettemin een hoger vte-peil konden aanhouden dan in 2017. Enkel de sectoren verwerking en conservering van groenten en fruit en de vervaardiging van zuivelproducten vertonen een groei van het aantal vte zowel ten opzichte van 2020 als ten opzichte van 2017.

Eerste kwadrant: afname van het aantal vte op korte termijn en toename ervan op middellange termijn

- de sector 10 in zijn geheel;
- de sector 11 in zijn geheel;
- de 10.1 “verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten”;
- de 10.4 “vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten”;
- de 10.7 “vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren”;
- de 10.8 “vervaardiging van andere voedingsmiddelen”;

- de 10.9 “vervaardiging van diervoeders”;
- de 11.05 “vervaardiging van bier”.

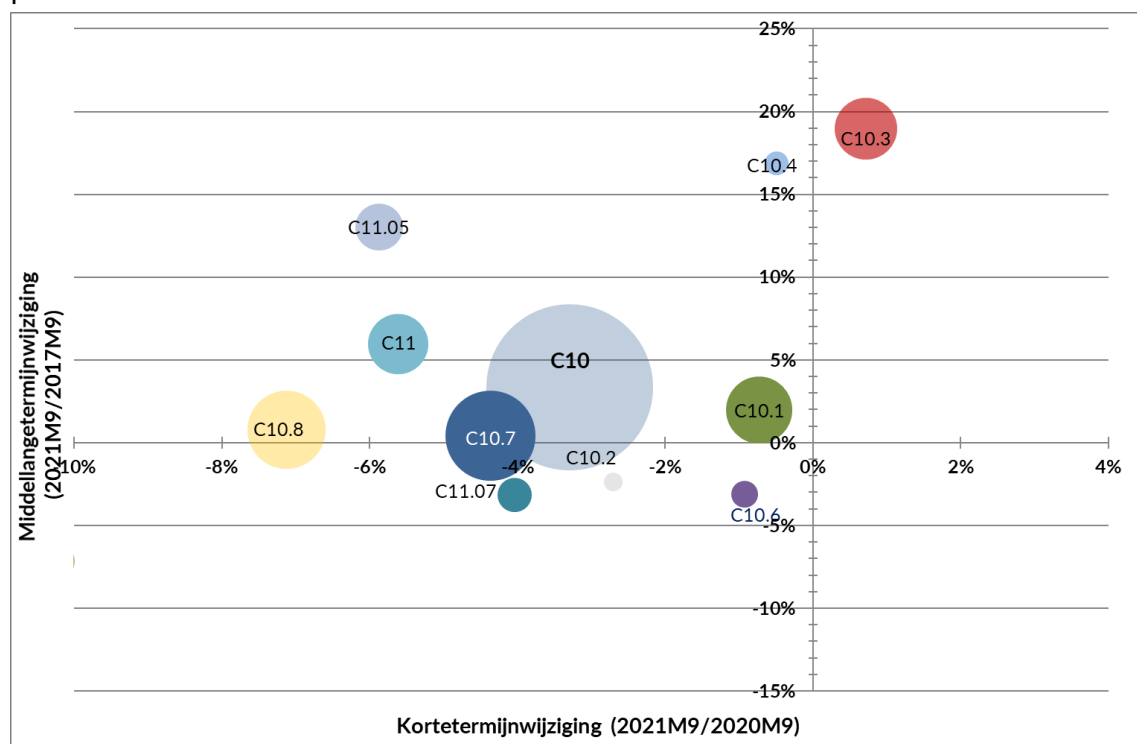
Tweede kwadrant: toename van het aantal vte zowel op korte termijn als op middellange termijn

- de 10.3 “verwerking en conservering van groenten en fruit”;
- de 10.5 “vervaardiging van zuivelproducten”.

Derde kwadrant: negatieve wijziging op korte termijn en negatieve wijziging op middellange termijn

- de 10.2 “verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren”;
- de 10.6 “vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten”;
- de 11.07 “vervaardiging van mineraalwater, ander gebotteld water en frisdranken”.

Grafiek 2-5. Evolutie van de tewerkstelling (**voltijds equivalenten**) in de voedings- en drankenindustrie voor de eerste negen maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van 2020 en van 2017

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode.

3. Sectoranalyse

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u in de vorm van fiches een bondig conjunctuuroverzicht voor elk van de sectoren van de voedings- en drankenindustrie tot op het 4-cijferniveau volgens de NACE-nomenclatuur.

De fiches bestaan uit een beschrijving van de activiteiten die tot de sector behoren, alsmede een gedetailleerde tabel met relevante economische indicatoren. De verschillende indicatoren die er deel van uitmaken zijn:

- de omzet,
- de investeringen,
- de productie-index,
- de productieprijnsindex,
- de tewerkstelling,
- de loonmassa,
- het aantal werkgevers,
- het aantal oprichtingen en schrappingen van ondernemingen,
- het aantal btw-plichtige ondernemingen,
- het aantal faillissementen,
- het aantal verloren banen ten gevolge van faillissementen,
- de uitvoer en de invoer,
- de handelsbalans.

De gebruikte eenheid is een miljoen euro voor de indicatoren van de buitenlandse handel en van de activiteit, behalve voor de productie en de productieprijzen, die in indexcijfers zijn uitgedrukt. De tewerkstelling, het aantal werkgevers, en de indicatoren van de ondernemingsdynamiek worden weergegeven in eenheden. Een beschrijving van de verschillende gebruikte indicatoren is te vinden in hoofdstuk 3.2. van dit verslag.

Indien gegevens voor een indicator niet beschikbaar zouden zijn, wordt dit in de gegevenstabel met "n.a." (niet beschikbaar) aangegeven. Als het om vertrouwelijke gegevens gaat, worden deze in de gegevenstabel vermeld met een "C" (vertrouwelijk).

De voornaamste afzetmarkten van de Belgische uitvoer en de voornaamste leveranciers van de Belgische markt (voornaamste partners bij de invoer) worden ook weergegeven in een grafiek met de top 10 voor 2021. Als bijkomende informatie komen de handelsbetrekkingen met die 10 voornaamste handelspartners voor 2020 eveneens in de grafieken voor. Het Verenigd Koninkrijk is gemarkeerd met een asterisk, wat betekent dat de gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

3.2. Lijst van indicatoren

3.2.1. Omzet

Definitie: de omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, verminderingen en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.2. Investeringsen

Definitie: investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om

- oprichtingskosten
- immateriële vaste activa
- terreinen en gebouwen
- installaties
- machines en uitrusting
- meubilair en rollend materieel
- vaste activa in leasing en overige vaste activa

De lonen van het personeel (dat bijvoorbeeld zou worden ingezet om een gebouw te zetten of te verbouwen) en andere sociale lasten en de aankopen van andere diensten, werk en studies (bv. ereloon architect) behoren dus niet tot de investeringen.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.3. Productie (index)

Definitie: met de index van de industriële productie is het mogelijk de wijziging in volume van de toegevoegde waarde tegen factorkosten over een gegeven referentieperiode op te volgen. De toegevoegde waarde tegen basisprijzen kan als volgt worden berekend: omzet (exclusief btw en soortgelijke aftrekbaar belastingen die rechtstreeks aan de omzet zijn gekoppeld) plus de geactiveerde productie, plus andere bedrijfsinkomsten, plus of minus de veranderingen in voorraden, minus de aankopen van goederen en diensten, minus de overige aan producten gebonden belastingen die aan de omzet zijn gekoppeld maar niet aftrekbaar zijn en de ontvangen subsidies op de producten. De productie-index is afkomstig uit de Prodcom-enquête, de maandelijkse enquête over de industriële productie. Die enquête is verplicht. In het kader van de samenwerking tussen de EG-landen wordt gestreefd naar een betere vergelijkbaarheid van de statistische gegevens. Het Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschap heeft daarom het initiatief genomen om de gegevens voor industriële productie in alle lidstaten te verzamelen met dezelfde productenlijst, in dezelfde sectoren, enz. Dat initiatief kreeg de naam "Prodcom": "PRODucts of the European COMmunity".

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Eenheid gebruikt in de tabellen: index in basis 2015 = 100

3.2.4. Afzetprijzen (index)

Definitie: de afzetprijzenindexen zijn conjunctuurindicatoren die de maandelijkse wijziging van de prijzen in de economische sectoren weerspiegelen. Ze kunnen de eerste aanwijzingen van de inflatiedruk in de economie zijn maar registreren ook het prijsverloop over langere periodes. De globale afzetprijzenindex bestaat uit de indexen van de afzetprijzen op de binnenlandse en de buitenlandse markten.

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Eenheid gebruikt in de tabellen: index in basis 2010 = 100

3.2.5. Tewerkstelling

Definitie: het gaat hier om gecentraliseerde gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Die statistieken geven een idee van het aantal arbeidsplaatsen (en lokale vestigingseenheden van werknemers) in een bepaald gewest, provincie of arrondissement. Ze worden bepaald op basis van de vestigingseenheden (of lokale eenheden) van ondernemingen waar werknemers tewerkgesteld zijn.

De statistiek van de arbeidsplaatsen die ingenomen zijn op het einde van een kwartaal bestaat erin het aantal werknemers te tellen die per werkgever op het einde van een kwartaal in dienst zijn. Werknemers die op het einde van een kwartaal door meer dan één werkgever tewerkgesteld zijn, worden meerdere malen geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werknemers in dienst is uitsluitend toe te schrijven aan die werknemers met meerdere banen.

Werknemers die tegelijkertijd verschillende functies bij dezelfde werkgever vervullen (zij het onder verschillende statuten, zij het onder verschillende overeenkomsten) nemen slechts één enkele arbeidsplaats in. Enkel de kenmerken van de hoofdbezigheid worden dan in aanmerking genomen. Die wordt geselecteerd op analoge wijze als de hoofdbezigheid van de werknemer in dienst. Dat doet zich veelvuldig voor in de onderwijssector.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.6. Loonmassa

Definitie: het gaat om bezoldigingen die onderworpen zijn aan de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Dat wordt bepaald door de wettelijke en reglementaire bepalingen van het betrokken jaar, met uitzondering van de gewone vakantietoelage voor arbeiders bij betaling door een sectoraal vakantiefonds of de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakanties (RJV). Dat is in principe het geval voor de hele privésector en voor een deel van de openbare sector en het onderwijs (6). Het gaat om brutovergoedingen, niet verminderd met de fiscale lasten.

De inkomsten omvatten verschillende elementen, met name:

- de vergoeding voor de arbeidsdagen (of -uren)
- de vergoeding voor de feestdagen en de betaalde dagen van afwezigheid
- de gewaarborgde vergoeding in geval van arbeidsongeschiktheid
- de bonussen en contractuele vergoedingen, bepaalde ontslagvergoedingen
- de vergoedingen toegekend door de bestaande garantiefondsen
- de vergoedingen toegekend in geval van sluiting van de onderneming (door het Fonds voor de Sluiting van Ondernemingen-FSO)
- enz.

Voor bepaalde bijzondere categorieën werknemers bestaat de aan de RSZ aangegeven en in de statistieken opgenomen bezoldiging niet uit de daadwerkelijk toegekende bezoldiging of uitkering, maar uit de bezoldiging die bij ministerieel besluit of koninklijk besluit forfaitair is vastgesteld met het oog op de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Het gaat daarbij onder meer om: werknemers die betaald worden met fooien of bedieningsgeld (hotelwezen, volksvermaak, en dergelijke), werknemers in de zeevisvangst, wielrenners en andere bezoldigde sportlui, gelegenheidswerkers in de landbouw-, tuinbouw- en horecasector, kinderoppassers.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.7. Aantal werkgevers

Definitie: de statistische eenheid "aantal werkgevers" wordt gevormd door de werkgever die tijdens het betrokken kwartaal "aan de sociale zekerheid onderworpen werknemers" in dienst had, d.w.z. de werknemers die onder de RSZ vallen krachtens de wet van 27 juni 1969 en het koninklijk besluit van 28 november 1969. Die werknemer genereert verschillende statistische eenheden. Dat concept omvat zowel natuurlijke personen als rechtspersonen die volgens de wet werkgever zijn.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.8. Oprichtingen

Definitie: de oprichtingen omvatten de bedrijven die als btw-plichtige gelden op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij niet als btw-plichtige geboekt stonden op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet om nieuwe btw-plichtigen gaan.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.9. Schrappingen

Definitie: de schrappingen omvatten de bedrijven die niet meer ingeschreven zijn in de btw-registers op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij dat wel waren op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet gaan om btw-plichtigen die definitief hun activiteiten stopzetten. Enkel de hoedanigheid van btw-plichtige is verdwenen tussen de twee "momentopnames" van het register.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen

Definitie: De populatie van btw-plichtige ondernemingen omvat de in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) geregistreerde ondernemingen waarvan de btw-administratie heeft aangegeven dat zij bekend staan als belastingplichtigen.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.11. Faillissementen

Definitie: Een faillissement wordt uitgesproken zodra een onderneming aan twee voorwaarden voldoet:

- de onderneming is niet meer in staat om haar rekeningen te betalen;
- de onderneming vindt geen nieuwe kredieten.

Een faillissement betreft steeds één bedrijf. Een juridische constructie waarbij meerdere personen eenzelfde onderneming hebben opgericht, wordt als één faillissement gerekend.²¹

De door Statbel opgestelde statistieken over faillissementen zijn gebaseerd op gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en het statistisch ondernemingsregister. Bij de interpretatie van die cijfers moet rekening worden gehouden met het feit dat er een zekere vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de ondernemingsrechtbank. Als gevolg daarvan is de economische impact pas met enige vertraging zichtbaar in de cijfers.

Bovendien werkten als gevolg van de COVID-19-crisis veel ondernemingsrechtbanken en griffies met verminderde capaciteit en waren hun activiteiten beperkt tot 18 mei 2020. Daarnaast was tot 17 juni 2020 een koninklijk besluit van kracht dat heeft geleid tot de bevrozing van de faillissementsprocedures voor de rechtbanken, om ondernemingen die voor 18 maart 2020 gezond waren, te beschermen tegen de gevolgen van de COVID-19-crisis. Na de tweede golf van het coronavirus heeft de regering op vrijdag 6 november 2020 een nieuw moratorium over faillissementen goedgekeurd tot 31 januari 2021.

Tussen die twee moratoria in, beslisten zowel de FOD Financiën als de RSZ om een feitelijk moratorium in te stellen, door bedrijven niet failliet te laten gaan als gevolg van schulden bij de belastingdiensten of de sociale zekerheid. Die regeling blijft volgens de minister van Justitie ook na 1 februari van kracht.

²¹ [Statbel, wekelijkse faillissementen](#)

Daarnaast vond in de maanden juli en augustus het gerechtelijk zomerreces plaats. De rechtbanken bleven gedurende die periode open, maar er waren minder hoorzittingen. Daarom liggen onze faillissementscijfers in die periode lager.

Bron van de gegevens: [Statbel](#)

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.12. Banenverlies door faillissementen

Definitie: Naast de cijfers over het aantal faillissementen berekent Statbel ook steeds het daaruit voortvloeiende banenverlies. Voor het verlies aan arbeidsplaatsen gebruikt Statbel de meest recente gegevens van de RSZ.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.13. Uitvoer en invoer

Definitie: de gegevens van de uitvoer en invoer van België omvatten de handel in goederen en diensten tussen België en zijn handelspartners. Ze worden hier weergegeven volgens het nationaal concept en beslaan enkel de handel in goederen. Het nationaal concept omvat enkel de invoer- en uitvoerverrichtingen waarbij een ingezeten onderneming tegenpartij is. Aan de hand daarvan is het mogelijk om de wijzigingen in de buitenlandse handel van de ondernemingen in België te volgen.

Bron van de gegevens: Nationale Bank België (NBB)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.14. Handelsbalans

Definitie: de handelsbalans wordt berekend door het verschil te nemen tussen de uitvoer en de invoer van goederen. Als de waarde van de uitvoer hoger is dan die van de invoer, dan spreken we van een handelsoverschot of een overschot op de handelsbalans. Als daarentegen de waarde van de invoer hoger is dan die van de uitvoer, dan heeft het land een handelstekort of een tekort op de handelsbalans.

Bron van de gegevens: eigen berekeningen van de FOD Economie op basis van de gegevens van de NBB

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.3. Voornaamste lessen uit de analyse van de sectoren

3.3.1. De voedingsindustrie in 2021 (C10)

In 2021 kende de **omzet** van de voedingsindustrie een duidelijke groei (+14 % ten opzichte van het jaar ervoor) en steeg die naar ongeveer 54,9 miljard euro. De omzet van de voedingsindustrie werd voornamelijk gerealiseerd door de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82), waarvan de omzet ongeveer 5,5 miljard euro bedroeg in 2021, gevolgd door de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; 4,9 miljard euro) en de vervaardiging van veevoeders (C10.91; 5,2 miljard euro). De vervaardiging van veevoeders (C10.91) vertoonde overigens de beste groei in waarde in 2021 (+1,1 miljard euro ten opzichte van 2020). Deze werd gevolgd door de vervaardiging van andere voedingsmiddelen niet elders genoemd (C10.89; +709,6 miljoen euro), de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; +539,3 miljoen euro) en de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; +413 miljoen euro), die overigens een bedrag van 3,7 miljard euro haalde in 2021. Hoewel de meeste componenten van de voedingsindustrie een stijging van hun omzet kenden in 2021, is dat niet het geval voor sommige andere. Verminderingen van de omzet zien we in de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92; -223,1 miljoen euro), de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39; -25,8 miljoen euro), de vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten (C10.62; -13,8 miljoen euro) en de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13; -8,1 miljoen euro).

De **investeringen** van de voedingsindustrie bedroegen ongeveer 1,5 miljard euro in 2021, dat is 7,9 % meer dan in 2020. De investeringen werden vooral gerealiseerd in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; 308,9 miljoen euro) en de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 201,1 miljoen euro). De meeste sectoren verhoogden hun investeringen in 2021. Dat is met name het geval voor de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; +44,1 miljoen euro) en voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; +22,7 miljoen euro). Anderzijds daalden de investeringen het sterkst in waarde in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; -24,9 miljoen euro) en ook in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen niet elders genoemd (C10.89; -12 miljoen euro).

De **productie** in de voedingsindustrie nam toe in 2021 (+3,7 % ten opzichte van 2020). Op een meer gedetailleerd niveau nemen we een opvallende toename van de productie waar in onder meer de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; +12,9 %), de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84; +10,4 %), de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11; +10,3 %), en de vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten (C10.62; +9 %). De productie nam toe in de voeders voor huisdieren (C10.92; +5,4 %) maar nam af in de vervaardiging van veevoeders (C10.91; -6,2 %). Andere componenten van de voedingsindustrie kenden vrij forse afnames van de productie in 2021. Het gaat daarbij om maalderijproducten (C10.61; -13,6 %), de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42; -11 %), de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41; -10,8 %) en de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52; -10,7 %).

De **productieprijzen** gingen in stijgende lijn in 2021 (+6,4 % ten opzichte van 2020). De productieprijzen kenden vooral een duidelijke stijging in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4; +22,3 %), de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; +10,2 %) en de vervaardiging van veevoeders (C10.91; +17,3 %). Omgekeerd daalden de productieprijzen in 2021 in slechts drie componenten van de voedingsindustrie, met name de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13; -1,3 %), de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2; -1,4 %) en de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; -0,7 %). De productieprijzen in de andere componenten vertoonden geringere stijgingen.

De **tewerkstelling** kende een lichte stijging in de eerste negen maanden van 2021 in de voedingsindustrie (+2,7 % ten opzichte van dezelfde periode van 2020, dat zijn 2.254 arbeidsplaatsen extra). De voedingsindustrie telt dan 87.185 arbeidsplaatsen, tegenover 84.931 arbeidsplaatsen een jaar eerder. De vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) neemt de belangrijkste plaats in qua tewerkstelling met 20.375 arbeidsplaatsen, dat is 23,4 % van de voedingsindustrie. Terwijl de tewerkstelling een afname vertoonde in de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; -69), in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen n.e.g. (C10.89; -

50), in de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42 ; -40) en in de verwerking van thee en koffie (C10.83 ; -4), kon de stijging van de tewerkstelling in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71 ; +951), in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11 ; +312), in de vervaardiging van veevoeders (C10.91 ; +233), in de verwerking en conservering van vlees van gevogelte (C10.12 ; +163), in de vervaardiging van beschuit, biscuit en ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72 ; +113) en in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85 ; +107) de dalingen in de tewerkstelling in de andere sectoren meer dan compenseren.

De **loonmassa** ging eveneens in stijgende lijn in de eerste negen maanden van 2021 in de voedingsindustrie (+4,5 % ten opzichte van dezelfde periode van 2020). Die bedroeg dan iets meer dan 2 miljard euro tegenover iets meer dan 1,9 miljard euro een jaar eerder. Net als voor de tewerkstelling is het de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) die het grootste deel van de loonmassa van de voedingsindustrie vertegenwoordigt, met 322,7 miljoen euro voor de eerste negen maanden van 2021. In de verwerking van thee en koffie (C10.83) was de vermindering echter het opvallendst (-4,5 miljoen euro op jaarbasis). Daarentegen nam de loonmassa opvallend toe in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; +20,6 miljoen euro).

De voedingsindustrie telde 3.979 **werkgevers** voor de eerste negen maanden van 2021, dat zijn 12 werkgevers meer dan in dezelfde periode van 2020. De meeste werkgevers zijn actief in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71), waar men 2.414 werkgevers vindt in de eerste negen maanden van 2021. Dat aantal daalde met 27 op jaarbasis, dat is de grootste daling van het aantal werkgevers voor deze periode. Van de 9 subsectoren (drie cijferige NACE-codes) waaruit de voedingsindustrie bestaat, kenden er slechts 3 een daling van hun aantal werkgevers. Het betreft de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7; -23 werkgevers) en de vervaardiging van diervoeders (C10.9; - 1 werkgever).

In 2020 werden er in de voedingsindustrie 704 nieuwe bedrijven **opgericht**, tegenover 658 in 2019. Die nieuwe ondernemingen werden hoofdzakelijk opgericht in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71), waar 300 nieuwe bedrijven het daglicht zagen in 2020, tegenover 293 opgerichte ondernemingen in 2019. Het is evenwel in de vervaardiging van veevoeders (C10.91) en in de verwerking en conservering van vlees van gevogelte (C10.12) dat de oprichtingen van ondernemingen het sterkst gedaald zijn, elk 7 oprichtingen van ondernemingen minder ten opzichte van 2019, waardoor er respectievelijk 2 en 5 ondernemingen opgericht werden in 2019 in die twee sectoren. De positieve netto wijzigingen waren in 2020 het opvallendst in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85; 15 oprichtingen meer), de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52; 9 oprichtingen meer), de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 7 oprichtingen meer) en de vervaardiging van beschuit, biscuit en ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72; 6 oprichtingen meer).

De voedingsindustrie betreurde 490 **schrappingen van ondernemingen** in 2020, tegenover 566 geschrapte ondernemingen in 2019. Die geschrapte ondernemingen vindt men hoofdzakelijk in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71), waar 276 schrappingen van ondernemingen geteld werden, dat zijn 33 schrappingen minder dan in 2019. Terwijl de meeste sectoren van de voedingsindustrie minder schrappingen van ondernemingen kenden in 2020, waren er zes die een stijging van de schrappingen van ondernemingen noteerden in 2020. Het betreft de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 7 schrappingen meer), de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39; 5 schrappingen meer), de vervaardiging van veevoeders (C10.91 ; 3 schrappingen meer), de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92 ; 2 schrappingen meer), de verwerking van thee en koffie (C10.83; 2 schrappingen meer) en de vervaardiging van andere voedingsmiddelen niet elders genoemd (C10.89 ; 1 schrapping meer).

In 2020 waren er 8.463 **btw-plichtige ondernemingen** aanwezig in de voedingsindustrie, wat een stijging met 2,5 % betekent ten opzichte van 2019. Die btw-plichtige ondernemingen vindt men voornamelijk in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71), waar 4.342 btw-plichtigen geteld worden, meer dan de helft (51,3 %) van de btw-plichtige ondernemingen die actief zijn in de voedingsindustrie. Het is in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85) en in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52) dat het aantal btw-plichtige ondernemingen het sterkst in aantal toegenomen is in 2020 (met respectievelijk 37 en 36 btw-plichtigen meer dan in 2019). Alleen twee bedrijfstakken kenden daarentegen een afname van het

aantal btw-plichtigen in 2020, met name de vervaardiging van veevoeders (C10.91; 7 btw-plichtigen minder) en de verwerking en conservering van vlees van gevogelte (C10.12; 1 btw-plichtige minder).

De voedingsindustrie kende 68 **faillissementen** in 2021, een stijging dus ten opzichte van 2020, waar 58 faillissementen waren vastgesteld. In het licht van de COVID-19-pandemie stelde de regering in de loop van 2020 twee moratoria op faillissementen in om te vermijden dat er te veel ondernemingen failliet zouden gaan door de uitzonderlijke situatie waarin ze zich bevonden. Deze moratoria kunnen dan ook een verklarende factor zijn voor dit geringe aantal faillissementen in 2020 in vergelijking met de voorgaande jaren. Hoewel men een opstoot van het aantal faillissementen in 2021 had kunnen verwachten door het verlopen van de moratoria, bleek dat toch niet het geval te zijn. De faillissementen die genoteerd werden in 2021 deden zich hoofdzakelijk voor in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 45 faillissementen), en in mindere mate in de sectoren verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11; 6 faillissementen) en in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 5 faillissementen). Terwijl bijna alle sectoren een gunstige of neutrale evolutie kenden qua faillissementen in 2021, vormen zes sectoren een uitzondering op deze regel met ten minste een faillissement meer dan in 2020. Het betreft met name de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11 ; 4 faillissementen meer), de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71 ; 3 faillissementen meer), de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82 ; 3 faillissementen meer), de verwerking van thee en koffie (C10.83 ; 1 faillissement meer), de vervaardiging van andere voedingsmiddelen n.e.g. (C10.89 ; 1 faillissement meer) en de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92 ; 1 faillissement meer).

Ten gevolge van die faillissementen gingen 129 **arbeidsplaatsen verloren** in de voedingsindustrie in 2021. Dat is het kleinste aantal verloren arbeidsplaatsen sinds 2017. In 2021 vindt men meer dan de helft (51,9 %) van de verloren arbeidsplaatsen door faillissementen in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 67 verloren arbeidsplaatsen), meer dan een kwart (25,6 %) in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11; 32 verloren arbeidsplaatsen) en, in mindere mate, in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 11 verloren arbeidsplaatsen). Die drie categorieën zijn goed voor 86 % van de verloren arbeidsplaatsen, namelijk 112 verloren arbeidsplaatsen op 129.

De **uitvoer** van de voedingsindustrie haalde een bedrag van 26,8 miljard euro in 2021 en was voornamelijk bestemd voor de markt intra-EU (19,6 miljard euro). Het is het beste resultaat van de waarnemingsperiode na een groei van de uitvoer met 11,7 % ten opzichte van 2020. De uitvoer van de voedingsindustrie betreft voornamelijk producten van zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51) die goed zijn voor 12,9 % van de uitvoer van de voedingsindustrie, meer bepaald ongeveer 3,5 miljard euro. Met ongeveer 3,3 miljard euro vertegenwoordigt de uitvoer van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82) een groot deel van de uitvoer van de voedingsindustrie in 2021 (12,2 %). Die wordt gevolgd door de uitvoer van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11) en de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39) die respectievelijk goed zijn voor 8,4 % en 8,2 % van de totale uitvoer van de voedingsindustrie in 2021. Een forsere stijging van de uitvoer in waarde stelt men vast voor cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; +430,9 miljoen euro), gevolgd door de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; +302,5 miljoen euro), de oliën en vetten (C10.41; +244,7 miljoen euro) en de subsector zetmeel en zetmeelproducten (C10.62; +201,8 miljoen euro). De uitvoer van consumptie-ijs (C10.52), van deegwaren (C10.73), thee en koffie (C10.83) en gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86) daarentegen zijn de enige productgroepen die een daling van hun uitvoer noteerden ten opzichte van 2020. In 2021 zijn de **voornaamste handelspartners** bij de uitvoer van de voedingsindustrie Frankrijk (5,4 miljard euro), Nederland (5,1 miljard euro), Duitsland (3,5 miljard euro) en het Verenigd Koninkrijk met Noord-Ierland (2,55 miljard euro). We vermelden nog dat de uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk het grootste herstel kende na de dalingen in 2020 met de bijna wereldwijde maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De uitvoer vertoont hier een groei van 27,1 % in 2021, dat is een snellere groei dan men vaststelt voor de uitvoer naar Spanje (+26,3 %), de Verenigde Staten (+17,1 %) en Frankrijk (+13,3 %). Onder de tien voornaamste afzetmarkten voor de uitvoer van de voedingsindustrie vermelden we nog lichte dalingen voor de uitvoer naar Luxemburg (- 1,3 %) en Zweden (-3,2 %) in 2021.

Net als de uitvoer nam ook de **invoer** van de voedingsindustrie toe in 2021 (+12,9 % ten opzichte van 2020). Die haalde een bedrag van 20 miljard euro, het hoogste bedrag van de periode onder beschouwing. De invoer van de voedingsindustrie is hoofdzakelijk afkomstig uit de binnen-Europese markt (17,9 miljard euro). België voert hoofdzakelijk producten van melkfabrieken en kaasmakerijen in (C10.51), welke goed zijn voor 3,4 miljard euro, of 17,2 % van de Belgische invoer van de voedingsindustrie in 2021. België voert tevens veel oliën en vetten in (C10.41), alsook cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82) en producten van de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39). Overigens nam de invoer van oliën en vetten (C10.41) het meest toe in waarde in 2021 (+636 miljoen euro), gevolgd door de invoer van producten van melkfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; +341,6 miljoen euro). Omgekeerd vertoonde enkel de invoer van deegwaren (C10.73) een vermindering ten opzichte van 2020. In 2021 zijn de **voornaamste handelspartners** bij de invoer opnieuw buurlanden van België, met name Nederland (7,7 miljard euro), Frankrijk (4,2 miljard euro) en Duitsland (2,7 miljard euro). Terwijl de Belgische invoer vanuit zowat alle voornaamste partners bij de invoer een groei vertoonde ten opzichte van 2020, is dat niet het geval voor het Verenigd Koninkrijk (met Noord-Ierland), waar de Belgische invoer vanuit dit gebied met de helft afnam in 2021 (-49,4 %).

De **handelsbalans** van de voedingsindustrie tot slot vertoonde in 2021 een overschot van 6,8 miljard euro, dat is 537,4 miljoen euro meer dan in 2020. Overigens is het saldo van de handelsbalans reeds jarenlang positief. De meeste sectoren van de voedingsindustrie kennen trouwens een positieve handelsbalans, waarbij we een groter overschot vaststellen voor de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; 1,85 miljard euro), voor de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 1,3 miljard euro) en voor de verwerking en conservering van vlees (C10.11; 1,1 miljard euro). Omgekeerd zien we een aanzienlijk tekort voor de oliën en vetten (C10.41; -1,3 miljard euro) en voor de verwerking en conservering van vis, schaal- en weekdieren (C10.2; -672,1 miljoen euro).

Als **besluit** stellen we vast dat de voedingsindustrie een bijzonder gunstig 2021 kende, met tekenen van herstel voor de meeste economische indicatoren die onderzocht werden. Met uitzondering van een toename van het aantal faillissementen evolueerden de andere beschouwde indicatoren positief in 2021. Zo zien we dynamiek in de omzet en de investeringen en trok ook de productie aan, terwijl de productieprijzen hun stijgende beweging vervolgden. De indicatoren voor de bedrijvigheid halen zelfs hun beste resultaat voor de beschouwde periode in 2021. De indicatoren voor de tewerkstelling kenden in de eerste negen maanden van 2021 een gunstig verloop (het aantal arbeidsplaatsen, de loonmassa en het aantal werkgevers vertonen een stijging). De buitenlandse handel kent een zeer uitbundig herstel, met een toename van de uitvoer en de invoer, dankzij een herstel van de wereldwijde, maar ook Belgische economische bedrijvigheid, na een moeilijk jaar 2020. Het overschot op de handelsbalans nam zelfs toe. De ondernemingsdynamiek was vrij sterk in 2020, met een hoger aantal oprichtingen van ondernemingen dan schrappingen en een stijgend aantal btw-plichtigen. Ondanks de invoering van de moratoria op de faillissementen in de loop van 2020 was het aantal failliet verklaarde ondernemingen weliswaar toegenomen in 2021, maar dat aantal ligt duidelijk lager dan in de periode voorafgaand aan de COVID-19-crisis. Bovendien leidden die faillissementen gelukkig tot minder verloren arbeidsplaatsen in 2021 vergeleken met het jaar ervoor.

3.3.2. De vervaardiging van dranken in 2021 (C11)

In 2021 steeg de **omzet** van de vervaardiging van dranken met 5,8 % ten opzichte van 2020 naar meer dan 6,4 miljard euro en overschreed hij daarmee enigszins het peil van voor de crisis. De omzet komt hoofdzakelijk uit de vervaardiging van bier (C11.05) en de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07), respectievelijk voor 3,7 miljard euro en 2,5 miljard euro. Die twee sectoren kenden overigens een omzetgroei in 2021.

Net als de omzet stegen ook de **investeringen** in 2021 (+14,5% ten opzichte van 2020), en wel naar 388,1 miljoen euro tegenover 338,9 miljoen euro een jaar eerder. De investeringen werden bijna uitsluitend gerealiseerd in de vervaardiging van bier (C11.05), voor 310,8 miljoen euro, en in de vervaardiging van mineraalwater en frisdranken (C11.07), voor 62,9 miljoen euro. De investeringen in de vervaardiging van dranken haalden evenwel nog niet hun peil van voor de coronacrisis.

Na een opvallende daling in 2020 (-14,4 %) kende de **productie** in de vervaardiging van dranken terug een stijging in 2021 (+7,9 %). De productie steeg in alle sectoren van de vervaardiging van dranken, met 24,4 % voor de productie van gedistilleerde dranken (C11.01), met 5,4 % voor de vervaardiging van bier (C11.05), met 13,2 % voor de vervaardiging van mout (C11.06) en met 12,6 % voor de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07).

De **productieprijzen** stegen opnieuw in 2021 in de vervaardiging van dranken (+2,2 % ten opzichte van 2020). De productieprijzen stegen met 4 % in de productie van gedistilleerde dranken (C11.01), met 2 % in de vervaardiging van bier (C11.05) en met 2,2 % in de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07).

De vervaardiging van dranken telt 10.959 **arbeidsplaatsen** voor de eerste negen maanden van 2021, dat is 1,3 % minder dan in dezelfde periode van 2020 (142 arbeidsplaatsen minder). Die arbeidsplaatsen zijn grotendeels te vinden in de vervaardiging van bier (C11.05) en in de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07), met respectievelijk 6.704 en 3.509 arbeidsplaatsen. Ze kenden evenwel een daling ten opzichte van dezelfde periode van 2020 met respectievelijk 115 arbeidsplaatsen minder voor de eerste en 114 arbeidsplaatsen minder voor de laatste. De productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04) kende eveneens een vermindering van het aantal arbeidsplaatsen voor de eerste negen maanden van 2021, met 19 arbeidsplaatsen tegenover 20 een jaar eerder.

Ondanks de gedaalde tewerkstelling nam de **loonmassa** toe met 1,9 % in de eerste negen maanden van 2021. Deze bedroeg 342,8 miljoen euro in de vervaardiging van dranken en kwam bijna volledig, namelijk voor 94,5 %, uit de vervaardiging van bier (C11.05) en de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07), respectievelijk goed voor 210,5 miljoen euro en 113,5 miljoen euro.

Het aantal **werkgevers** in de vervaardiging van dranken bedroeg 231 in de loop van de eerste negen maanden van 2021, dat zijn 22 bijkomende werkgevers ten opzichte van dezelfde periode van 2020 (+10,7 %). De werkgevers vindt men voornamelijk in de vervaardiging van bier (C11.05; 153 werkgevers) en, in mindere mate, in de productie van gedistilleerde dranken (C11.01; 29 werkgevers), in de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07; 20 werkgevers) en in de productie van wijn (van druiven) (C11.02; 17 werkgevers).

In 2020 noteerde de vervaardiging van dranken de **oprichting van 128 ondernemingen**, dat zijn 5 oprichtingen van ondernemingen meer dan in 2019. Deze oprichtingen van ondernemingen situeren zich hoofdzakelijk in de vervaardiging van bier (C11.05; 63 opgerichte ondernemingen) en in de productie van alcoholische dranken (C11.01; 29 opgerichte ondernemingen). Bij 4 van de 7 sectoren in de vervaardiging van dranken stelt men een stijging vast van het aantal oprichtingen van ondernemingen in 2020, bij de 3 andere ziet men een daling. Forsere afnames in termen van oprichtingen van ondernemingen neemt men waar voor de vervaardiging van bier (C11.05; 14 minder opgerichte ondernemingen), terwijl de vervaardiging van mout (C11.06), die een dalende beweging in de oprichtingen van ondernemingen kent, geen enkele oprichting van een onderneming optekende in 2020.

De vervaardiging van dranken kende 34 **schrappingen van ondernemingen** in 2020, dat zijn 16 geschrapte ondernemingen minder ten opzichte van 2019. Deze schrappingen van ondernemingen vinden we hoofdzakelijk in de vervaardiging van bier (C11.05), met 20 geschrapte ondernemingen, dat zijn 9 geschrapte ondernemingen minder ten opzichte van 2019. De schrappingen van ondernemingen gaan in dalende lijn in alle sectoren van de vervaardiging van dranken, met uitzondering van de productie van alcoholische dranken (C11.01), waar men een status quo vaststelt (7 schrappingen van ondernemingen zowel in 2019 als in 2020).

In 2020 waren er 1.004 **btw-plichtige ondernemingen** aanwezig in de vervaardiging van dranken, wat een stijging betekent met 10,5 % ten opzichte van 2019. Deze btw-plichtige ondernemingen situeren zich hoofdzakelijk in de vervaardiging van bier (C11.05; 602 btw-plichtige ondernemingen), de productie van alcoholische dranken (C11.01; 182 btw-plichtige ondernemingen), de productie van wijn (uit druiven) (C11.02; 97 btw-plichtige ondernemingen) en de vervaardiging van mineraalwater en frisdrank (C11.07; 64 btw-plichtige ondernemingen). Alle sectoren van de vervaardiging van dranken kenden een stijging van het aantal btw-plichtigen, uitgezonderd de vervaardiging van mout (C11.06), die een status quo kent (7 btw-plichtige ondernemingen zowel in 2019 als in 2020).

In 2021 registreerde de vervaardiging van dranken 2 **faillissementen** van ondernemingen tegenover 4 faillissementen een jaar eerder. Deze twee faillissementen vonden plaats in de vervaardiging van bier (C11.05). Men had kunnen denken dat op het einde van de moratoria in 2021 het aantal faillissementen zou oplaaien, maar dat is nog niet het geval geweest. We wijzen er wel op dat deze sector sinds 2017 nooit meer dan 4 faillissementen optekende.

De **uitvoer** van dranken genereerde ongeveer 3,6 miljard euro in 2021 en was voornamelijk bestemd voor de binnen-Europese markt (2,2 miljard euro). Het is een opvallende groei ten opzichte van het jaar ervoor (3,1 miljard euro), waar een lichte daling werd geregistreerd door de COVID-19-pandemie. De uitvoer van dranken volgde globaal een stijgende trend en haalde een piek in 2021. Met uitzondering van een lichte daling van de uitvoer van bier (C11.05) vertoonde de uitvoer van de andere dranken een stijging in 2021. Het is de stijging van de uitvoer van wijn (C11.02; +187,5 miljoen euro), mineraalwater en andere frisdrank (C11.07; +130,4 miljoen euro), gedistilleerde alcoholische dranken (C11.01; +64,8 miljoen euro) en mout (C11.06; +59,8 miljoen euro) die hoofdzakelijk aan de oorsprong ligt van de waargenomen beweging voor de uitvoer van dranken als geheel. Met ongeveer 1,8 miljard euro is de uitvoer van bier (C11.05) goed voor ongeveer de helft (49,3 %) van de uitvoer van dranken in 2021. In 2021 zijn de **voornaamste Belgische handelspartners bij de uitvoer** van dranken Nederland (777,3 miljoen euro), Frankrijk (745,8 miljoen euro) en het Verenigd Koninkrijk met Noord-Ierland (421,6 miljoen euro). De Belgische uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk en Noord-Ierland verdrievoudigde bijna in 2021 (+176,7 %), terwijl die van Nigeria bijna verdubbelde. We vermelden tot slot nog dat de uitvoer van dranken in 2021 gedaald is naar Frankrijk (-3,4 %), de Verenigde Staten (-39,1 %) en Duitsland (-20,7 %).

In 2021 haalde de **invoer** van dranken 2,7 miljard euro, het hoogste bedrag sinds verschillende jaren, na een groei van 16,2 % (376 miljoen euro meer) ten opzichte van 2020, dankzij een opleving van de Belgische en mondiale activiteit na een jaar 2020 vol onzekerheid gecombineerd met een wereldwijde vertraging van de economische activiteit. België voerde hoofdzakelijk twee soorten dranken in, met name wijn uit druiven (C11.02; 1,1 miljard euro) en mineraalwater en andere frisdrank (C11.07; 862,2 miljoen euro). Met uitzondering van een vermindering van de invoer van bier (C11.05) zag men daarnaast een stijging van de invoer van de andere soorten dranken in 2021. Het gaat daarbij met name om de invoer van wijn uit druiven (C11.02; +209 miljoen euro), mineraalwater en andere frisdrank (C11.07; +72 miljoen euro), mout (C11.06; +65,9 miljoen euro) en gedistilleerde alcoholische dranken (C11.01; +43 miljoen euro). In 2021 waren de **voornaamste handelspartners bij de invoer** van België voor de dranken Frankrijk (1,1 miljard euro), Nederland (512,3 miljoen euro), Italië (276,8 miljoen euro) en Duitsland (217,4 miljoen euro). De invoer van dranken vanuit het Verenigd Koninkrijk en Noord-Ierland kende opnieuw een daling in 2021 (-52,2 % ten opzichte van 2020), terwijl de invoer vanuit de andere landen van de top 10 een stijging vertoonde.

De **handelsbalans** van de vervaardiging van dranken, tot slot, vertoonde een overschot in 2021, met 866,9 miljoen euro, dat is 51,2 miljoen euro meer dan in 2020. Het saldo op de handelsbalans is reeds jarenlang positief en heeft de neiging zich elk jaar weer te versterken. Er zijn wel verschillen tussen de sectoren van de vervaardiging van dranken. Zo is het handelssaldo in de vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02) negatief in 2021 (-828,7 miljoen euro), waarbij dit tekort ruim gecompenseerd wordt door het handelsoverschot in de vervaardiging van bier (C11.05; 1,6 miljard euro).

Tot **besluit** kunnen we stellen dat de vervaardiging van dranken globaal een goed jaar kende in 2021, met bijzonder uitgesproken tekenen van herstel, met uitzondering van een daling van het aantal arbeidsplaatsen tijdens de eerste negen maanden van het jaar. De voornaamste indicatoren vertoonden een positieve evolutie, met name de omzet die toegenomen is, de investeringen die intensiever waren, of ook nog de productie die hoger lag. De indicatoren voor de tewerkstelling evolueerden enigszins uiteenlopend voor de eerste negen maanden van het jaar (het aantal arbeidsplaatsen kende een daling, terwijl het aantal werkgevers in de sector en de loonmassa een stijging vertoonden). Qua buitenlandse handel ziet men dat de uitvoer en de invoer meer dynamiek vertoonden. Daarnaast verbeterde ook het saldo van de handelsbalans. De ondernemingsdynamiek tot slot was positief in 2020, met een stijging van het aantal opgerichte ondernemingen, terwijl het aantal geschrapte ondernemingen een forse afname kende. Ook nam het aantal btw-plichtigen in de sector toe. Het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam bovendien af in 2021, en er ging geen enkele arbeidsplaats verloren door deze faillissementen.

3.4. Sectorfiches

Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

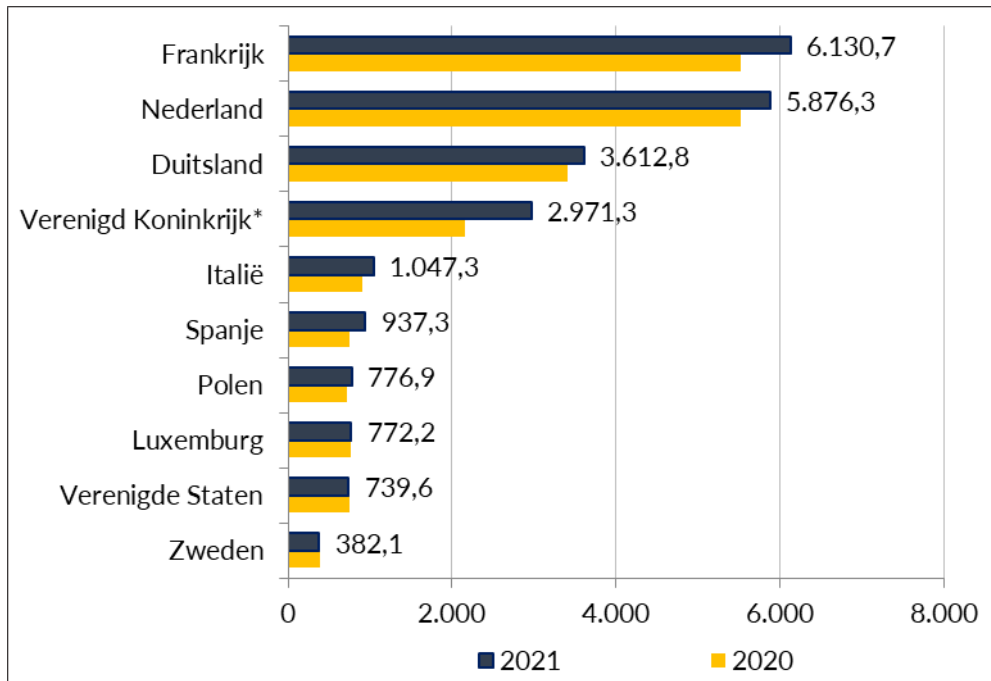
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

	C10-C11	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	52.219,5	52.223,5	55.278,3	54.267,3	61.353,7
			0,0%	5,8%	-1,8%	13,1%
	Investerings (btw)	1.762,5	1.644,3	1.782,2	1.716,5	1.874,2
			-6,7%	8,4%	-3,7%	9,2%
	Productie-index	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Ondernemerschap		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	90.803	93.044	95.022	96.032	98.144
			2,5%	2,1%	1,1%	2,2%
	Loonmassa	2.077,1	2.202,7	2.292,9	2.275,5	2.369,1
			6,0%	4,1%	-0,8%	4,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	4.330	4.280	4.234	4.176	4.210
			-1,2%	-1,1%	-1,4%	0,8%
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	634	737	781	832	n.a.
			16,2%	6,0%	6,5%	
	Schrappingen	497	488	616	524	n.a.
			-1,8%	26,2%	-14,9%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	8.715	9.010	9.168	9.467	n.a.
			3,4%	1,8%	3,3%	
	Faillissementen	110	109	130	62	70
			-0,9%	19,3%	-52,3%	12,9%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	346	309	851	154	129
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-10,7%	175,4%	-81,9%	-16,2%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	26.339,2	26.647,3	27.505,0	27.122,8	30.368,6
			1,2%	3,2%	-1,4%	12,0%
	Uitvoer intra-EU27	19.639,8	19.898,5	20.354,9	20.060,9	21.875,6
			1,3%	2,3%	-1,4%	9,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	6.699,5	6.748,8	7.150,2	7.061,9	8.493,0
			0,7%	5,9%	-1,2%	20,3%
	Totaal invoer	20.163,9	20.143,3	19.935,5	20.051,3	22.708,4
			-0,1%	-1,0%	0,6%	13,3%
	Invoer intra-EU27	17.571,6	17.542,7	17.503,3	17.890,8	20.497,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-0,2%	-0,2%	2,2%	14,6%
	Invoer extra-EU27	2.592,3	2.600,6	2.432,2	2.160,5	2.210,8
			0,3%	-6,5%	-11,2%	2,3%
	Handelsbalans	6.175,3	6.504,0	7.569,5	7.071,5	7.660,2

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-1. Handelspartners voor de uitvoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

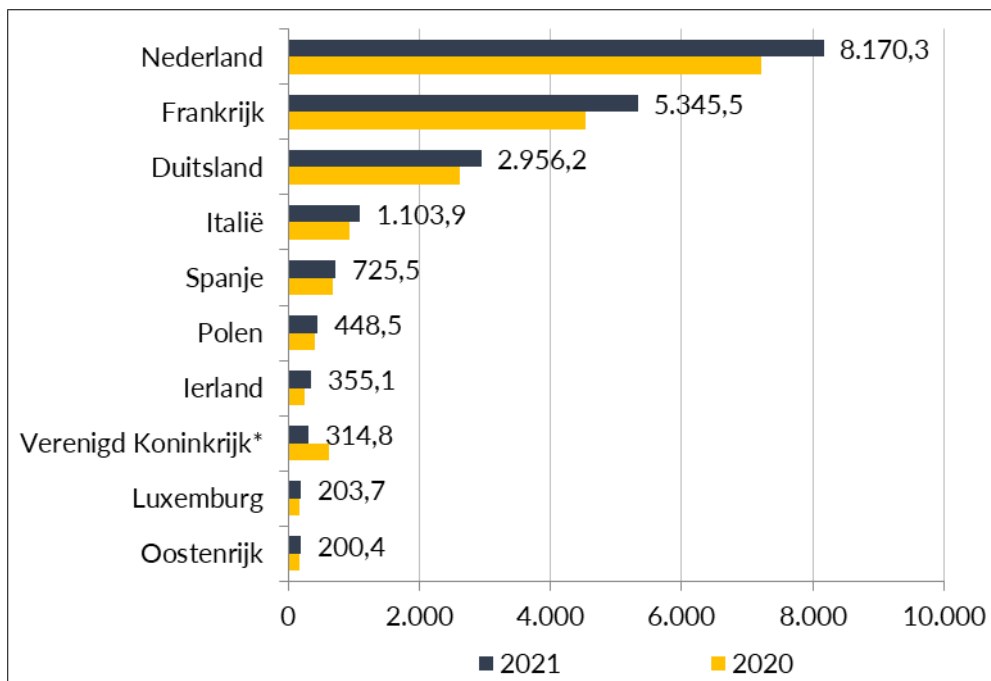
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-2. Handelspartners voor de invoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Vervaardiging van voedingsmiddelen” (C10) de verwerking van producten uit de landbouw, bosbouw en visserij tot voedsel voor mens en dier; ze omvat eveneens de productie van diverse intermediaire producten die niet rechtstreeks voor consumptie zijn geschikt. Vaak ontstaan ook bijproducten met een bepaalde waarde, zoals huiden bij de slacht of perskoeken bij de olieproductie. Die sector is ingedeeld naar gelang van de verschillende soorten producten: vlees, vis, fruit en groenten, oliën en vetten, melkproducten, maalderijproducten, diervoeders en overige voedingsmiddelen.

Die sector omvat niet de bereiding van maaltijden voor onmiddellijk verbruik, zoals in restaurants. Het bereiden van levensmiddelen voor onmiddellijk verbruik ter plaatse wordt ingedeeld in de sector I56 (eet- en drinkgelegenheden).

Een aantal activiteiten wordt als industrie beschouwd: bakkerijen, slagerijen met kant-en-klare vleesproducten enz., die hun eigen producten verkopen hoewel de verkoop in eigen winkel eigenlijk onder detailhandel valt. Wanneer de bewerking echter minimaal is en niet tot een echt nieuw product leidt, wordt de desbetreffende eenheid bij groot- en detailhandel en reparatie van auto's en motorfietsen (sectie G) ingedeeld.

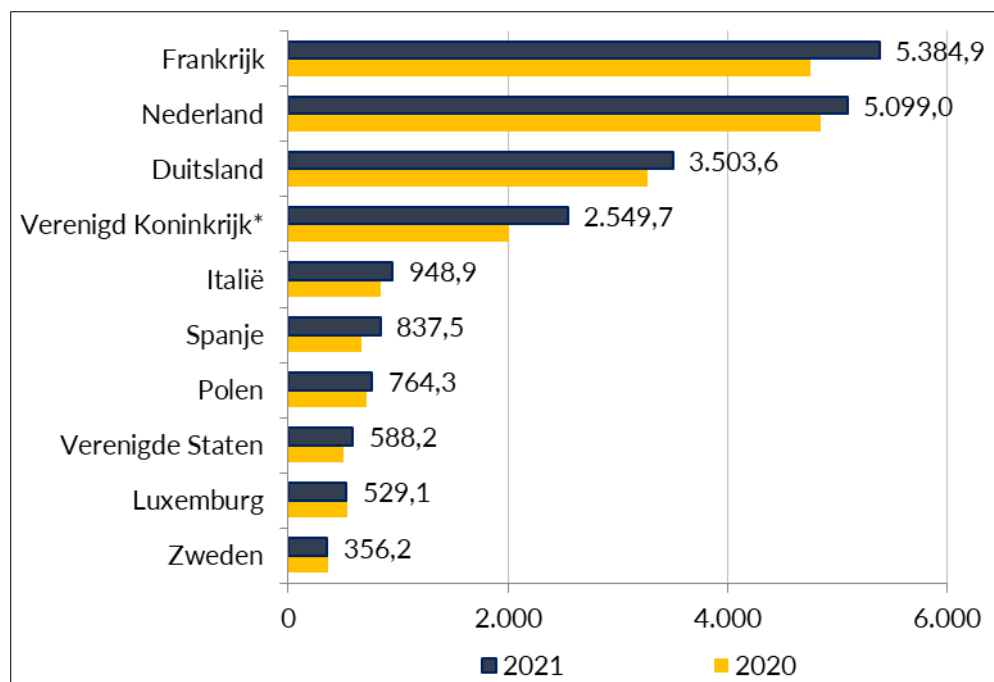
Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

	C10	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	46.253,5	46.001,4	48.894,4	48.174,9	54.908,3
			-0,5%	6,3%	-1,5%	14,0%
	Investerings (btw)	1.368,7	1.287,2	1.371,0	1.377,6	1.486,2
			-6,0%	6,5%	0,5%	7,9%
	Productie-index	104,2	105,2	106,3	105,7	109,6
Tewerkstelling (*)			0,9%	1,0%	-0,5%	3,7%
	Afzetprijsindex	114,2	115,7	118,9	120,7	128,4
			1,3%	2,7%	1,5%	6,4%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	80.792	82.506	84.132	84.931	87.185
Ondernemerschap			2,1%	2,0%	0,9%	2,7%
	Loonmassa	1.765,5	1.871,7	1.943,0	1.939,1	2.026,4
			6,0%	3,8%	-0,2%	4,5%
	Aantal werkgevers	4.156	4.089	4.035	3.967	3.979
			-1,6%	-1,3%	-1,7%	0,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	514	611	658	704	n.a.
			18,9%	7,7%	7,0%	
	Schrappingen	467	459	566	490	n.a.
			-1,7%	23,3%	-13,4%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	7.992	8.180	8.259	8.463	n.a.
			2,4%	1,0%	2,5%	
	Faillissementen	106	107	126	58	68
			0,9%	17,8%	-54,0%	17,2%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	345	309	848	133	129
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-10,4%	174,4%	-84,3%	-3,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	23.518,9	23.716,0	24.295,7	23.988,9	26.807,5
			0,8%	2,4%	-1,3%	11,7%
	Uitvoer intra-EU27	17.906,3	18.017,3	18.287,6	17.963,3	19.643,3
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,6%	1,5%	-1,8%	9,4%
	Uitvoer extra-EU27	5.612,6	5.698,6	6.008,2	6.025,6	7.164,2
			1,5%	5,4%	0,3%	18,9%
	Totaal invoer	17.684,1	17.669,1	17.482,7	17.733,1	20.014,2
			-0,1%	-1,1%	1,4%	12,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	15.309,1	15.286,8	15.278,4	15.725,4	17.925,8
			-0,1%	-0,1%	2,9%	14,0%
	Invoer extra-EU27	2.375,0	2.382,2	2.204,3	2.007,7	2.088,4
			0,3%	-7,5%	-8,9%	4,0%
	Handelsbalans	5.834,7	6.046,9	6.813,0	6.255,8	6.793,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-3. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

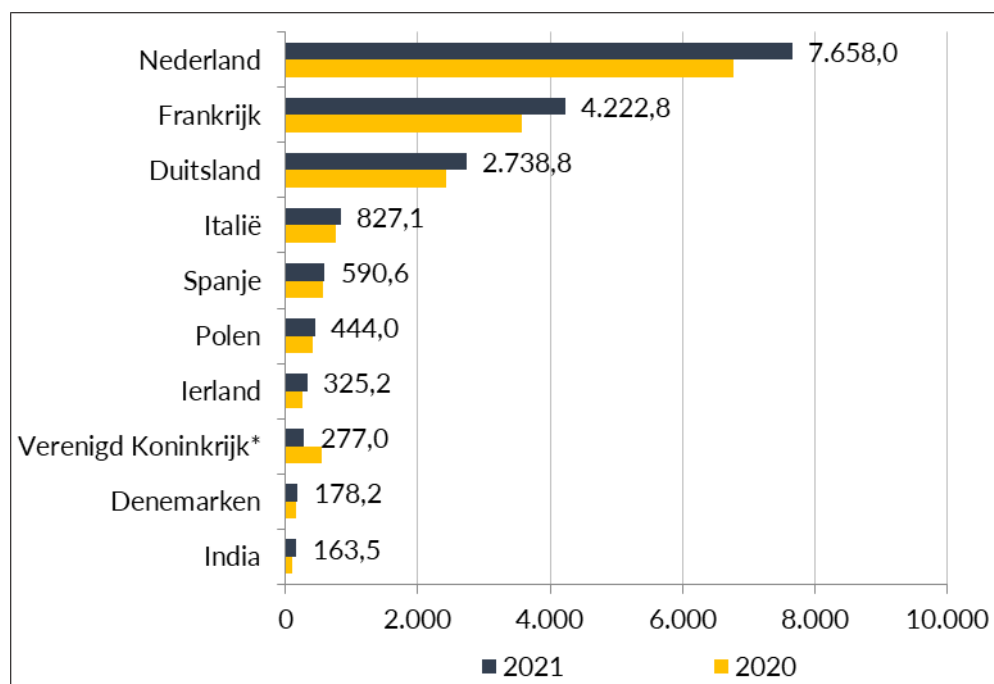
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-4. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten" (C10.1) de verwerking en conservering van vlees, de verwerking en conservering van vlees van gevogelte alsook de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte.

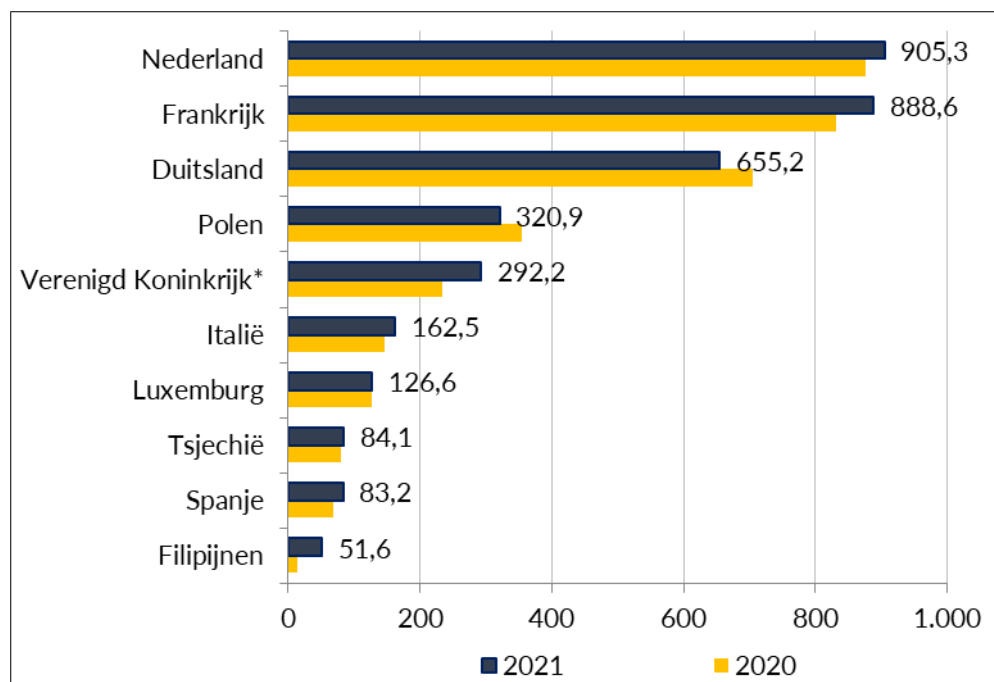
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

	C101	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	6.161,3	6.006,6	7.461,6	7.821,1	7.953,5
			-2,5%	24,2%	4,8%	1,7%
	Investerings (btw)	146,3	139,3	147,1	153,1	161,8
			-4,8%	5,6%	4,0%	5,7%
	Productie-index	104,9	103,8	105,1	106,1	111,1
Tewerkstelling (*)			-1,0%	1,3%	1,0%	4,7%
	Afzetprijsindex	105,2	105,3	108,9	109,6	111,5
			0,0%	3,4%	0,7%	1,7%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	12.969	13.231	13.316	13.569	14.130
Ondernemerschap			2,0%	0,6%	1,9%	4,1%
	Loonmassa	250,3	263,0	266,6	275,6	284,7
			5,1%	1,3%	3,4%	3,3%
	Aantal werkgevers	401	403	391	385	387
			0,5%	-3,0%	-1,5%	0,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	57	53	68	69	n.a.
			-7,0%	28,3%	1,5%	
	Schrappingen	66	50	74	54	n.a.
			-24,2%	48,0%	-27,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	962	978	964	976	n.a.
			1,7%	-1,4%	1,2%	
	Faillissementen	20	15	25	5	9
			-25,0%	66,7%	-80,0%	80,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	91	95	310	4	41
Buitenlandse handel (nationaal concept)			4,4%	226,3%	-98,7%	925,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	4.089,1	3.946,1	3.971,2	3.884,6	4.054,5
			-3,5%	0,6%	-2,2%	4,4%
	Uitvoer intra-EU27	3.561,9	3.466,6	3.555,3	3.481,7	3.525,9
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-2,7%	2,6%	-2,1%	1,3%
	Uitvoer extra-EU27	527,2	479,5	415,9	402,9	528,6
			-9,1%	-13,3%	-3,1%	31,2%
	Totaal invoer	2.210,6	2.292,0	2.305,4	2.343,2	2.475,5
			3,7%	0,6%	1,6%	5,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	1.959,7	2.020,9	2.074,6	2.127,1	2.348,6
			3,1%	2,7%	2,5%	10,4%
	Invoer extra-EU27	250,9	271,1	230,9	216,1	126,8
			8,0%	-14,8%	-6,4%	-41,3%
	Handelsbalans	1.878,5	1.654,1	1.665,8	1.541,4	1.579,1

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

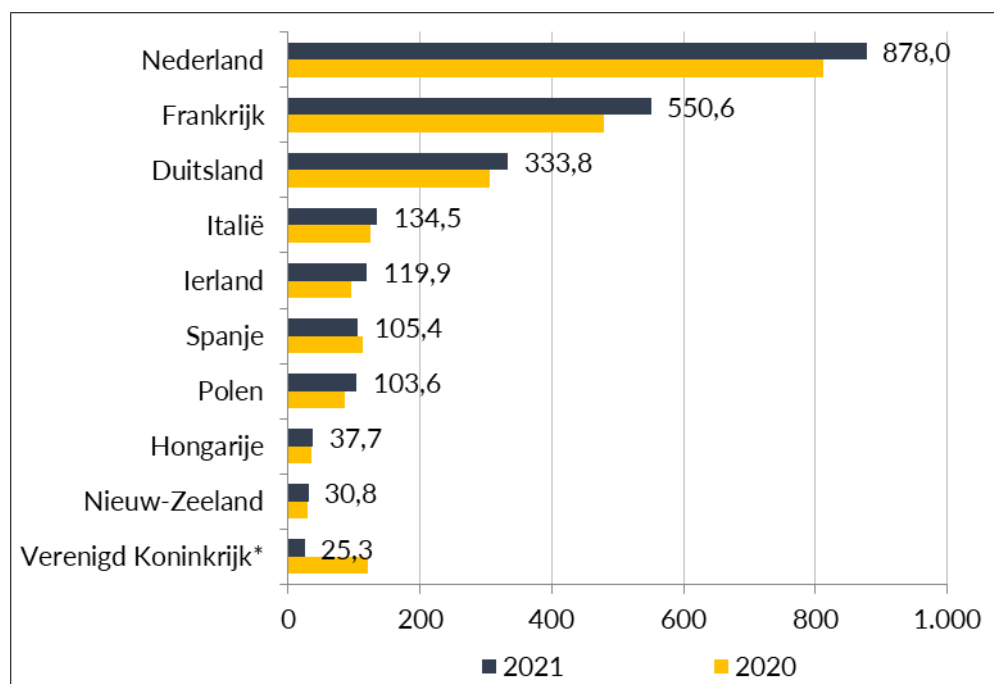
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte" (C10.11) de exploitatie van slachthuizen die zich bezighouden met het slachten, bereiden en verpakken van vlees: rundvlees, varkensvlees, lamsvlees, konijnenvlees, schapenvlees, kamelenvlees, enz.; de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees, als hele dieren en de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees, in stukken. Die code omvat eveneens de verwerking van walvissen in visfabrieken aan land of op schepen die zich uitsluitend met de verwerking of de conservering bezighouden; de productie van ruwe ongelooide huiden en vellen afkomstig uit slachthuizen, inclusief het verwijderen van de wol; het smelten en raffineren van reuzel en van andere dierlijke vetten geschikt voor de menselijke consumptie; de verwerking van slachtafval; de productie van vleesmeel en beendermeel; de bewerking van natuurlijke darmen en de productie van ongewassen huidwol, inclusief ruggewassen huidwol.

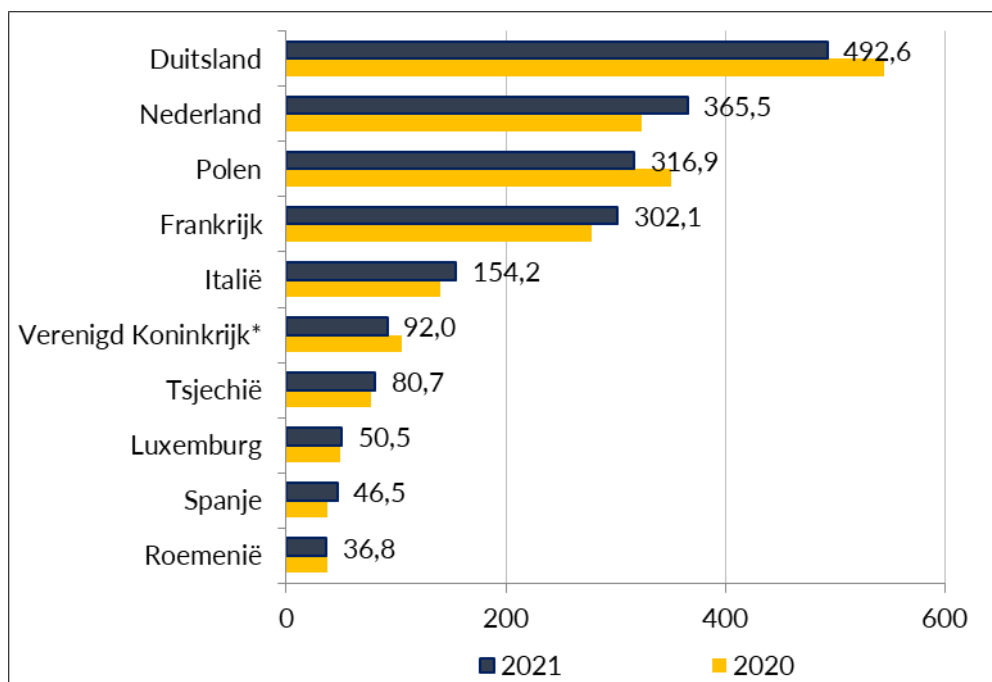
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

	C1011	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.833,3	2.255,8	3.339,0	3.808,0	3.856,2
			-20,4%	48,0%	14,0%	1,3%
	Investerings (btw)	60,0	46,9	53,1	55,1	55,6
			-21,9%	13,3%	3,9%	0,9%
	Productie-index	107,1	102,4	100,4	103,1	113,8
Tewerkstelling (*)			-4,4%	-2,0%	2,7%	10,3%
	Afzetprijsindex	113,4	112,7	116,9	117,1	119,1
			-0,6%	3,8%	0,2%	1,6%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	4.894	5.080	5.106	5.223	5.535
Ondernemerschap			3,8%	0,5%	2,3%	6,0%
	Loonmassa	88,3	94,4	92,9	96,7	101,9
			6,9%	-1,6%	4,1%	5,4%
	Aantal werkgevers	178	179	173	175	181
			0,4%	-3,5%	1,2%	3,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	43	33	48	52	n.a.
			-23,3%	45,5%	8,3%	
	Schrappingen	52	35	57	41	n.a.
			-32,7%	62,9%	-28,1%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	604	610	601	611	n.a.
			1,0%	-1,5%	1,7%	
	Faillissementen	15	14	19	2	6
			-6,7%	35,7%	-89,5%	200,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	12	94	132	1	33
Buitenlandse handel (nationaal concept)			683,3%	40,4%	-99,2%	3200,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	2.498,0	2.336,5	2.306,6	2.226,2	2.262,6
			-6,5%	-1,3%	-3,5%	1,6%
	Uitvoer intra-EU27	2.215,8	2.080,3	2.115,1	2.040,0	2.055,2
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-6,1%	1,7%	-3,6%	0,7%
	Uitvoer extra-EU27	282,2	256,3	191,5	186,2	207,4
			-9,2%	-25,3%	-2,8%	11,4%
	Totaal invoer	1.046,7	1.042,9	1.060,2	1.082,3	1.129,0
			-0,4%	1,7%	2,1%	4,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	851,1	832,0	873,9	901,5	1.032,7
			-2,2%	5,0%	3,2%	14,6%
	Invoer extra-EU27	195,7	210,9	186,3	180,9	96,3
			7,8%	-11,7%	-2,9%	-46,7%
	Handelsbalans	1.451,3	1.293,6	1.246,4	1.143,8	1.133,6

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-7. Handelspartners voor de uitvoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

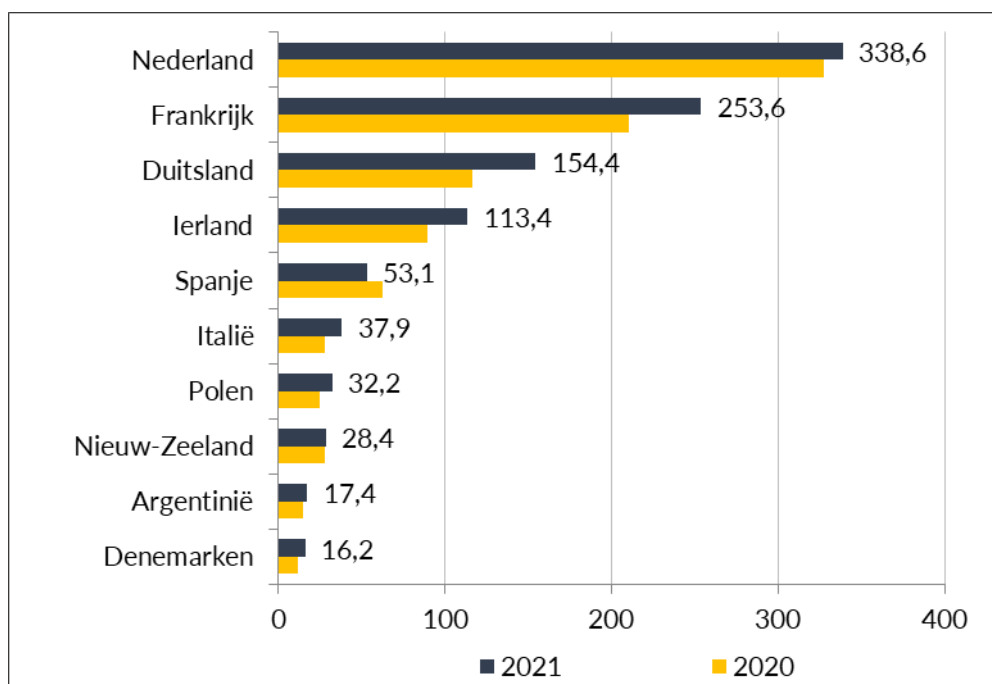
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-8. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van gevogelte" (C10.12) de exploitatie van slachthuizen die zich bezighouden met het slachten, bereiden en verpakken van gevogelte; de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees van gevogelte in individuele porties; het smelten van vetten van gevogelte geschikt voor de menselijke consumptie; de verwerking van eetbaar slachtafval van gevogelte en de productie van veren en dons.

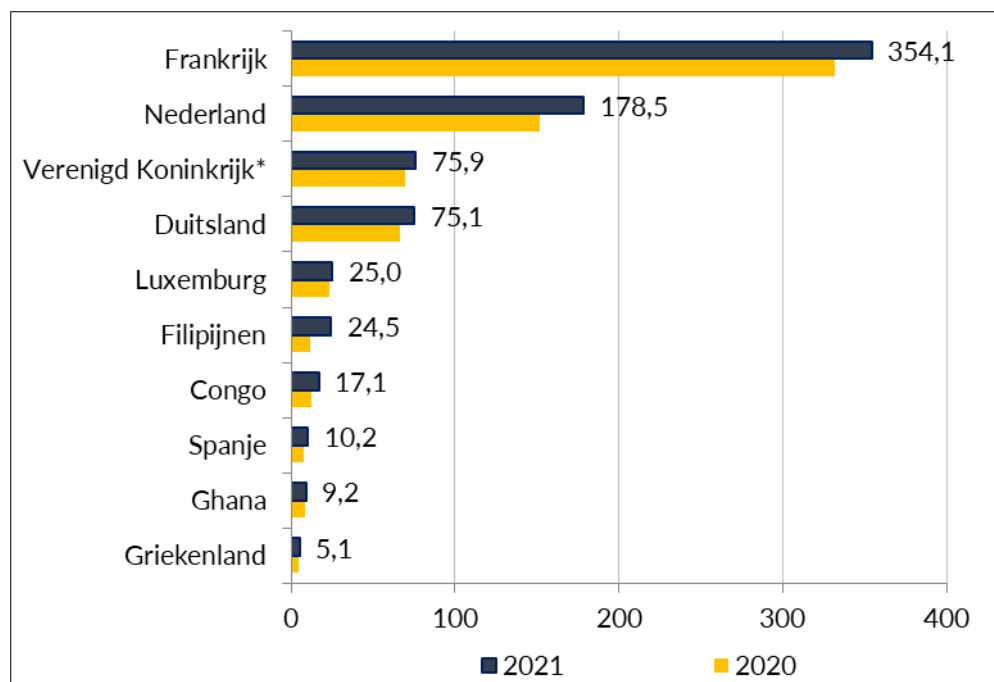
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

	C1012	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.297,0	1.643,2	1.588,5	1.300,5	1.392,8
			26,7%	-3,3%	-18,1%	7,1%
	Investerings (btw)	22,5	18,1	23,8	20,2	24,2
			-19,4%	31,1%	-14,8%	19,5%
	Productie-index	104,4	111,5	114,2	116,2	120,0
Tewerkstelling (*)			6,7%	2,5%	1,7%	3,3%
	Afzetprijsindex	94,2	93,7	94,0	91,1	98,4
			-0,5%	0,3%	-3,1%	8,0%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	2.605	2.627	2.570	2.600	2.762
Ondernemerschap			0,9%	-2,2%	1,2%	6,3%
	Loonmassa	51,0	52,4	52,4	53,5	56,4
			2,8%	0,0%	2,1%	5,3%
	Aantal werkgevers	60	62	62	58	58
			2,8%	0,0%	-7,0%	0,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	2	6	12	5	n.a.
			200,0%	100,0%	-58,3%	
	Schrappingen	6	5	8	6	n.a.
			-16,7%	60,0%	-25,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	100	103	100	99	n.a.
			3,0%	-2,9%	-1,0%	
	Faillissementen	5	1	3	2	2
			-80,0%	200,0%	-33,3%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	79	1	171	3	8
			-98,7%	17000,0%	-98,2%	166,7%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	770,0	787,7	762,4	725,4	811,7
			2,3%	-3,2%	-4,8%	11,9%
	Uitvoer intra-EU27	617,5	653,3	631,6	597,8	662,8
			5,8%	-3,3%	-5,3%	10,9%
	Uitvoer extra-EU27	152,4	134,4	130,8	127,6	148,9
			-11,8%	-2,7%	-2,4%	16,8%
	Totaal invoer	448,0	491,3	513,8	478,1	542,0
			9,7%	4,6%	-7,0%	13,4%
	Invoer intra-EU27	439,8	482,2	505,1	471,3	531,2
			9,6%	4,8%	-6,7%	12,7%
	Invoer extra-EU27	8,2	9,1	8,8	6,8	10,8
			11,1%	-3,7%	-21,8%	57,6%
	Handelsbalans	322,0	296,4	248,5	247,3	269,8

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

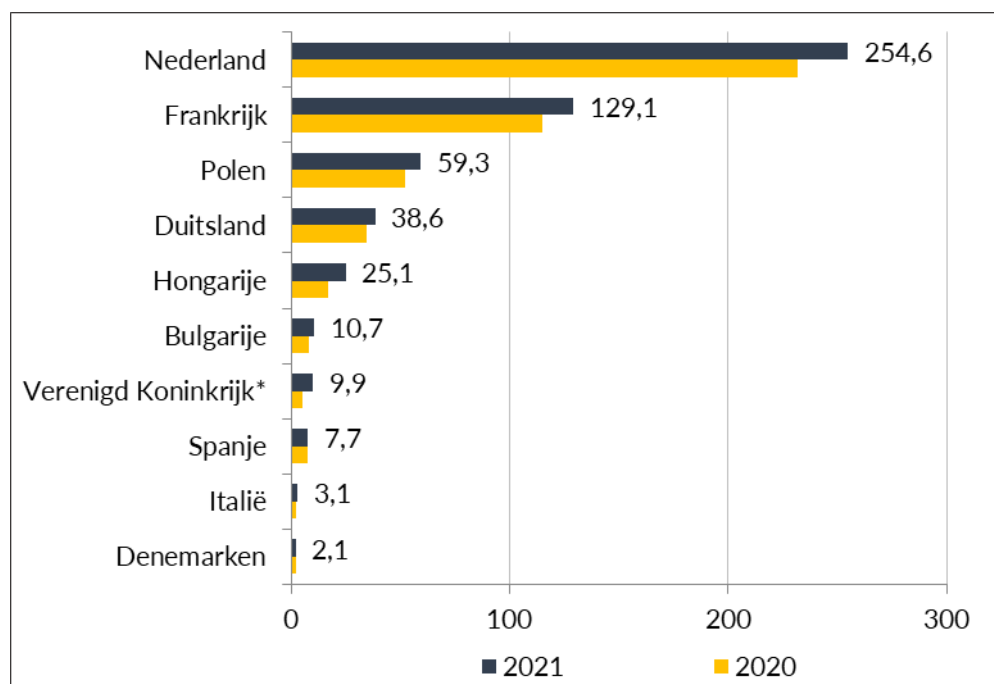
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte" (C10.13) de vervaardiging van gedroogd, gezouten of gerookt vlees; de vervaardiging van diepgevroren vleeswaren en de vervaardiging van producten op basis van vlees (charcuteriewaren: worst, salami, witte pens, bloedworst, andouillettes, cervelaatworst, patés, galantines, rillette, gekookte ham, enz.).

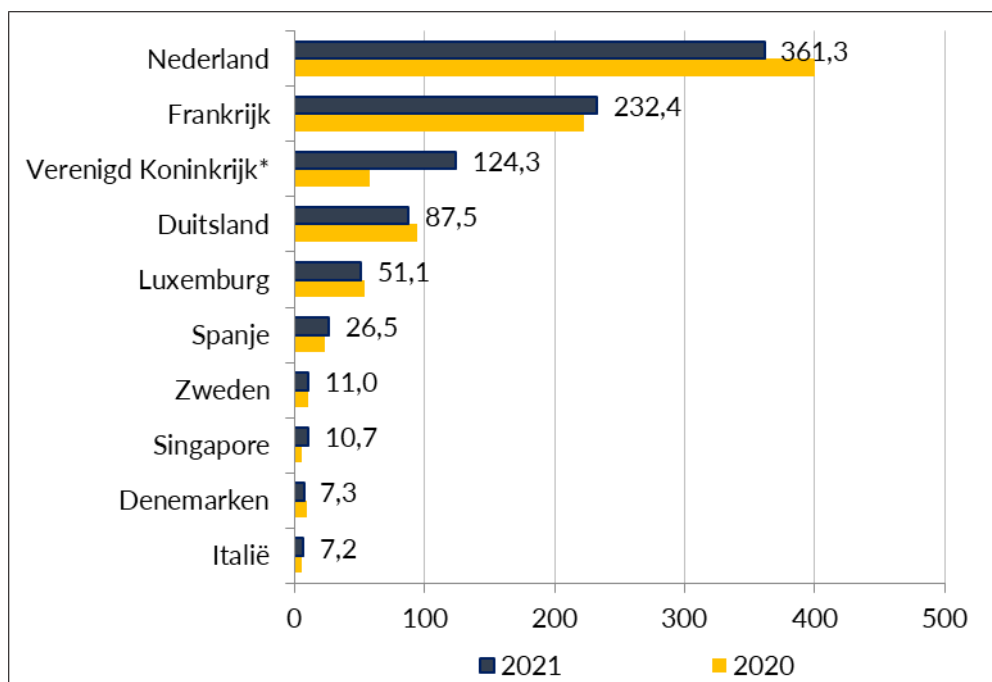
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

	C1013	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.031,0	2.107,6	2.534,1	2.712,7	2.704,5
			3,8%	20,2%	7,0%	-0,3%
	Investerings (btw)	63,9	74,4	70,3	77,7	82,0
			16,4%	-5,5%	10,5%	5,5%
	Productie-index	102,8	102,6	106,7	105,9	105,5
Tewerkstelling (*)			-0,2%	4,0%	-0,7%	-0,4%
	Afzetprijsindex	99,2	101,4	105,4	109,0	107,6
			2,2%	4,0%	3,4%	-1,3%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	5.470	5.524	5.639	5.746	5.833
Ondernemerschap			1,0%	2,1%	1,9%	1,5%
	Loonmassa	111,1	116,3	121,3	125,4	126,5
			4,7%	4,3%	3,4%	0,9%
	Aantal werkgevers	162	162	156	153	148
			-0,2%	-3,5%	-2,1%	-2,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	12	14	8	12	n.a.
			16,7%	-42,9%	50,0%	
	Schrappingen	8	10	9	7	n.a.
			25,0%	-10,0%	-22,2%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	258	265	263	266	n.a.
			2,7%	-0,8%	1,1%	
	Faillissementen	0	0	3	1	1
					-66,7%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	7	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	821,2	821,9	902,2	933,0	980,2
			0,1%	9,8%	3,4%	5,1%
	Uitvoer intra-EU27	728,6	733,1	808,5	843,9	807,9
			0,6%	10,3%	4,4%	-4,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	92,6	88,8	93,7	89,2	172,3
			-4,1%	5,5%	-4,8%	93,2%
	Totaal invoer	716,0	757,8	731,4	782,8	804,5
			5,8%	-3,5%	7,0%	2,8%
	Invoer intra-EU27	668,9	706,7	695,6	754,3	784,8
Buitenlandse handel (nationaal concept)			5,7%	-1,6%	8,4%	4,0%
	Invoer extra-EU27	47,1	51,1	35,8	28,4	19,7
			8,4%	-29,8%	-20,7%	-30,6%
	Handelsbalans	105,2	64,1	170,8	150,3	175,7

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

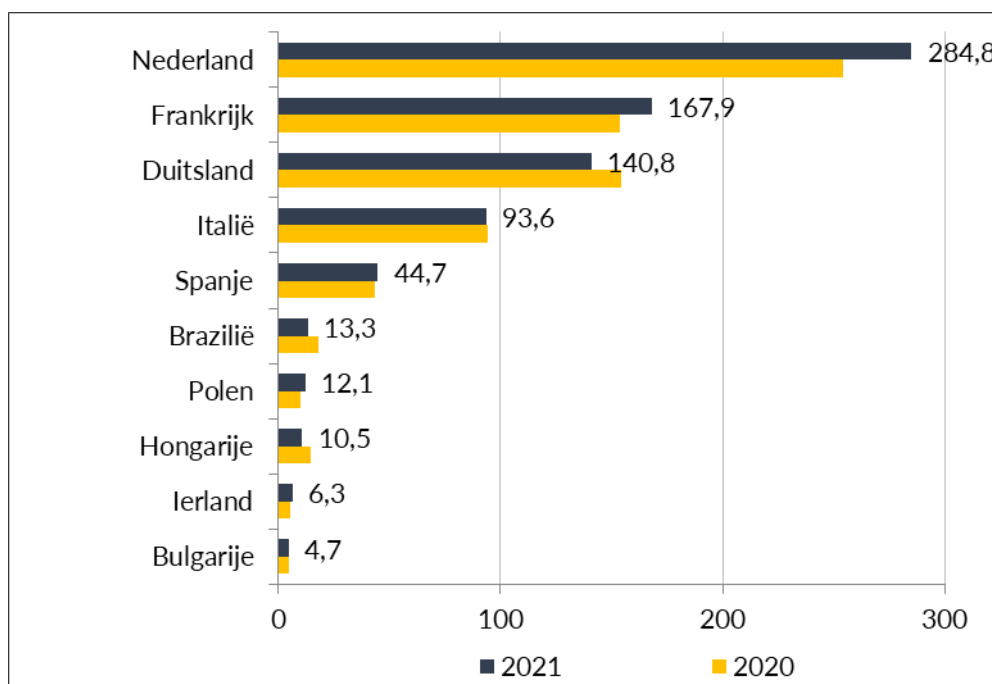
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren” (C10.2) de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren: koelen, diepvriezen, drogen, roken, koken, zouten, pekelen, inblikken, enz.; de vervaardiging van producten op basis van vis en van schaal- en weekdieren: visfilets en ander visvlees, vislevers, hom en kuit, kaviaar en kaviaarsurrogaten, enz.; de productie van vismeel voor de menselijke consumptie of voor diervoeder; de productie van meel, poeders, pellets en andere producten van vis, van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren, niet geschikt voor de menselijke consumptie; de activiteiten van schepen waarop alleen vis wordt verwerkt en geconserveerd en de verwerking van zeealgen.

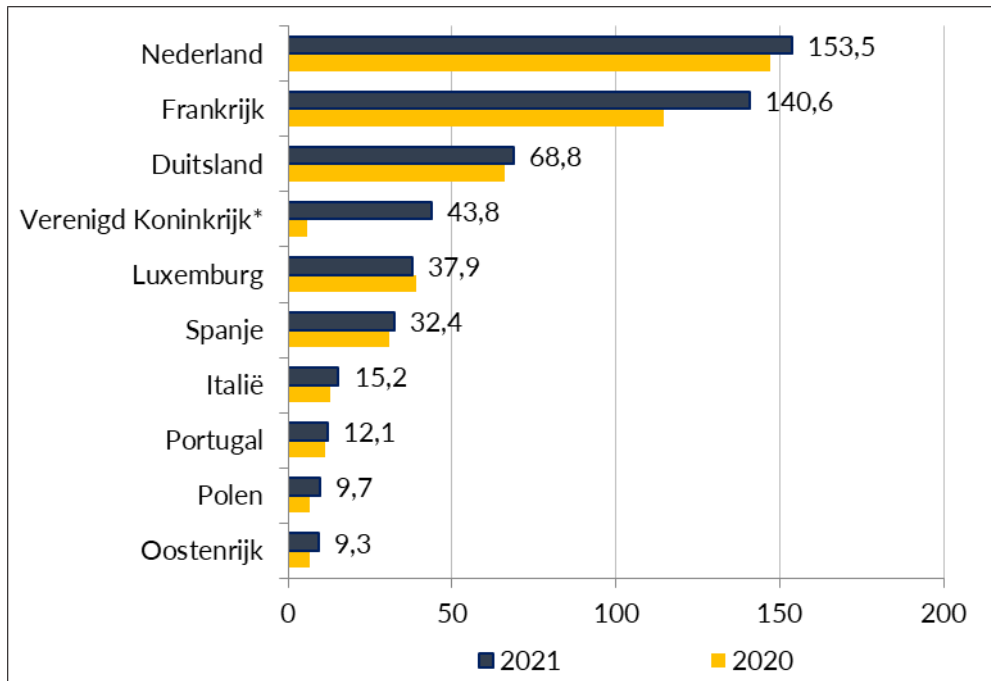
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

	C102	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	9,1	7,6	13,8	15,8	21,8
			-16,1%	81,0%	14,9%	37,5%
	Productie-index	89,2	98,7	104,0	112,1	114,3
			10,7%	5,3%	7,8%	2,0%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	162,9	155,7	156,9	150,3	148,3
			-4,4%	0,8%	-4,2%	-1,4%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.001	1.004	1.017	1.032	1.079
			0,3%	1,4%	1,4%	4,6%
Ondernemerschap	Loonmassa	20,9	22,4	21,5	22,2	22,9
			7,3%	-4,0%	3,2%	3,4%
	Aantal werkgevers	33	31	31	34	34
			-6,1%	2,2%	7,4%	2,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	5	2	2	10	n.a.
			-60,0%	0,0%	400,0%	
	Schrappingen	2	9	2	0	n.a.
			350,0%	-77,8%	-100,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	60	55	56	67	n.a.
			-8,3%	1,8%	19,6%	
	Faillissementen	0	0	0	0	1
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	3
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	547,6	509,1	512,8	478,4	576,9
			-7,0%	0,7%	-6,7%	20,6%
	Uitvoer intra-EU27	526,7	486,3	491,0	462,8	517,7
			-7,7%	1,0%	-5,7%	11,9%
	Uitvoer extra-EU27	20,9	22,7	21,8	15,7	59,3
			8,9%	-4,0%	-28,1%	277,7%
	Totaal invoer	1.278,4	1.232,2	1.183,6	1.141,2	1.249,0
			-3,6%	-3,9%	-3,6%	9,4%
	Invoer intra-EU27	841,6	817,5	790,2	775,1	894,0
			-2,9%	-3,3%	-1,9%	15,3%
	Invoer extra-EU27	436,8	414,7	393,4	366,1	355,1
			-5,1%	-5,1%	-6,9%	-3,0%
	Handelsbalans	-730,8	-723,1	-670,8	-662,8	-672,1

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

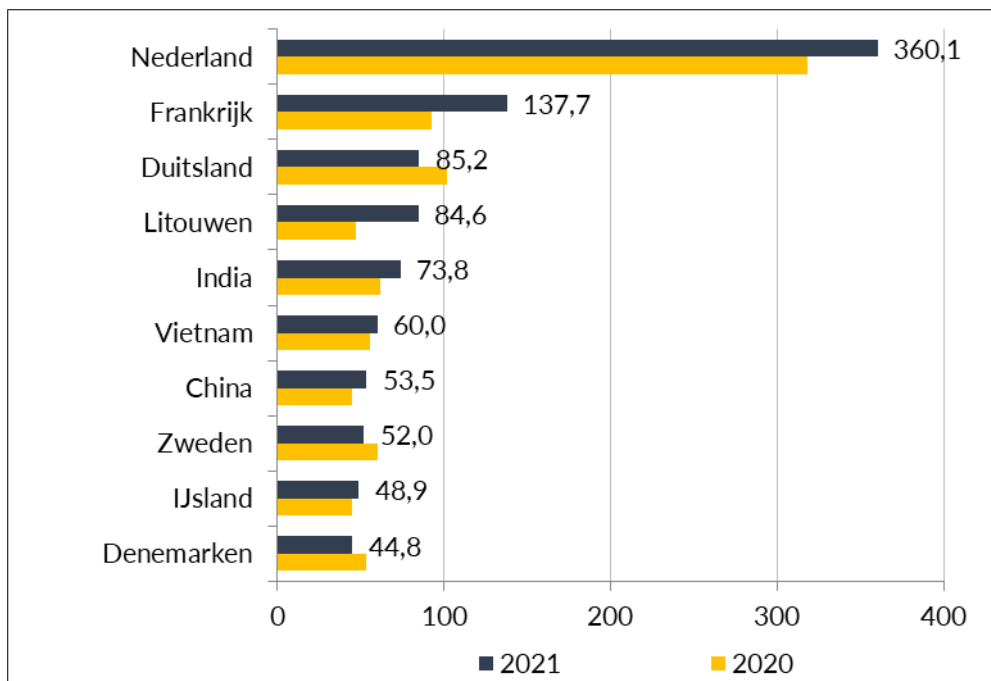
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van groenten en fruit" (C10.3) de verwerking en conservering van aardappelen, de vervaardiging van groente- en fruitsappen en de overige verwerking en conservering van groenten en fruit.

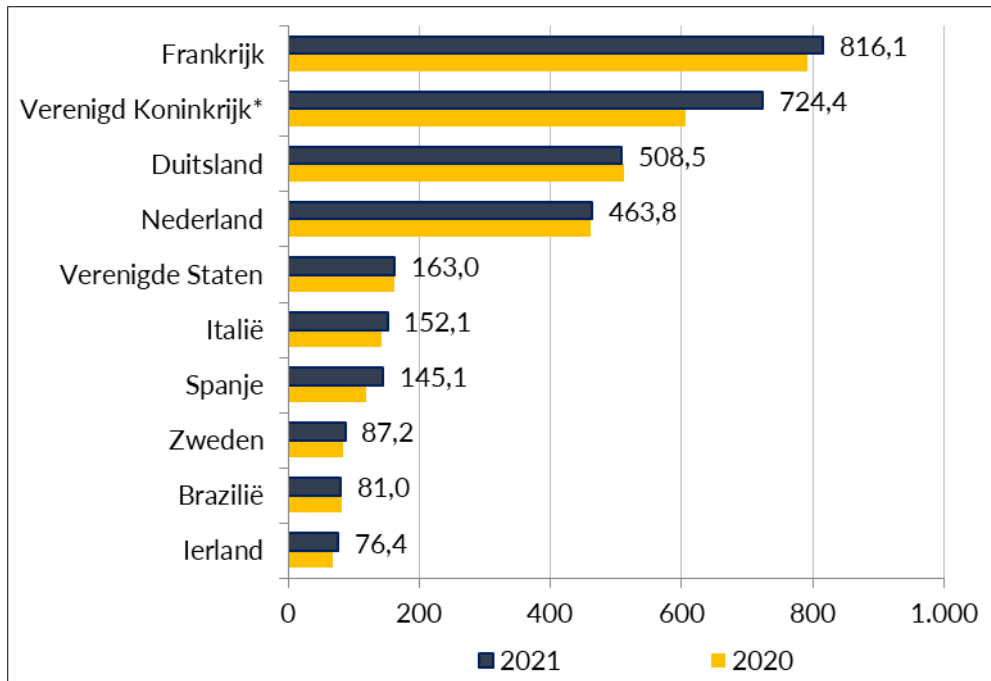
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

	C103	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	5.500,8	5.679,9	6.010,8	5.608,4	6.002,1
			3,3%	5,8%	-6,7%	7,0%
	Investerings (btw)	455,0	388,5	349,5	345,0	391,5
			-14,6%	-10,0%	-1,3%	13,5%
	Productie-index	98,9	102,5	105,1	99,3	101,3
Tewerkstelling (*)			3,7%	2,5%	-5,5%	2,0%
	Afzetprijsindex	113,0	114,3	120,0	119,2	121,1
			1,1%	5,0%	-0,7%	1,6%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	10.098	10.748	11.378	11.881	11.948
			6,4%	5,9%	4,4%	0,6%
	Loonmassa	232,2	254,8	272,0	282,5	293,1
			9,7%	6,8%	3,9%	3,8%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	110	111	117	121	123
			0,6%	6,0%	2,8%	2,2%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	28	27	33	34	n.a.
			-3,6%	22,2%	3,0%	
	Schrappingen	8	18	18	21	n.a.
			125,0%	0,0%	16,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	265	271	282	293	n.a.
			2,3%	4,1%	3,9%	
	Faillissementen	0	2	5	2	0
				150,0%	-60,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	3	1	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	3.832,7	4.047,4	4.360,5	4.127,9	4.460,8
			5,6%	7,7%	-5,3%	8,1%
	Uitvoer intra-EU27	2.620,6	2.707,4	2.826,9	2.607,3	2.725,0
			3,3%	4,4%	-7,8%	4,5%
	Uitvoer extra-EU27	1.212,1	1.340,0	1.533,5	1.520,7	1.735,8
			10,6%	14,4%	-0,8%	14,1%
	Totaal invoer	1.909,8	1.923,1	2.005,9	2.001,4	2.102,5
			0,7%	4,3%	-0,2%	5,1%
	Invoer intra-EU27	1.527,1	1.578,9	1.628,0	1.630,2	1.674,7
			3,4%	3,1%	0,1%	2,7%
	Invoer extra-EU27	382,6	344,2	377,9	371,2	427,8
			-10,0%	9,8%	-1,8%	15,3%
	Handelsbalans	1.922,9	2.124,3	2.354,6	2.126,5	2.358,2

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

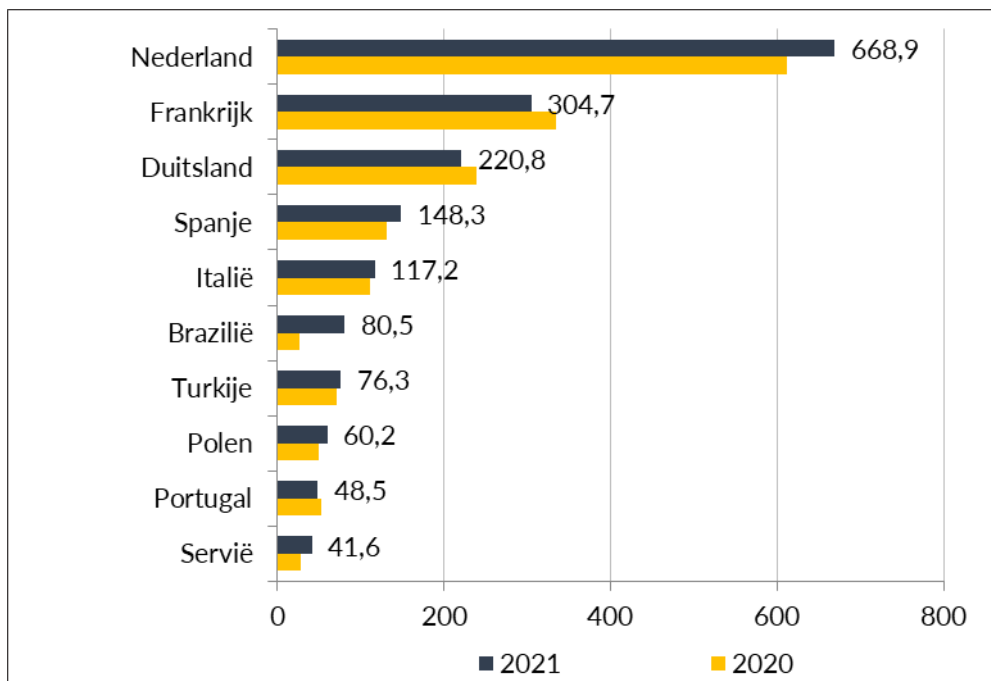
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van aardappelen" (C10.31) zowel de verwerking en conservering van aardappelen (de verwerking en conservering van aardappelen, met uitzondering van de productie van diepgevroren aardappelbereidingen; de vervaardiging van gedehydrateerde aardappelpuree; de vervaardiging van aardappelsnacks; de productie van chips op basis van aardappelen; en de vervaardiging van meel, gries, vlokken en pellets van aardappelen en eveneens het industrieel schillen van aardappelen) als de productie van diepgevroren aardappelbereidingen (de productie van voorgekookte ingevroren aardappelen en de vervaardiging van diepgevroren aardappelbereid).

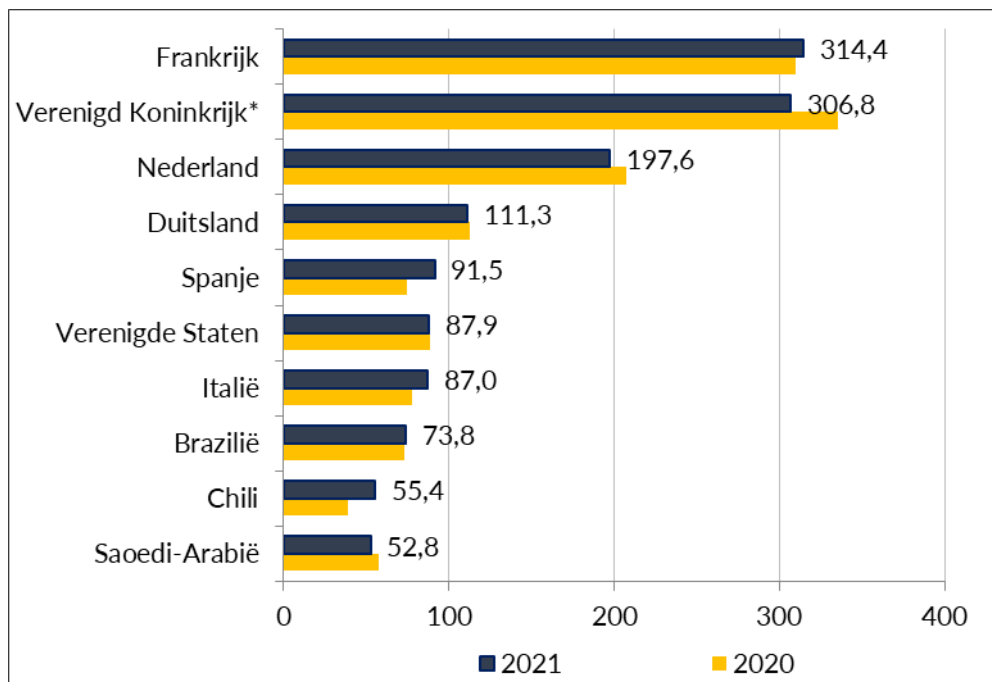
Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

	C1031	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.111,3	3.167,9	3.547,5	3.288,2	3.701,2
			1,8%	12,0%	-7,3%	12,6%
	Investerings (btw)	334,2	259,8	226,3	264,8	308,9
			-22,3%	-12,9%	17,0%	16,6%
	Productie-index	102,4	108,3	113,6	112,3	119,8
Tewerkstelling (*)			5,8%	4,9%	-1,1%	6,6%
	Afzetprijsindex	111,0	113,7	125,0	122,9	123,5
			2,4%	10,0%	-1,7%	0,5%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling	5.457	5.911	6.359	6.763	6.787
			8,3%	7,6%	6,4%	0,4%
	Loonmassa	133,3	147,9	158,7	167,6	175,2
			10,9%	7,3%	5,6%	4,5%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	38	39	43	46	47
			3,5%	10,2%	6,2%	1,4%
	Oprichtingen	5	6	4	5	n.a.
			20,0%	-33,3%	25,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	1	3	4	3	n.a.
			200,0%	33,3%	-25,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	71	75	73	74	n.a.
			5,6%	-2,7%	1,4%	
	Faillissementen	0	0	1	1	0
					0,0%	-100,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	1	0	0
					-100,0%	
	Totaal uitvoer	1.679,5	1.804,4	2.120,3	1.942,1	2.050,2
			7,4%	17,5%	-8,4%	5,6%
	Uitvoer intra-EU27	993,5	1.012,2	1.158,4	1.024,1	1.070,9
			1,9%	14,4%	-11,6%	4,6%
	Uitvoer extra-EU27	686,0	792,2	961,8	917,9	979,3
			15,5%	21,4%	-4,6%	6,7%
	Totaal invoer	188,1	180,7	182,8	198,4	198,7
			-4,0%	1,2%	8,5%	0,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	174,0	165,9	171,2	190,7	192,9
			-4,7%	3,2%	11,4%	1,1%
	Invoer extra-EU27	14,1	14,8	11,6	7,7	5,8
			4,9%	-21,6%	-34,1%	-24,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	1.491,4	1.623,8	1.937,4	1.743,7	1.851,5

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-17. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

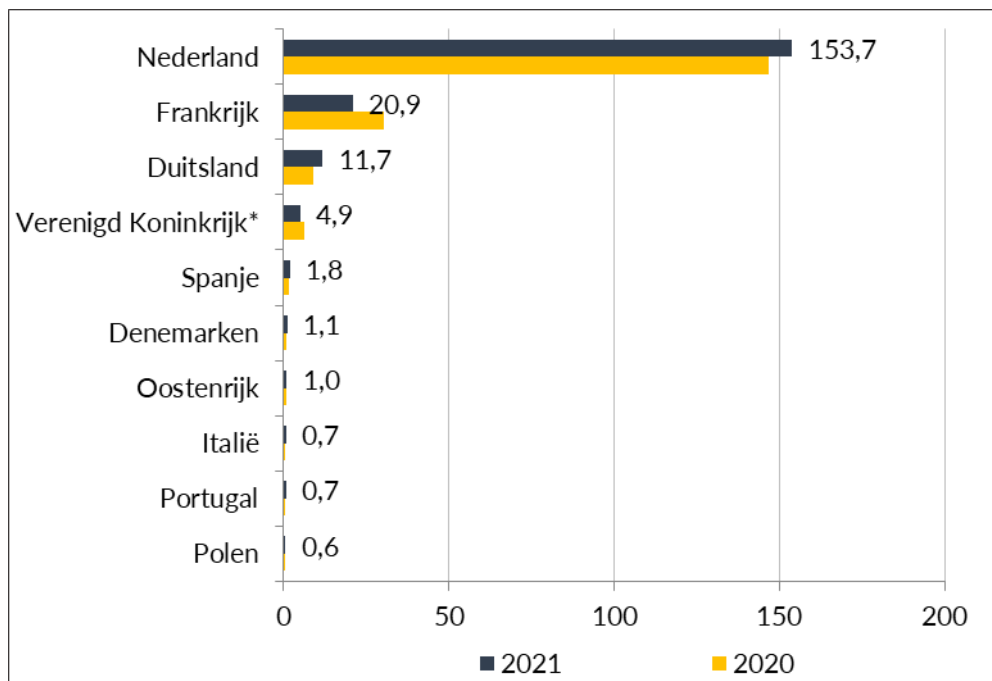
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-18. Handelspartners voor de invoer de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van groente- en fruitsappen" (C10.32) de vervaardiging van groente- en fruitsappen (tomatensap, sinaasappelsap, sap van pompelmoezen of van pomelo's, ananassap, druivensap, appelsap, mengsels van vruchten- en groentesappen en sap van andere vruchten of groenten) alsmede de vervaardiging van concentraten van verse groenten en naar fruit.

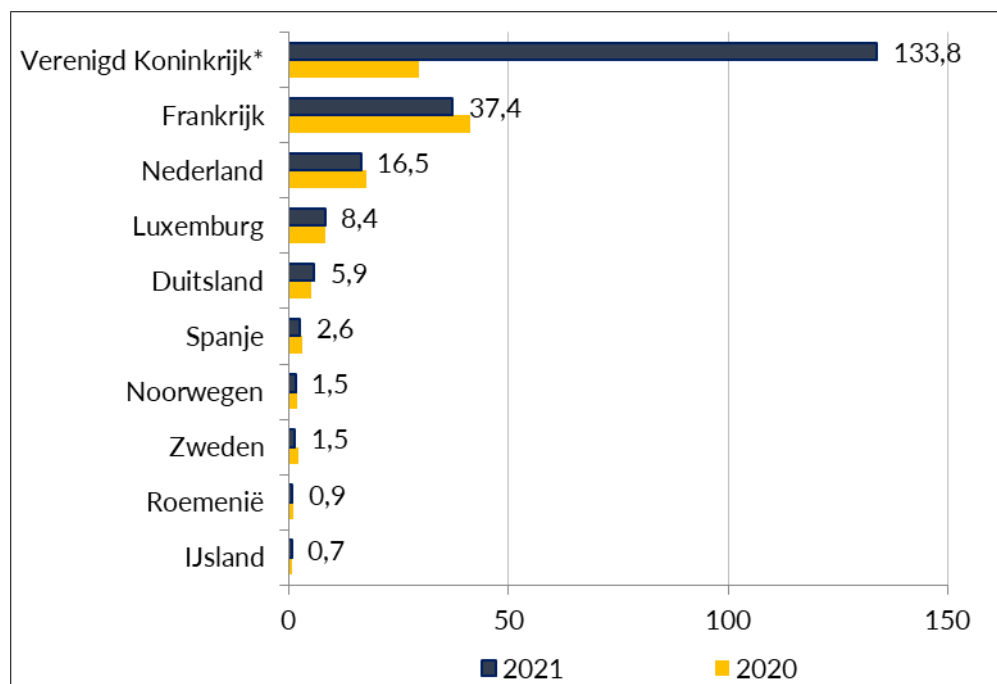
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

	C1032	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	74,0	114,8	110,2	108,3	114,8
			55,1%	-4,0%	-1,8%	6,0%
	Investerings (btw)	2,9	8,2	9,6	17,3	10,2
			186,6%	16,8%	80,5%	-41,0%
	Productie-index	38,8	39,3	39,1	34,8	32,8
Tewerkstelling (*)			1,2%	-0,4%	-11,1%	-5,8%
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Ondernemerschap		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	132	142	140	161	175
			7,1%	-0,9%	14,5%	8,7%
	Loonmassa	2,8	3,0	3,2	3,0	3,5
			8,8%	5,6%	-6,2%	18,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	17	14	18	19	18
			-14,0%	23,3%	5,7%	-3,6%
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	7	9	11	8	n.a.
			28,6%	22,2%	-27,3%	
	Schrappingen	3	5	5	4	n.a.
			66,7%	0,0%	-20,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	59	61	67	71	n.a.
			3,4%	9,8%	6,0%	
	Faillissementen	0	1	1	1	0
				0,0%	0,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	3	0	0	0
Handelsbalans				-100,0%		
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	117,0	128,0	130,2	118,4	216,3
			9,4%	1,7%	-9,1%	82,8%
	Uitvoer intra-EU27	91,6	96,1	96,3	83,1	76,3
			4,8%	0,3%	-13,8%	-8,2%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	25,4	31,9	33,9	35,3	140,0
			25,8%	6,1%	4,1%	296,7%
	Totaal invoer	274,0	263,7	226,0	228,9	298,5
			-3,8%	-14,3%	1,3%	30,4%
	Invoer intra-EU27	219,5	223,7	201,1	195,2	212,4
Handelsbalans			1,9%	-10,1%	-2,9%	8,8%
	Invoer extra-EU27	54,5	40,0	24,9	33,7	86,1
			-26,6%	-37,7%	35,2%	155,5%
	Handelsbalans	-157,0	-135,7	-95,7	-110,6	-82,2

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

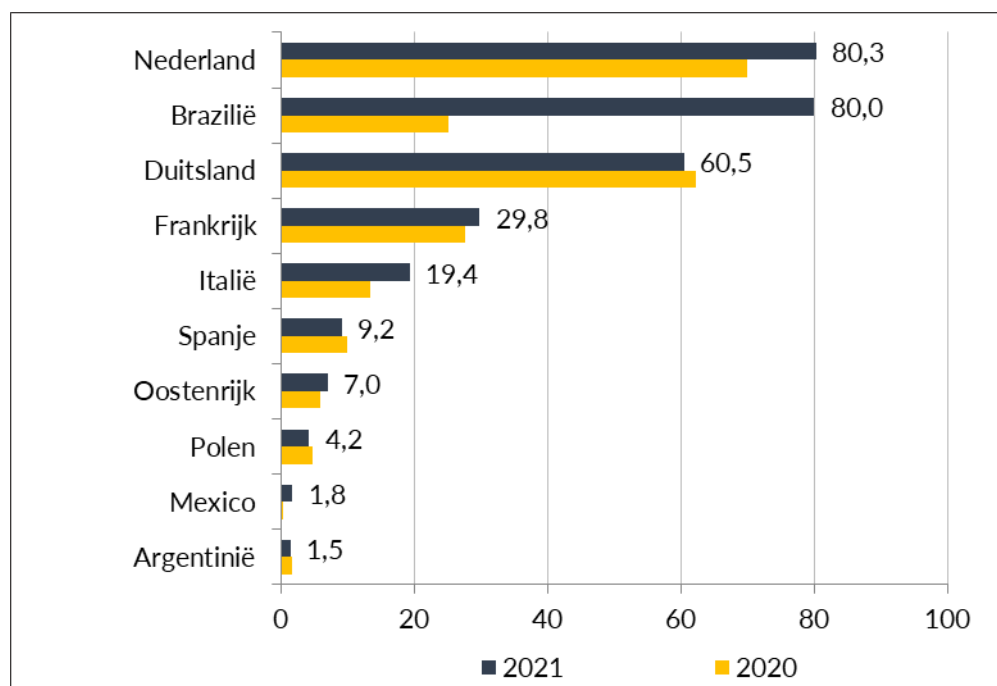
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Overige verwerking en conservering van groenten en fruit" (C10.39): de productie van hoofdzakelijk uit groenten bestaande voedingsmiddelen, met uitzondering van diepgevroren groenten en diepgevroren of op andere wijze geconserveerde bereide maaltijden en vegetarische schotels - de conservering van groenten: drogen, inleggen in olie of in azijn, inblikken, enz.; de vervaardiging van groenteconfituur; de vervaardiging van beperkt houdbare bereide voedingsmiddelen op basis van groenten (voorverpakte salades en gemengde salades, geschilde en gesneden groenten, tofoe (product gemaakt van sojabonen)); de productie van hoofdzakelijk uit fruit bestaande voedingsmiddelen, met uitzondering van diepgevroren fruit en noten en diepgevroren of op andere wijze geconserveerde bereide maaltijden op basis van fruit; de conservering van fruit: drogen, inleggen, inblikken, enz.; de vervaardiging van jam, marmelade, gelei en fruitmoes; de vervaardiging van vruchtenpulp; het roosteren van noten; de vervaardiging van voedingsmiddelen en pasta's op basis van noten ; de vervaardiging van beperkt houdbare bereide voedingsmiddelen op basis van fruit (fruitsalades) en de productie van diepgevroren groenten en fruit (de productie van diepgevroren groenten, fruit en noten; de vervaardiging van diepgevroren voedingsmiddelen op basis van groenten, fruit en noten).

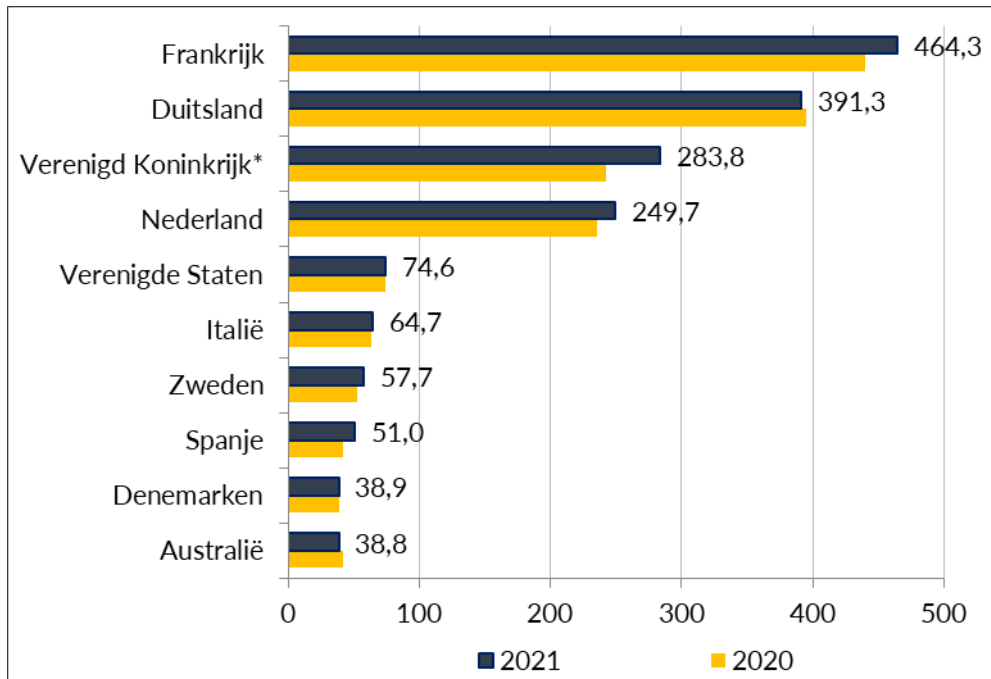
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

	C1039	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.315,5	2.397,2	2.353,1	2.211,9	2.186,1
			3,5%	-1,8%	-6,0%	-1,2%
	Investerings (btw)	118,0	120,5	113,6	62,8	72,4
			2,2%	-5,7%	-44,7%	15,2%
	Productie-index	102,2	104,0	104,2	94,1	92,1
Tewerkstelling (*)			1,7%	0,2%	-9,7%	-2,2%
	Afzetprijsindex	113,4	113,3	113,4	113,9	116,9
			-0,1%	0,1%	0,4%	2,6%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	4.508	4.695	4.879	4.957	4.986
Ondernemerschap			4,1%	3,9%	1,6%	0,6%
	Loonmassa	96,1	103,8	110,1	111,8	114,3
			8,0%	6,0%	1,6%	2,2%
	Aantal werkgevers	55	57	56	56	59
			3,0%	-1,2%	-0,6%	4,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	16	12	18	21	n.a.
			-25,0%	50,0%	16,7%	
	Schrappingen	4	10	9	14	n.a.
			150,0%	-10,0%	55,6%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	135	135	142	148	n.a.
			0,0%	5,2%	4,2%	
	Faillissementen	0	1	3	0	0
				200,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	2.036,2	2.115,0	2.110,0	2.067,5	2.194,2
			3,9%	-0,2%	-2,0%	6,1%
	Uitvoer intra-EU27	1.535,5	1.599,1	1.572,2	1.500,1	1.577,8
			4,1%	-1,7%	-4,6%	5,2%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	500,7	515,9	537,8	567,5	616,4
			3,0%	4,2%	5,5%	8,6%
	Totaal invoer	1.447,6	1.478,7	1.597,1	1.574,1	1.605,4
			2,1%	8,0%	-1,4%	2,0%
	Invoer intra-EU27	1.133,6	1.189,3	1.255,7	1.244,2	1.269,4
Buitenlandse handel (nationaal concept)			4,9%	5,6%	-0,9%	2,0%
	Invoer extra-EU27	314,0	289,4	341,3	329,8	335,9
			-7,8%	17,9%	-3,4%	1,8%
	Handelsbalans	588,5	636,3	512,9	493,4	588,9

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

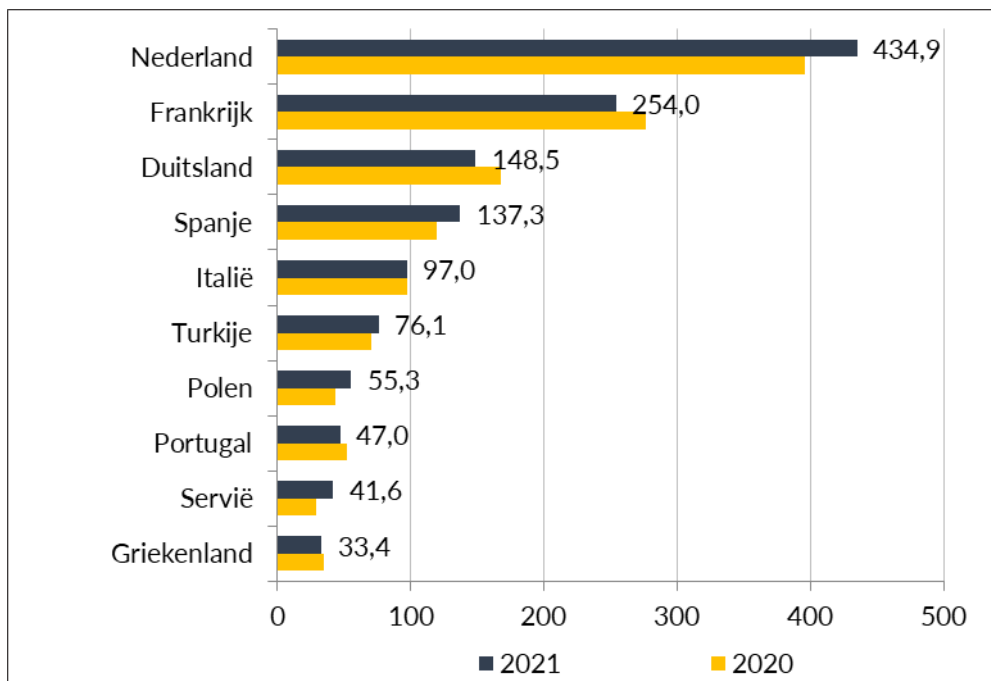
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten" (C10.4) de vervaardiging van ruwe en geraffineerde oliën en vetten van plantaardige of dierlijke oorsprong, met uitzondering van het smelten en raffineren van reuzel en van andere dierlijke vetten geschikt voor de menselijke consumptie.

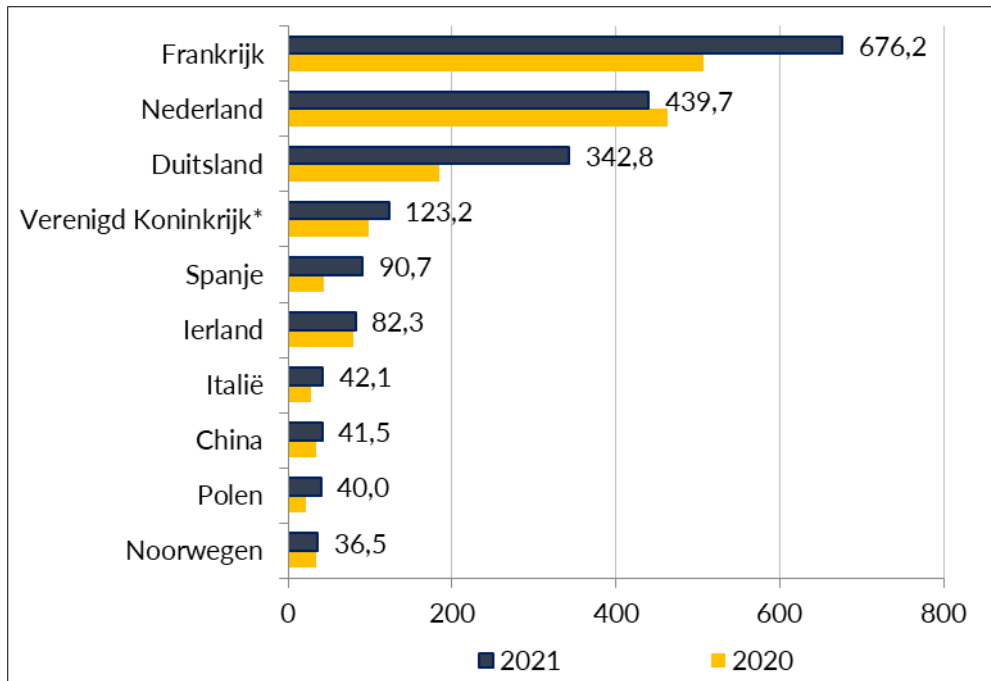
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

	C104	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	21,6	27,5	24,7	32,2	26,3
			27,4%	-10,0%	30,0%	-18,4%
	Productie-index	112,2	110,0	100,3	79,9	71,2
			-2,0%	-8,8%	-20,4%	-10,9%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	103,7	108,0	113,1	123,1	150,5
			4,1%	4,8%	8,8%	22,3%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.432	1.523	1.709	1.712	1.733
			6,4%	12,2%	0,2%	1,3%
Ondernemerschap	Loonmassa	62,2	69,6	77,6	74,1	77,8
			11,9%	11,6%	-4,5%	4,9%
	Aantal werkgevers	21	22	23	23	24
			8,1%	3,0%	0,0%	4,3%
		2017	2018	2019	2020	2021
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	0	1	5	3	n.a.
				400,0%	-40,0%	
	Schrappingen	1	0	2	1	n.a.
			-100,0%		-50,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	34	37	38	40	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			8,8%	2,7%	5,3%	
	Faillissementen	0	0	0	0	1
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	2
		2017	2018	2019	2020	2021
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal uitvoer	1.665,8	1.658,1	1.612,0	1.728,7	2.156,8
			-0,5%	-2,8%	7,2%	24,8%
	Uitvoer intra-EU27	1.420,0	1.425,3	1.385,8	1.445,8	1.829,3
			0,4%	-2,8%	4,3%	26,5%
	Uitvoer extra-EU27	245,8	232,8	226,2	282,9	327,5
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-5,3%	-2,8%	25,1%	15,8%
	Totaal invoer	2.062,9	1.915,3	1.944,1	2.223,9	2.882,1
			-7,2%	1,5%	14,4%	29,6%
	Invoer intra-EU27	1.671,9	1.584,1	1.620,7	1.958,7	2.447,4
			-5,3%	2,3%	20,9%	24,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer extra-EU27	391,0	331,2	323,4	265,2	434,7
			-15,3%	-2,4%	-18,0%	63,9%
	Handelsbalans	-397,0	-257,2	-332,1	-495,3	-725,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-23. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

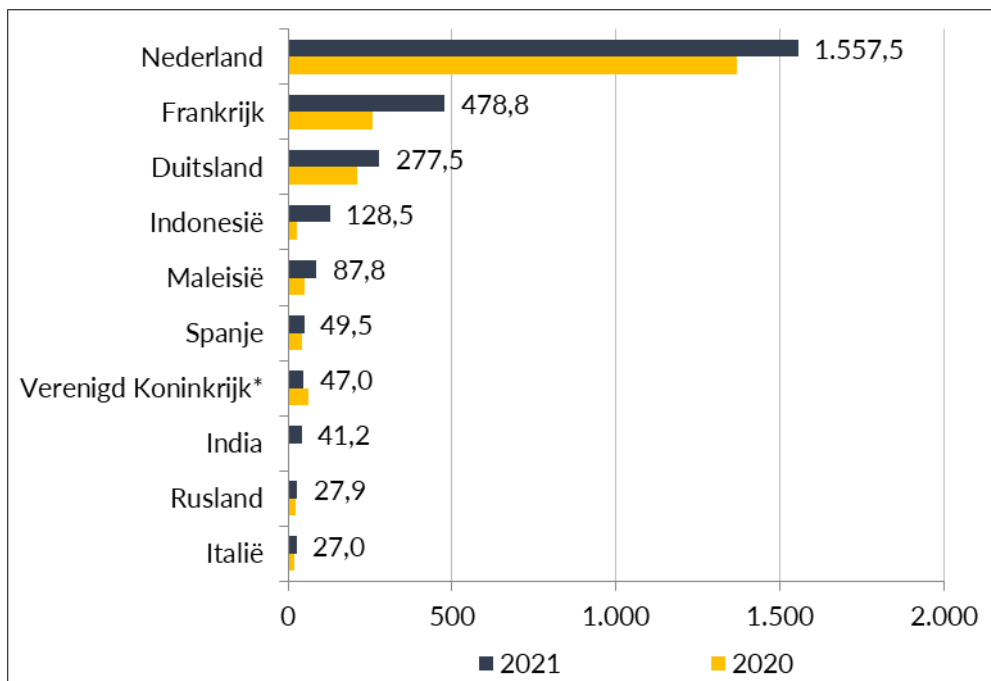
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-24. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van oliën en vetten" (C10.41): de productie van ruwe plantaardige oliën (olijfolie, sojaolie, palmolie, kokosolie, zonnebloemzaadolie, katoenzaadolie, raapzaadolie, koolzaadolie en mosterdzaadolie, lijnzaadolie, enz.) ; de productie van meel of gries van oliehoudende zaden en vruchten, noten of pitten, waaruit de olie niet is afgescheiden ; de raffinage van plantaardige oliën: olijfolie, sojaolie, enz. ; de behandeling van plantaardige oliën (blazen, koken, oxideren, polymeriseren, dehydreren, hydrogeneren, enz.) ; de productie van dierlijke oliën en vetten, ongeschikt voor menselijke consumptie ; de extractie van olie en vetten uit vis en zeezoogdieren ; de productie van katoenlinters, perskoeken en andere residuen van oliën en vetten.

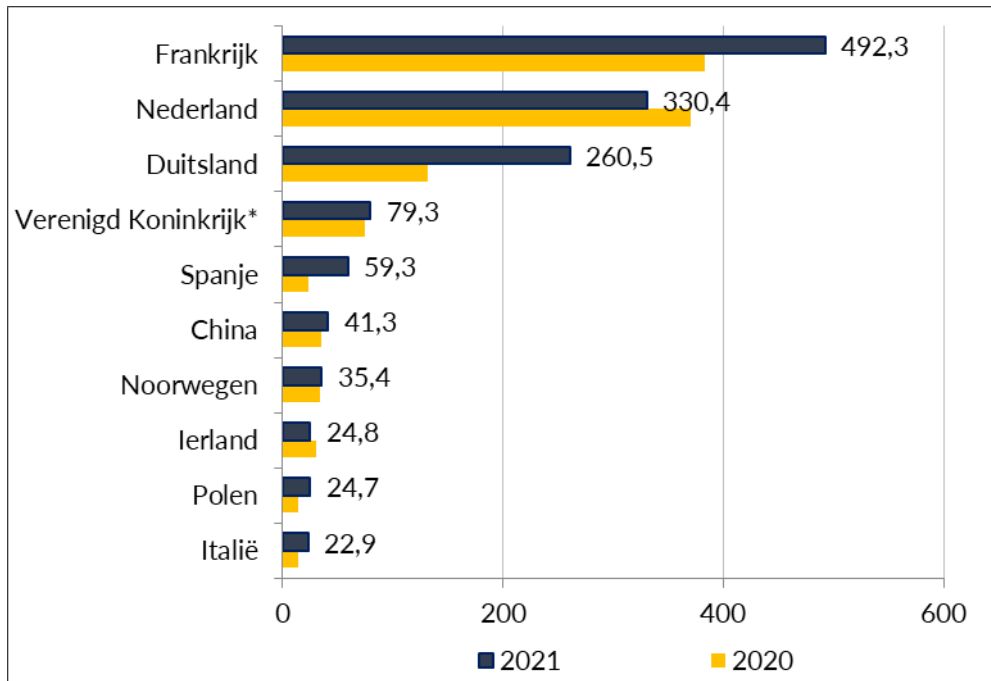
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

C1041		2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	127,1	126,4	113,9	80,6	71,9
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	955	1.047	1.219	1.236	1.298
	Loonmassa	46,2	54,2	60,5	58,2	63,1
	Aantal werkgevers	16	17	18	18	19
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	0	1	4	2	n.a.
	Schrappingen	1	0	2	1	n.a.
	btw-plichtige ondernemingen	29	31	33	33	n.a.
	Faillissementen	0	0	0	0	1
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	2
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.063,9	1.083,9	1.073,0	1.291,0	1.535,7
	Uitvoer intra-EU27	897,4	926,3	917,6	1.052,4	1.276,8
	Uitvoer extra-EU27	166,5	157,6	155,4	238,6	258,9
	Totaal invoer	1.966,0	1.821,2	1.844,7	2.170,2	2.806,3
	Invoer intra-EU27	1.580,6	1.496,8	1.529,4	1.907,2	2.372,1
	Invoer extra-EU27	385,5	324,4	315,3	263,0	434,1
	Handelsbalans	-902,1	-737,3	-771,7	-879,3	-1.270,6

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

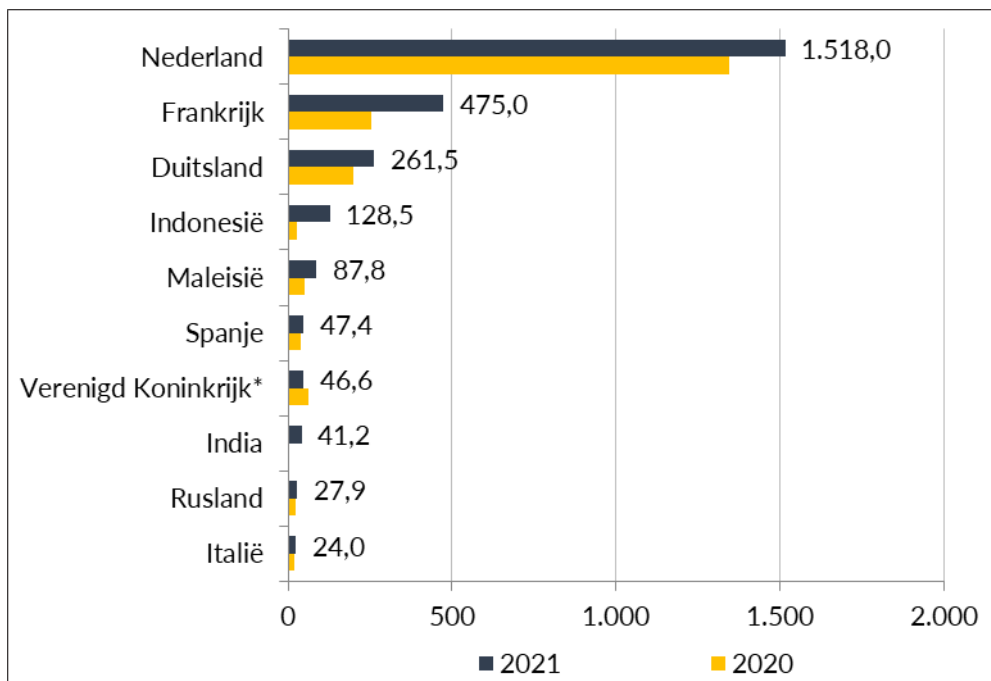
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten" (C10.42) de vervaardiging van margarine, de vervaardiging van mengsels van spijsvetten en dergelijke smeersels en de vervaardiging van samengesteld braadvet

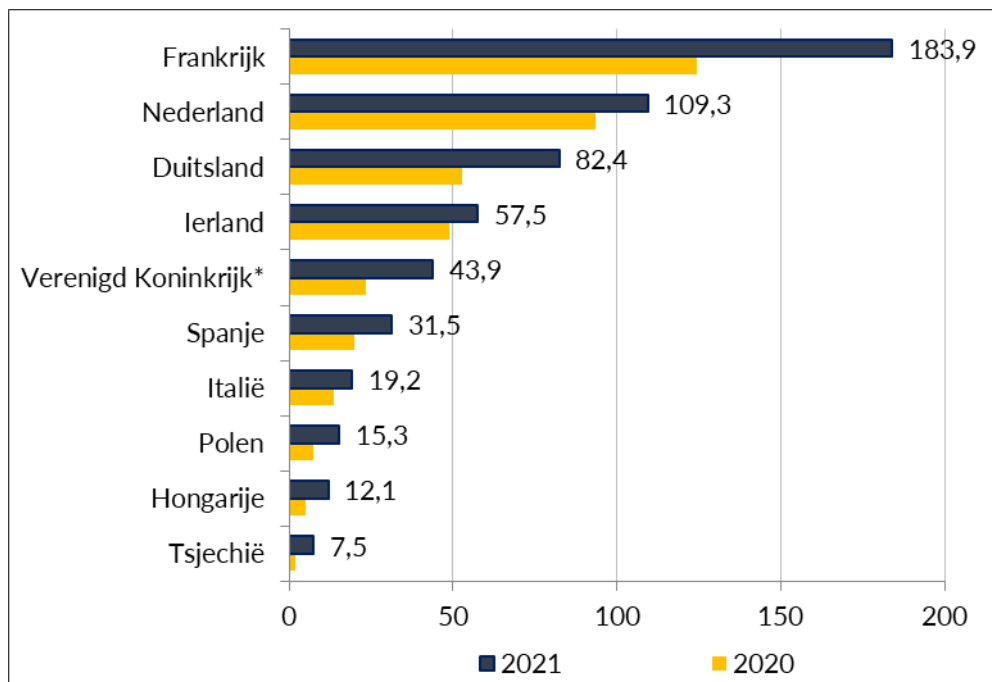
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

	C1042	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	86,7	82,5	76,8	74,1	65,9
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	477	476	490	475	435
	Loonmassa	15,9	15,3	17,1	15,9	14,7
	Aantal werkgevers	5	5	5	5	5
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	0	0	1	1	n.a.
	Schrappingen	0	0	0	0	n.a.
	btw-plichtige ondernemingen	5	6	5	7	n.a.
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	601,9	574,2	539,0	437,7	621,1
	Uitvoer intra-EU27	522,7	498,9	468,2	393,4	552,4
	Uitvoer extra-EU27	79,3	75,3	70,8	44,4	68,7
	Totaal invoer	96,8	94,0	99,4	53,7	75,8
	Invoer intra-EU27	91,3	87,2	91,3	51,5	75,3
	Invoer extra-EU27	5,5	6,8	8,1	2,2	0,6
	Handelsbalans	505,1	480,1	439,6	384,0	545,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-27. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

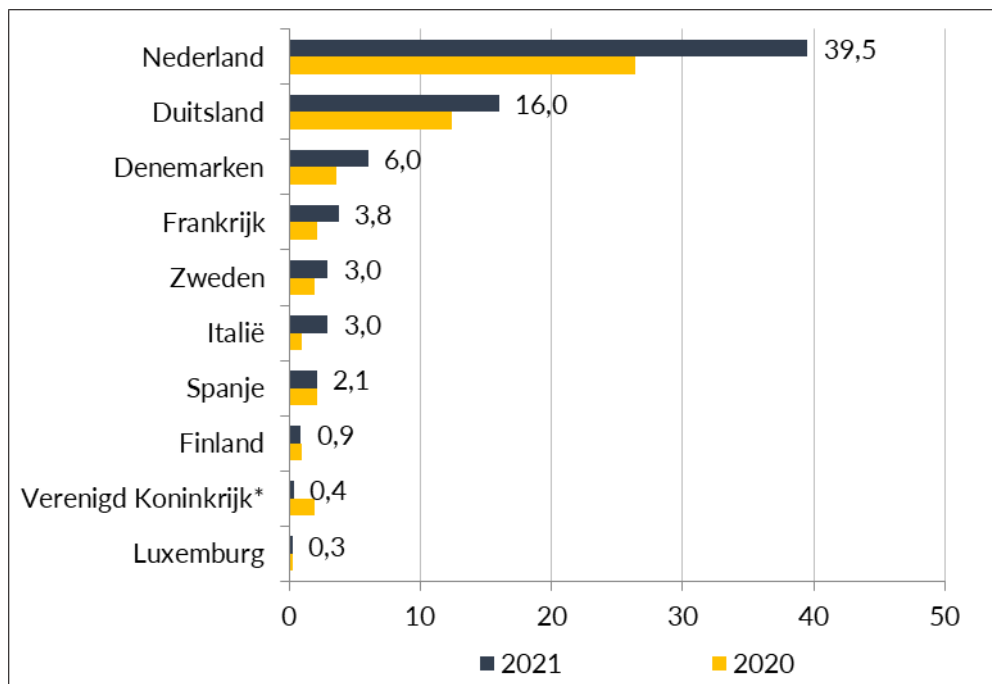
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-28. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "vervaardiging van zuivelproducten" (C10.5) de zuivelfabrieken en kaasmakerijen alsook de vervaardiging van consumptie-ijs.

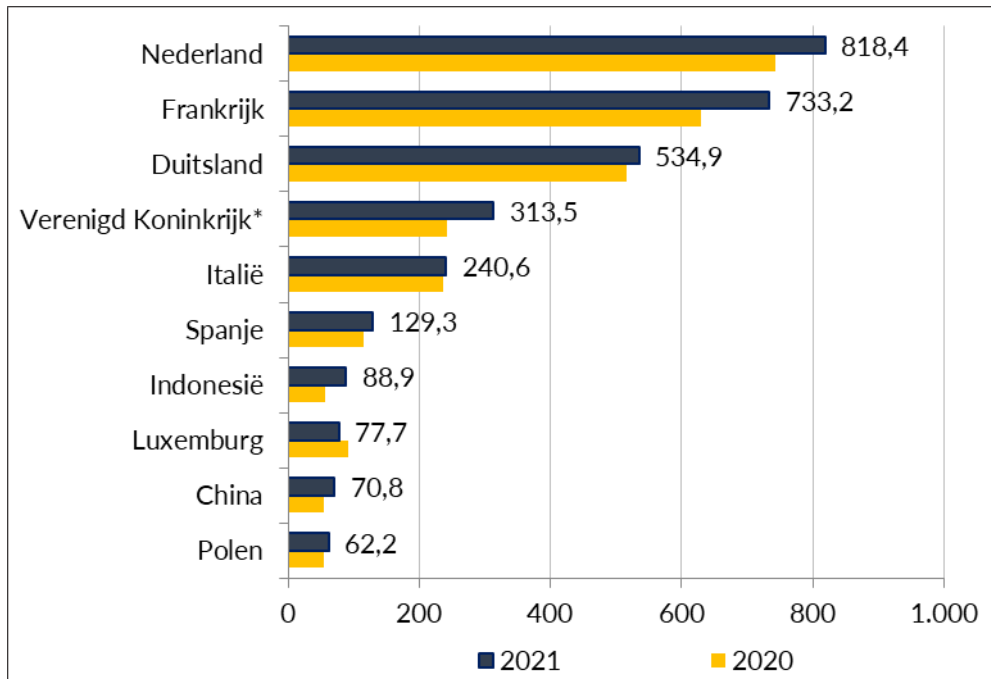
Tabel 3-15. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

	C105	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	5.478,5	5.727,3	5.486,9	5.358,2	5.445,6
			4,5%	-4,2%	-2,3%	1,6%
	Investerings (btw)	106,4	88,1	116,3	136,8	168,9
			-17,2%	32,0%	17,7%	23,4%
	Productie-index	92,7	95,0	98,0	98,5	97,1
Tewerkstelling (*)			2,5%	3,1%	0,5%	-1,4%
	Afzetprijsindex	126,5	130,3	130,2	125,2	137,2
			3,0%	-0,1%	-3,8%	9,6%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	7.267	7.320	7.372	7.573	7.511
Ondernemerschap			0,7%	0,7%	2,7%	-0,8%
	Loonmassa	181,4	190,0	196,2	199,1	207,6
			4,7%	3,3%	1,5%	4,3%
	Aantal werkgevers	182	192	202	208	220
			5,3%	5,4%	2,6%	5,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	56	51	62	72	n.a.
			-8,9%	21,6%	16,1%	
	Schrappingen	30	28	43	24	n.a.
			-6,7%	53,6%	-44,2%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	582	607	645	695	n.a.
			4,3%	6,3%	7,8%	
	Faillissementen	3	5	4	3	1
			66,7%	-20,0%	-25,0%	-66,7%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	11	19	4	0
Handelsbalans			1000,0%	72,7%	-78,9%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	3.435,8	3.529,8	3.610,6	3.522,2	3.820,4
			2,7%	2,3%	-2,4%	8,5%
	Uitvoer intra-EU27	2.726,7	2.873,3	2.808,0	2.666,9	2.895,7
Handelsbalans			5,4%	-2,3%	-5,0%	8,6%
	Uitvoer extra-EU27	709,1	656,5	802,6	855,3	924,7
			-7,4%	22,3%	6,6%	8,1%
	Totaal invoer	3.564,2	3.630,4	3.414,7	3.250,2	3.625,8
			1,9%	-5,9%	-4,8%	11,6%
Handelsbalans	Invoer intra-EU27	3.345,9	3.358,0	3.189,5	3.142,1	3.563,7
			0,4%	-5,0%	-1,5%	13,4%
	Invoer extra-EU27	218,3	272,3	225,3	108,1	62,1
			24,8%	-17,3%	-52,0%	-42,5%
	Handelsbalans	-128,4	-100,6	195,9	272,0	194,6

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-29. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

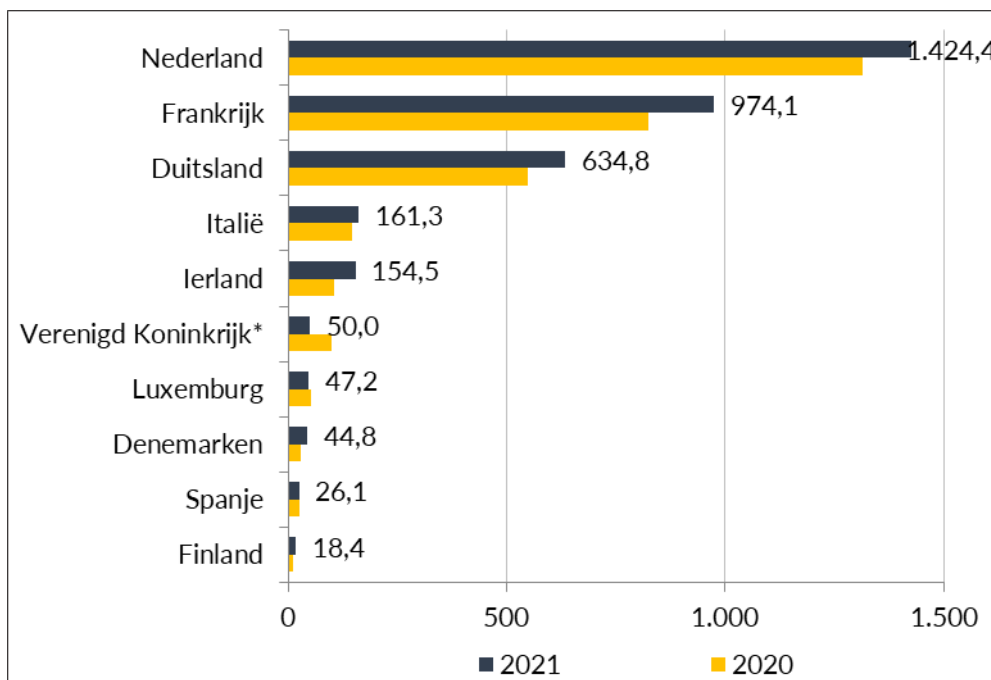
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-30. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Zuivelfabrieken en kaasmakerijen" (C10.51) de vervaardiging van verse verwerkte vloeibare melk, gepasteuriseerd, gesteriliseerd, gehomogeniseerd en/of ultrasoon verhit ; de productie van frisdranken op basis van melk; de vervaardiging van room van verse verwerkte vloeibare melk, gepasteuriseerd, gesteriliseerd, gehomogeniseerd ; de vervaardiging van ingedikte of geconcentreerde melk, ook indien met toegevoegde suiker of andere zoetstoffen ; de productie van melkpoeder ; de productie van boter ; de productie van yoghurt ; de productie van kaas en wrongel ; de productie van wei ; de productie van caseïne en lactose (melksuiker).

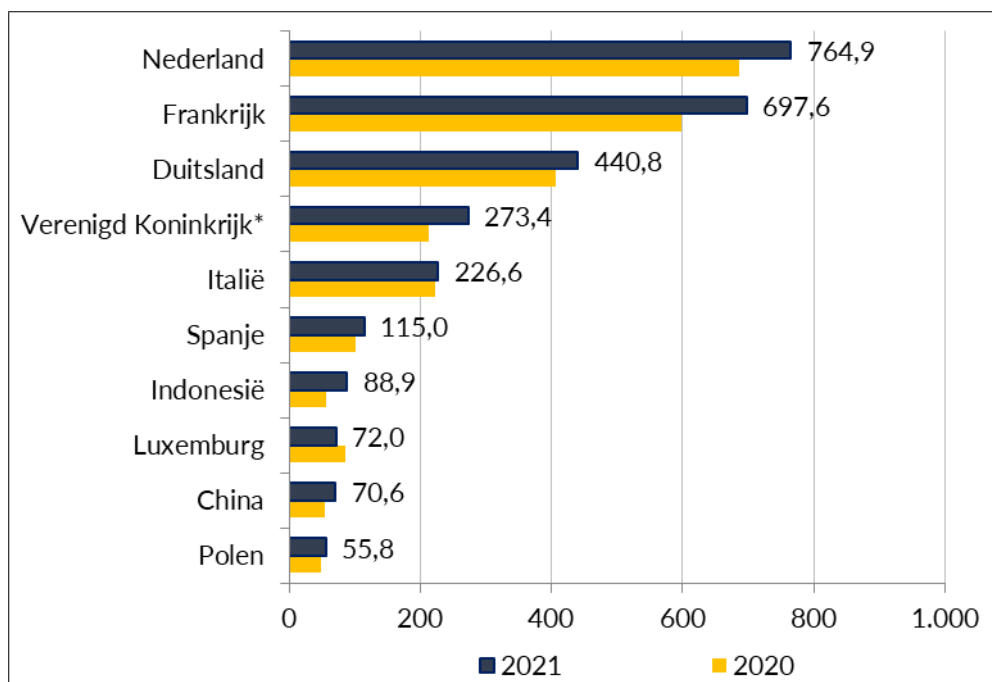
Tabel 3-16. Voornaamste economische indicatoren in de zuivelfabrieken en de kaasmakerijen (C10.51)

	C1051	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.999,2	5.235,2	4.999,5	4.855,2	4.928,4
			4,7%	-4,5%	-2,9%	1,5%
	Investerings (btw)	89,7	74,2	102,0	120,8	143,5
			-17,2%	37,4%	18,4%	18,8%
	Productie-index	91,2	94,1	98,3	99,1	99,1
Tewerkstelling (*)			3,2%	4,5%	0,8%	0,1%
	Afzetprijsindex	127,3	131,2	130,8	125,4	138,2
			3,1%	-0,3%	-4,1%	10,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	5.808	5.919	5.981	6.182	6.113
Ondernemerschap			1,9%	1,0%	3,4%	-1,1%
	Loonmassa	154,0	162,0	168,5	171,3	179,8
			5,2%	4,0%	1,7%	4,9%
	Aantal werkgevers	93	104	109	116	122
			11,4%	4,8%	6,7%	5,2%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	17	17	20	21	n.a.
			0,0%	17,6%	5,0%	
	Schrappingen	7	6	12	7	n.a.
			-14,3%	100,0%	-41,7%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	178	187	197	211	n.a.
			5,1%	5,3%	7,1%	
	Faillissementen	1	1	0	0	0
			0,0%	-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	3.096,2	3.189,0	3.271,6	3.163,7	3.466,1
			3,0%	2,6%	-3,3%	9,6%
	Uitvoer intra-EU27	2.434,7	2.572,3	2.505,6	2.351,3	2.596,0
			5,6%	-2,6%	-6,2%	10,4%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	661,5	616,7	766,0	812,4	870,1
			-6,8%	24,2%	6,1%	7,1%
	Totaal invoer	3.419,0	3.482,6	3.264,1	3.099,2	3.440,8
			1,9%	-6,3%	-5,1%	11,0%
	Invoer intra-EU27	3.202,4	3.210,9	3.039,7	2.992,2	3.380,6
Handelsbalans			0,3%	-5,3%	-1,6%	13,0%
	Invoer extra-EU27	216,6	271,7	224,5	107,0	60,2
			25,4%	-17,4%	-52,3%	-43,7%
	Handelsbalans	-322,8	-293,7	7,4	64,5	25,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-31. Handelspartners bij de uitvoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

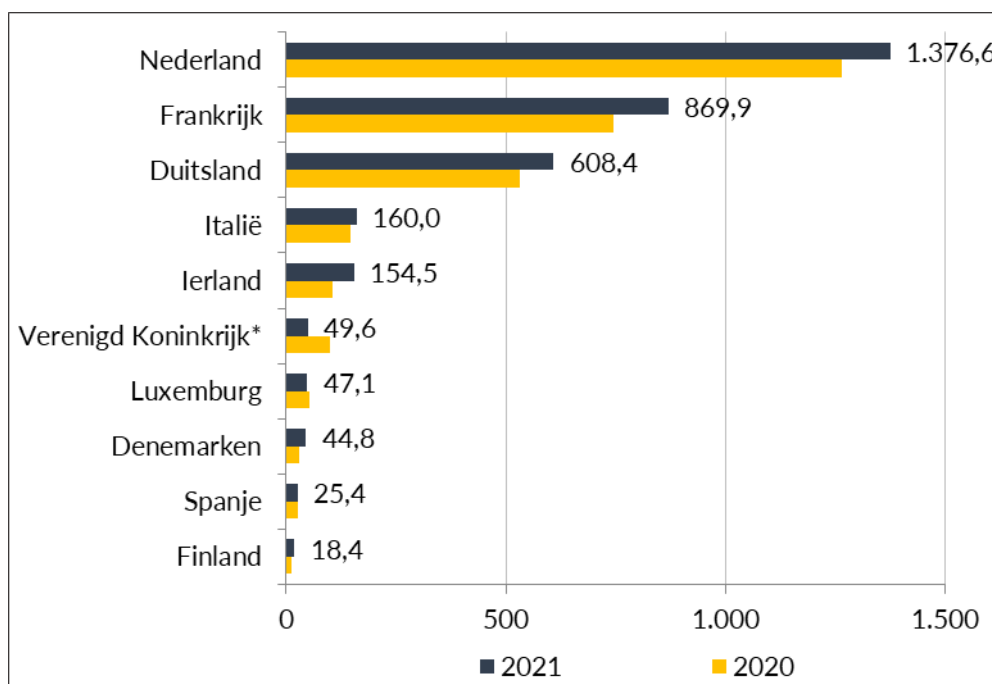
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-32. Handelspartners bij de invoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van consumptie-ijs" (C10.52) de productie van roomijs en ander consumptie-ijs (bv. sorbet).

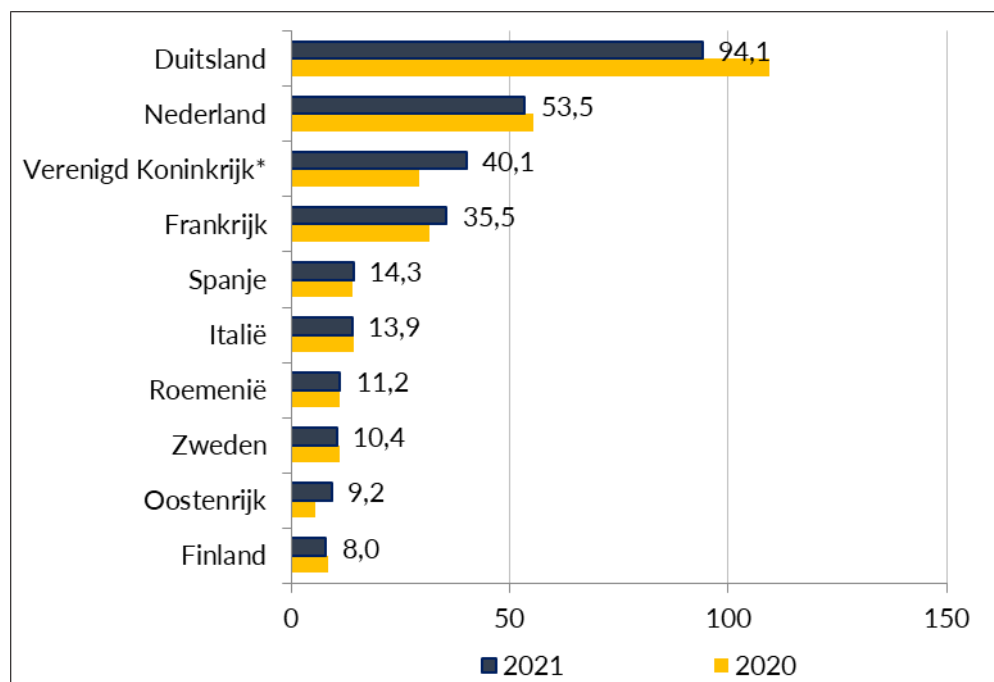
Tabel 3-17. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

	C1052	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	479,4	492,1	487,4	503,0	517,2
			2,7%	-0,9%	3,2%	2,8%
	Investerings (btw)	16,7	13,9	14,3	16,1	25,4
			-17,0%	3,0%	12,5%	58,2%
	Productie-index	102,9	101,0	94,8	93,7	83,6
Tewerkstelling (*)			-1,9%	-6,1%	-1,2%	-10,7%
	Afzetprijsindex	104,6	110,1	114,2	114,4	116,1
			5,3%	3,7%	0,2%	1,5%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.459	1.401	1.391	1.391	1.398
Ondernemerschap			-4,0%	-0,7%	0,0%	0,6%
	Loonmassa	27,4	28,0	27,7	27,8	27,8
			2,4%	-1,3%	0,3%	0,3%
	Aantal werkgevers	89	88	93	91	97
			-1,1%	6,1%	-2,1%	6,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	39	34	42	51	n.a.
			-12,8%	23,5%	21,4%	
	Schrappingen	23	22	31	17	n.a.
			-4,3%	40,9%	-45,2%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	404	420	448	484	n.a.
			4,0%	6,7%	8,0%	
	Faillissementen	2	4	4	3	1
			100,0%	0,0%	-25,0%	-66,7%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	11	19	4	0
			1000,0%	72,7%	-78,9%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	339,6	340,8	339,0	358,5	354,3
			0,4%	-0,5%	5,8%	-1,2%
	Uitvoer intra-EU27	292,0	301,1	302,4	315,6	299,7
			3,1%	0,4%	4,4%	-5,0%
	Uitvoer extra-EU27	47,6	39,8	36,6	42,9	54,6
			-16,4%	-7,9%	17,2%	27,1%
	Totaal invoer	145,2	147,7	150,6	151,1	185,0
			1,8%	1,9%	0,3%	22,5%
	Invoer intra-EU27	143,5	147,1	149,8	149,9	183,1
			2,5%	1,8%	0,1%	22,1%
	Invoer extra-EU27	1,7	0,6	0,8	1,1	1,9
			-62,4%	27,5%	40,5%	65,0%
	Handelsbalans	194,4	193,1	188,4	207,5	169,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-33. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

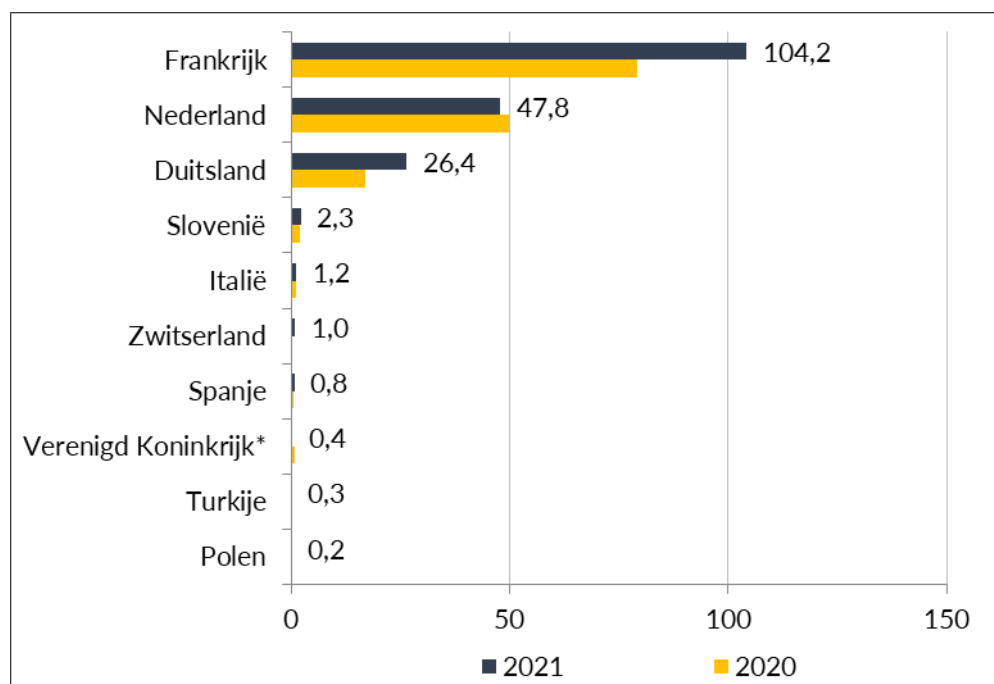
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-34. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van maalterijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van maalterijproducten, zetmeel en zetmeelproducten" (C10.6) het malen van granen en van groenten, de productie van meel van granen of van groenten, het malen, het reinigen en het polijsten van rijst, alsook de vervaardiging van mengsels en pasta's van deze producten. Die sector omvat eveneens de natmaling van maïs en groenten en de vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten.

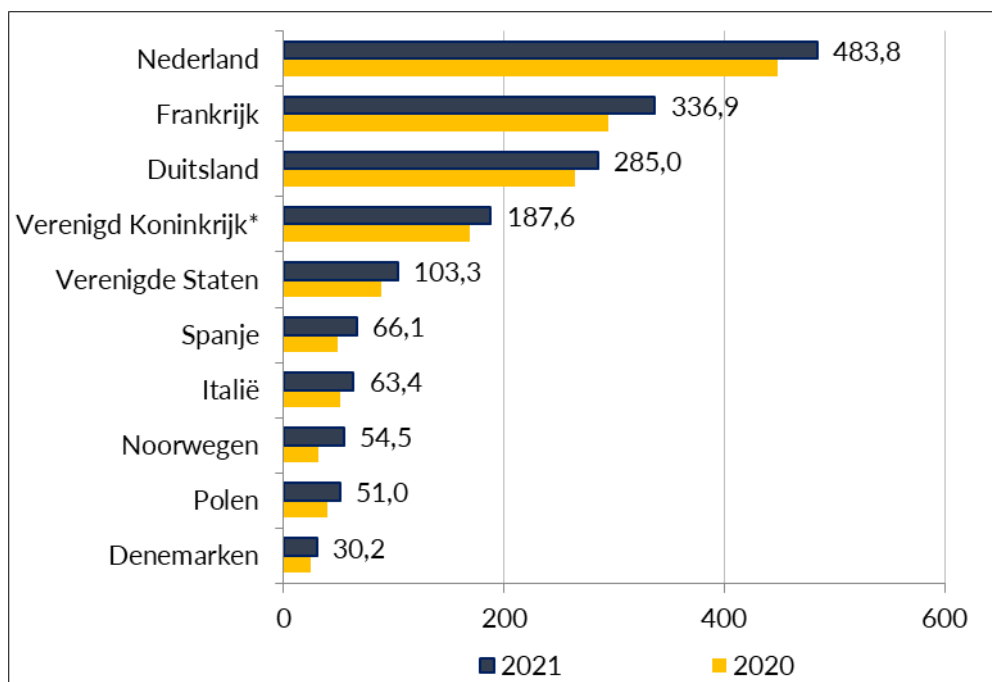
Tabel 3-18. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalterijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

	C106	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.136,9	3.524,7	3.621,1	3.487,1	3.570,8
			12,4%	2,7%	-3,7%	2,4%
	Investerings (btw)	48,9	56,0	70,2	48,3	43,4
			14,5%	25,3%	-31,1%	-10,1%
	Productie-index	98,0	94,2	103,5	105,9	101,2
Tewerkstelling (*)			-3,9%	10,0%	2,3%	-4,5%
	Afzetprijsindex	120,4	120,2	128,0	129,7	138,3
			-0,1%	6,5%	1,3%	6,6%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	2.303	2.313	2.208	2.213	2.268
Ondernemerschap			0,4%	-4,6%	0,2%	2,5%
	Loonmassa	77,1	82,8	82,0	81,6	86,0
			7,4%	-0,9%	-0,5%	5,3%
	Aantal werkgevers	44	47	47	44	44
			6,8%	-0,7%	-5,0%	-1,5%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	10	5	7	11	n.a.
			-50,0%	40,0%	57,1%	
	Schrappingen	6	3	6	5	n.a.
			-50,0%	100,0%	-16,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	113	113	110	116	n.a.
			0,0%	-2,7%	5,5%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.845,8	1.835,4	1.834,2	1.860,6	2.174,8
			-0,6%	-0,1%	1,4%	16,9%
	Uitvoer intra-EU27	1.266,6	1.301,6	1.282,5	1.324,3	1.508,4
			2,8%	-1,5%	3,3%	13,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	579,2	533,8	551,8	536,4	666,3
			-7,8%	3,4%	-2,8%	24,2%
	Totaal invoer	1.073,6	1.087,4	957,8	1.040,6	1.242,3
			1,3%	-11,9%	8,6%	19,4%
	Invoer intra-EU27	912,2	872,8	776,1	786,2	999,7
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-4,3%	-11,1%	1,3%	27,2%
	Invoer extra-EU27	161,3	214,6	181,7	254,4	242,6
			33,0%	-15,3%	40,0%	-4,6%
	Handelsbalans	772,2	748,1	876,4	820,1	932,4

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-35. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van
maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

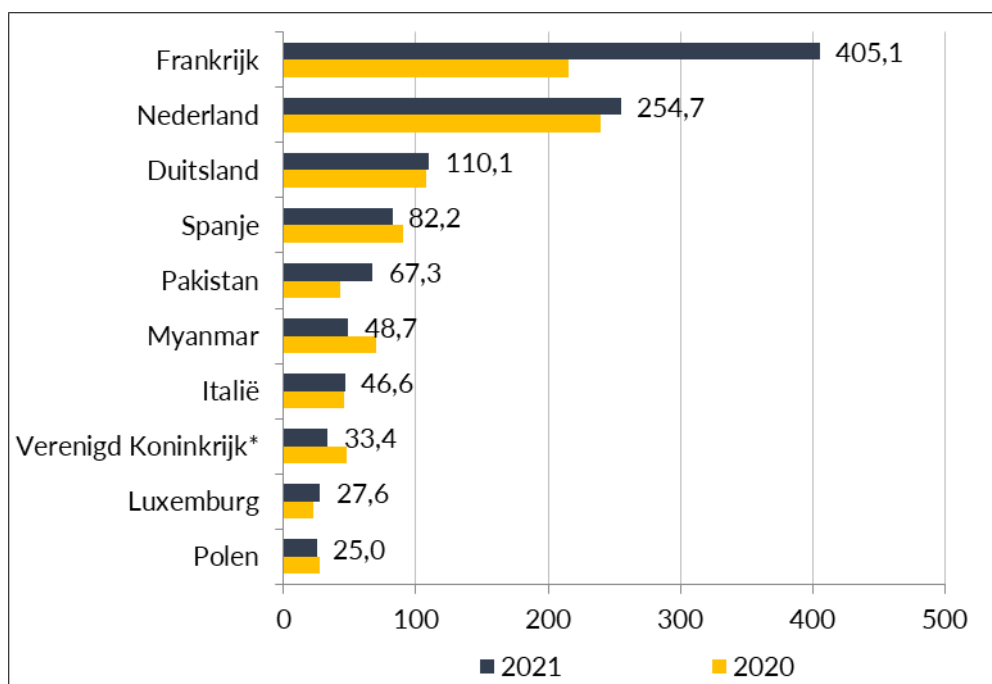
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-36. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van
maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van maalterijproducten (C10.61)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van maalterijproducten" (C10.61) het malen van granen: de productie van meel, gries, griesmeel en pellets van tarwe, rogge, haver, maïs en andere granen; het malen van rijst: de productie van gepelde, geslepen, gepolijste, geglansde, voorgekookte (parboiled) of geconverteerde rijst; de productie van rijstmeel; het malen van groenten: de productie van griesmeel en gries van gedroogde peulgroenten, van wortels en knollen en van noten, geschikt voor menselijke consumptie; de vervaardiging van ontbijtgranen en andere graanproducten; de productie van zemelen, slijpsel en andere resten van het bewerken van granen en de vervaardiging van meelmengsels en andere mengsels voor de bereiding van bakkerijproducten, zoals voor brood, cake, biscuits of pannenkoeken.

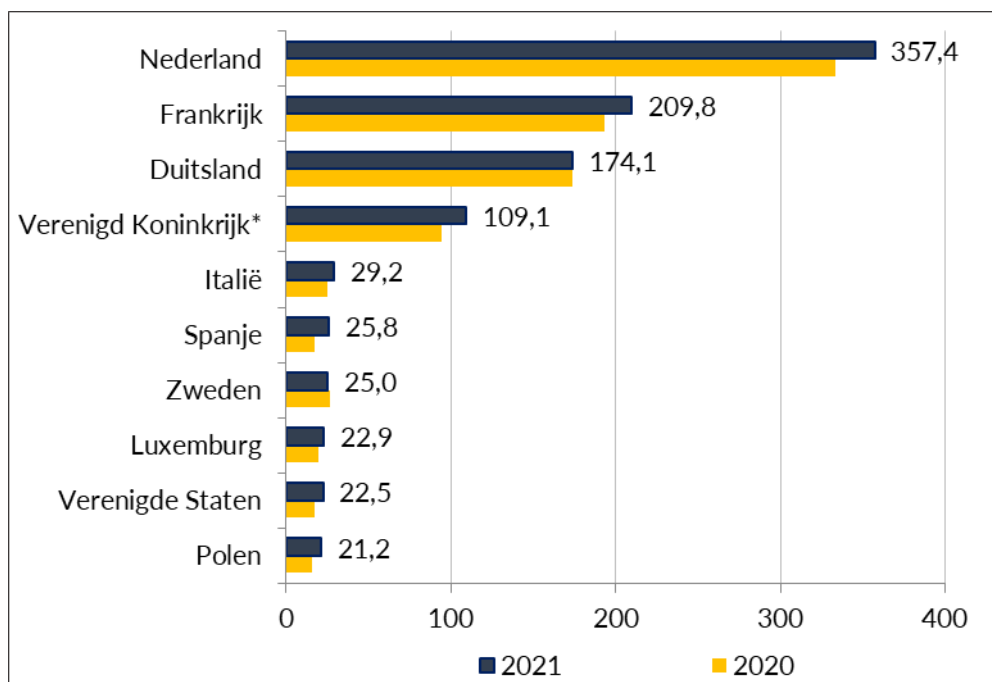
Tabel 3-19. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalterijproducten (C10.61)

	C1061	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.408,8	1.505,3	1.529,0	1.581,9	1.679,4
			6,9%	1,6%	3,5%	6,2%
	Investerings (btw)	29,4	34,6	47,2	29,3	21,7
			17,5%	36,6%	-38,0%	-25,9%
	Productie-index	102,3	97,3	110,4	114,4	98,9
Tewerkstelling (*)			-4,8%	13,4%	3,6%	-13,6%
	Afzetprijsindex	104,6	104,8	111,3	113,4	123,8
			0,2%	6,2%	1,9%	9,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.366	1.350	1.302	1.290	1.311
Ondernemerschap			-1,1%	-3,6%	-0,9%	1,7%
	Loonmassa	45,6	46,8	46,5	48,6	52,4
			2,7%	-0,8%	4,6%	7,8%
	Aantal werkgevers	39	42	42	39	38
			7,7%	-0,8%	-5,6%	-2,5%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	10	4	7	9	n.a.
			-60,0%	75,0%	28,6%	
	Schrappingen	6	3	5	5	n.a.
			-50,0%	66,7%	0,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	102	101	99	103	n.a.
			-1,0%	-2,0%	4,0%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
Handelsbalans	Totaal uitvoer	1.089,1	1.091,9	1.073,4	1.096,6	1.208,9
			0,3%	-1,7%	2,2%	10,2%
	Uitvoer intra-EU27	855,4	876,9	863,2	891,0	974,0
			2,5%	-1,6%	3,2%	9,3%
	Uitvoer extra-EU27	233,7	215,0	210,2	205,5	234,8
Handelsbalans			-8,0%	-2,2%	-2,2%	14,3%
	Totaal invoer	671,4	719,9	702,8	796,5	848,7
			7,2%	-2,4%	13,3%	6,6%
	Invoer intra-EU27	517,2	516,7	530,8	552,8	613,4
			-0,1%	2,7%	4,2%	11,0%
Handelsbalans	Invoer extra-EU27	154,2	203,2	172,0	243,7	235,3
			31,8%	-15,4%	41,7%	-3,5%
	Handelsbalans	417,7	372,0	370,6	300,1	360,1

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-37. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van
maalderijproducten (C10.61)

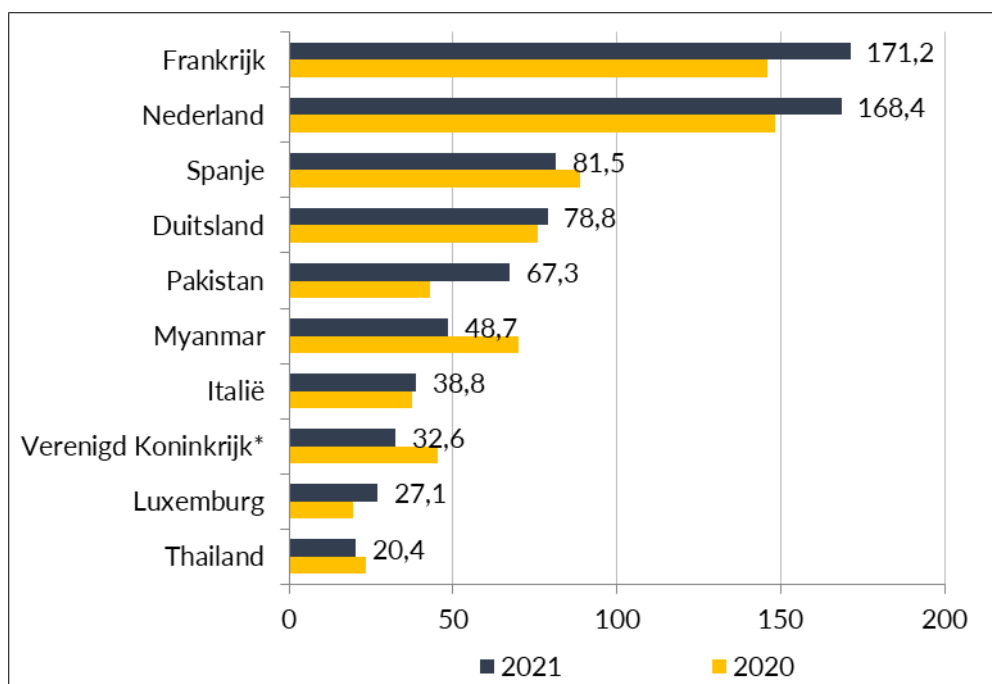
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-38. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van
maalderijproducten (C10.61)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van zetmeelproducten" (C10.62) de vervaardiging van stijfsel en zetmeel uit rijst, aardappelen, maïs, enz. ; de natmaling van maïs ; de vervaardiging van glucose (druivensuiker), glucosestroop, fructose, fructosestroop, invertsuiker, maltose, inuline, enz. ; de vervaardiging van tarwegluten ; de vervaardiging van dextrine en ander gewijzigd zetmeel ; de vervaardiging van tapioca en soortgelijke producten bereid uit zetmeel ; de vervaardiging van maïsolie ; de verwerking van afvallen van zetmeelfabrieken en dergelijke afvallen.

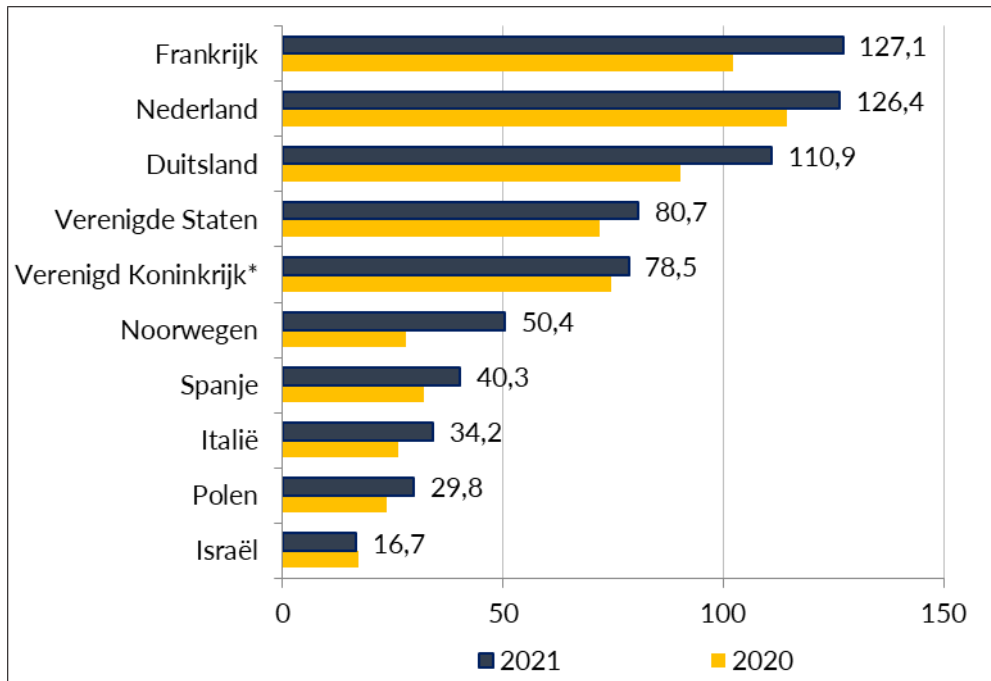
Tabel 3-20. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

	C1062	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.728,1	2.019,4	2.092,1	1.905,1	1.891,4
			16,9%	3,6%	-8,9%	-0,7%
	Investerings (btw)	19,5	21,4	22,9	19,0	21,8
			9,9%	7,0%	-17,0%	14,2%
	Productie-index	91,9	89,5	93,8	94,0	102,5
Tewerkstelling (*)			-2,6%	4,8%	0,2%	9,0%
	Afzetprijsindex	139,9	136,3	145,4	144,9	147,7
			-2,6%	6,7%	-0,4%	2,0%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	937	963	906	923	957
Ondernemerschap			2,7%	-5,9%	1,9%	3,6%
	Loonmassa	31,4	35,9	35,6	33,0	33,6
			14,2%	-1,0%	-7,1%	1,6%
	Aantal werkgevers	5	5	5	5	5
			0,0%	0,0%	0,0%	6,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	0	1	0	2	n.a.
				-100,0%		
	Schrappingen	0	0	1	0	n.a.
					-100,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	11	12	11	13	n.a.
			9,1%	-8,3%	18,2%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
Handelsbalans	Totaal uitvoer	756,7	743,6	760,9	764,1	965,9
			-1,7%	2,3%	0,4%	26,4%
	Uitvoer intra-EU27	411,2	424,7	419,3	433,2	534,4
			3,3%	-1,3%	3,3%	23,4%
	Uitvoer extra-EU27	345,5	318,8	341,6	330,8	431,5
Handelsbalans			-7,7%	7,1%	-3,1%	30,4%
	Totaal invoer	402,2	367,5	255,0	244,1	393,6
			-8,6%	-30,6%	-4,3%	61,3%
	Invoer intra-EU27	395,1	356,1	245,3	233,4	386,3
			-9,9%	-31,1%	-4,9%	65,5%
Handelsbalans	Invoer extra-EU27	7,1	11,3	9,7	10,7	7,3
			58,6%	-14,0%	9,7%	-31,3%
	Handelsbalans	354,5	376,1	505,8	520,0	572,3

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-39. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

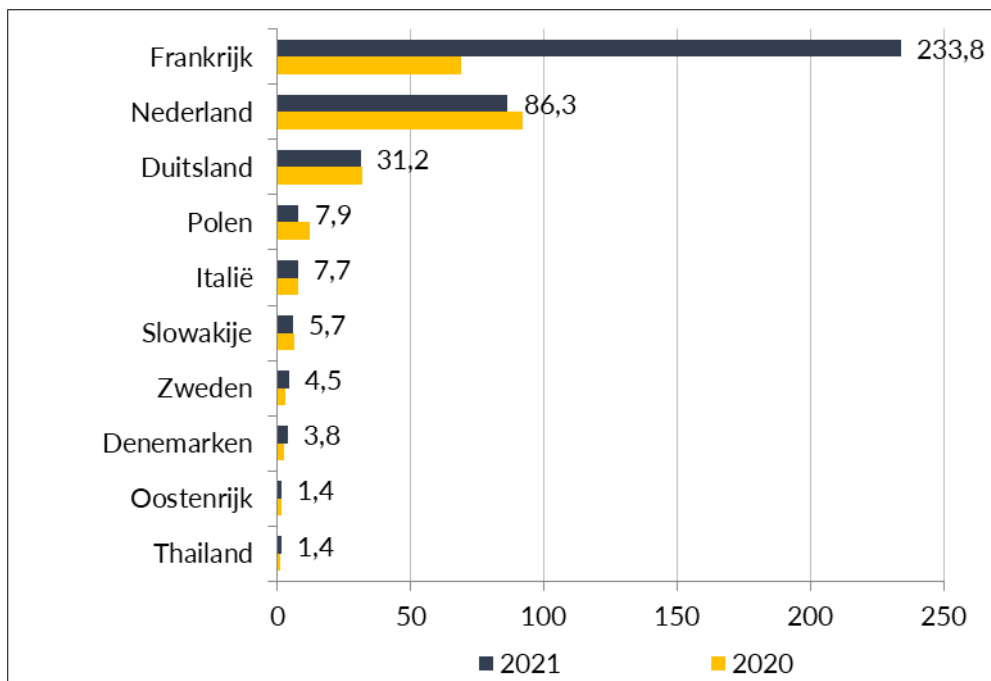
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-40. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren" (C10.7) de vervaardiging van bakkerijproducten, deegwaren en dergelijke producten.

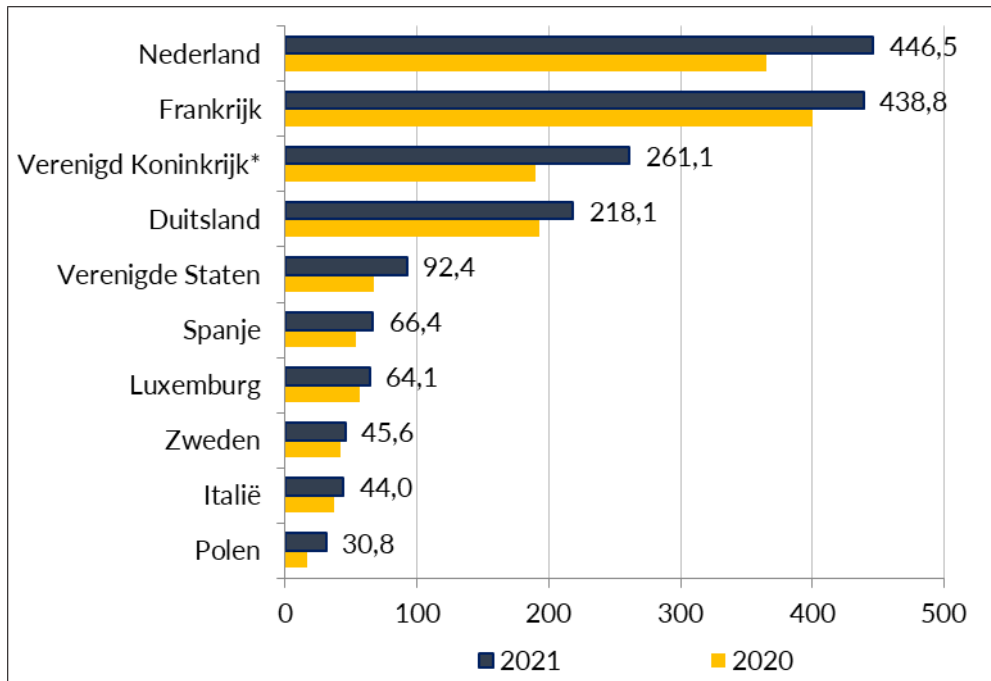
Tabel 3-21. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

	C107	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.920,2	3.842,2	4.578,9	4.677,2	5.172,7
			-2,0%	19,2%	2,1%	10,6%
	Investerings (btw)	236,4	206,7	249,8	268,1	314,1
			-12,6%	20,8%	7,3%	17,2%
	Productie-index	104,0	104,2	109,2	109,4	115,7
Tewerkstelling (*)			0,2%	4,9%	0,2%	5,7%
	Afzetprijsindex	125,7	127,7	130,4	129,9	130,8
			1,6%	2,2%	-0,4%	0,7%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	24.041	24.199	24.461	24.756	25.830
Ondernemerschap			0,7%	1,1%	1,2%	4,3%
	Loonmassa	388,2	408,0	422,4	421,4	445,7
			5,1%	3,5%	-0,2%	5,8%
	Aantal werkgevers	2.764	2.673	2.600	2.537	2.514
			-3,3%	-2,7%	-2,4%	-0,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	225	344	326	338	n.a.
			52,9%	-5,2%	3,7%	
	Schrappingen	277	281	333	292	n.a.
			1,4%	18,5%	-12,3%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	4.521	4.593	4.581	4.619	n.a.
			1,6%	-0,3%	0,8%	
	Faillissementen	75	75	78	44	46
			0,0%	4,0%	-43,6%	4,5%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	230	183	372	115	68
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-20,4%	103,3%	-69,1%	-40,9%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.618,5	1.742,8	1.753,3	1.710,0	2.055,2
			7,7%	0,6%	-2,5%	20,2%
	Uitvoer intra-EU27	1.228,6	1.279,6	1.317,5	1.264,6	1.482,8
Buitenlandse handel (nationaal concept)			4,2%	3,0%	-4,0%	17,3%
	Uitvoer extra-EU27	389,9	463,2	435,8	445,4	572,5
			18,8%	-5,9%	2,2%	28,5%
	Totaal invoer	982,1	999,0	1.030,0	988,2	1.168,6
			1,7%	3,1%	-4,1%	18,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	933,1	946,8	977,0	943,4	1.111,2
			1,5%	3,2%	-3,4%	17,8%
	Invoer extra-EU27	49,0	52,2	53,0	44,8	57,4
			6,5%	1,5%	-15,4%	28,2%
	Handelsbalans	636,4	743,9	723,3	721,8	886,6

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-41. Handelspartners bij de uitvoer van de vervaardiging van
bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

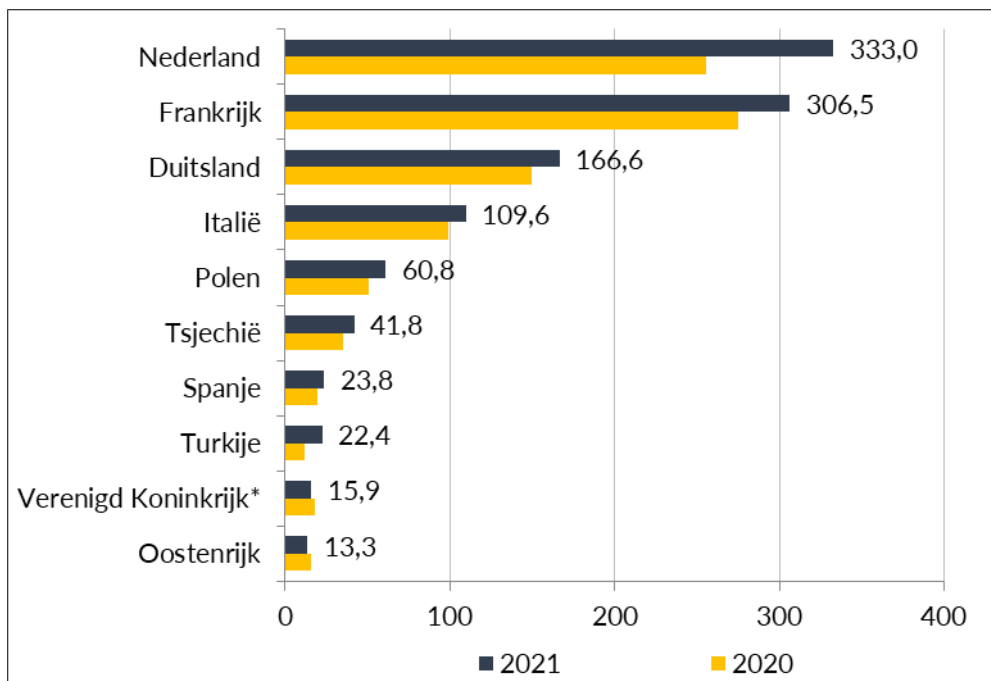
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-42. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van
bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk" (C10.71) de industriële vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (de industriële vervaardiging van dagverse of diepgevroren bakkerijproducten hoofdzakelijk bestemd voor levering aan de detailhandel, horecabedrijven, gemeenschappen, enz., zoals: brood en broodjes; gebakjes, pasteitjes, verse cakes, taarten, pannenkoeken, wafels en ander vers of diepgevroren banketbakkerswerk en de vervaardiging van voorgerezen of voorgebakken bakkerijproducten om zelf af te bakken (bake-off producten)) en de ambachtelijke vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (de ambachtelijke vervaardiging van bakkerijproducten: brood en broodjes en gebakjes, pasteitjes, verse cakes, taarten, pannenkoeken, wafels en ander vers banketbakkerswerk door warme bakkers).

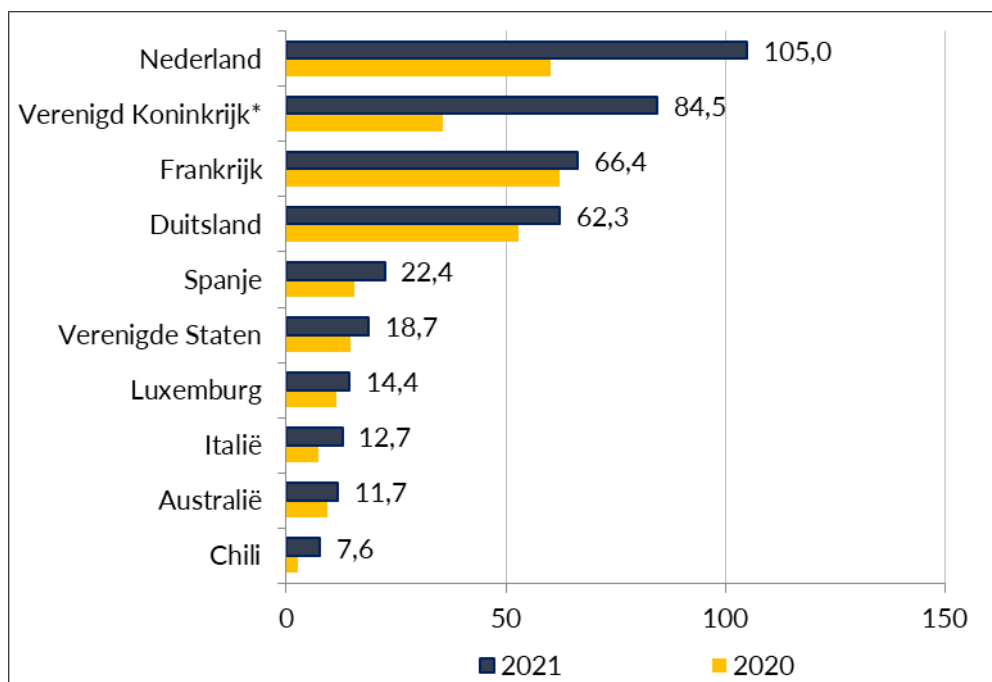
Tabel 3-22. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

	C1071	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.912,2	2.878,9	3.091,5	2.984,9	3.295,0
			-1,1%	7,4%	-3,4%	10,4%
	Investerings (btw)	180,5	163,2	195,0	184,5	201,1
			-9,6%	19,5%	-5,4%	9,0%
	Productie-index	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	117,2	117,9	121,1	122,2	122,5
			0,6%	2,7%	0,9%	0,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	19.099	19.106	19.190	19.424	20.375
			0,0%	0,4%	1,2%	4,9%
Ondernemerschap	Loonmassa	284,8	296,1	306,0	302,1	322,7
			4,0%	3,3%	-1,3%	6,8%
	Aantal werkgevers	2.665	2.576	2.509	2.441	2.414
			-3,4%	-2,6%	-2,7%	-1,1%
		2017	2018	2019	2020	2021
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	205	298	293	300	n.a.
			45,4%	-1,7%	2,4%	
	Schrappingen	264	267	309	276	n.a.
			1,1%	15,7%	-10,7%	
	btw-plichtige ondernemingen	4.319	4.351	4.328	4.342	n.a.
			0,7%	-0,5%	0,3%	
	Faillissementen	74	70	76	42	45
			-5,4%	8,6%	-44,7%	7,1%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	228	181	371	114	67
			-20,6%	105,0%	-69,3%	-41,2%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	284,2	739,2	391,9	329,9	490,2
			160,1%	-47,0%	-15,8%	48,6%
	Uitvoer intra-EU27	225,2	595,4	300,1	238,6	329,8
			164,4%	-49,6%	-20,5%	38,2%
	Uitvoer extra-EU27	59,1	143,8	91,8	91,3	160,4
			143,4%	-36,1%	-0,6%	75,6%
	Totaal invoer	253,2	476,9	302,0	229,2	291,6
			88,3%	-36,7%	-24,1%	27,2%
	Invoer intra-EU27	241,3	454,9	281,1	222,7	283,4
			88,6%	-38,2%	-20,8%	27,2%
	Invoer extra-EU27	12,0	22,0	20,9	6,5	8,2
			83,9%	-5,0%	-68,9%	26,0%
	Handelsbalans	31,0	262,2	89,9	100,7	198,6

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-43. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

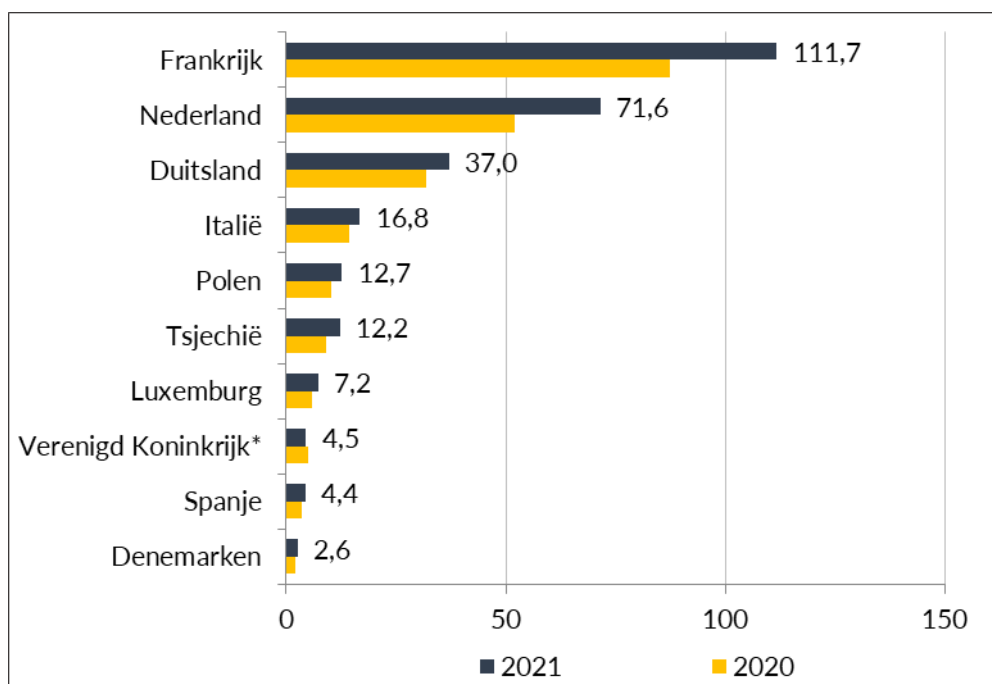
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-44. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van beschuit en koekjes en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk" (C10.72) de vervaardiging van beschuit, koekjes, peperkoek en dergelijke producten; de vervaardiging van ander houdbaar banketbakkerswerk; de vervaardiging van versnaperingen en dergelijke producten (koekjes, krakelingen, enz.), zoet of gezouten.

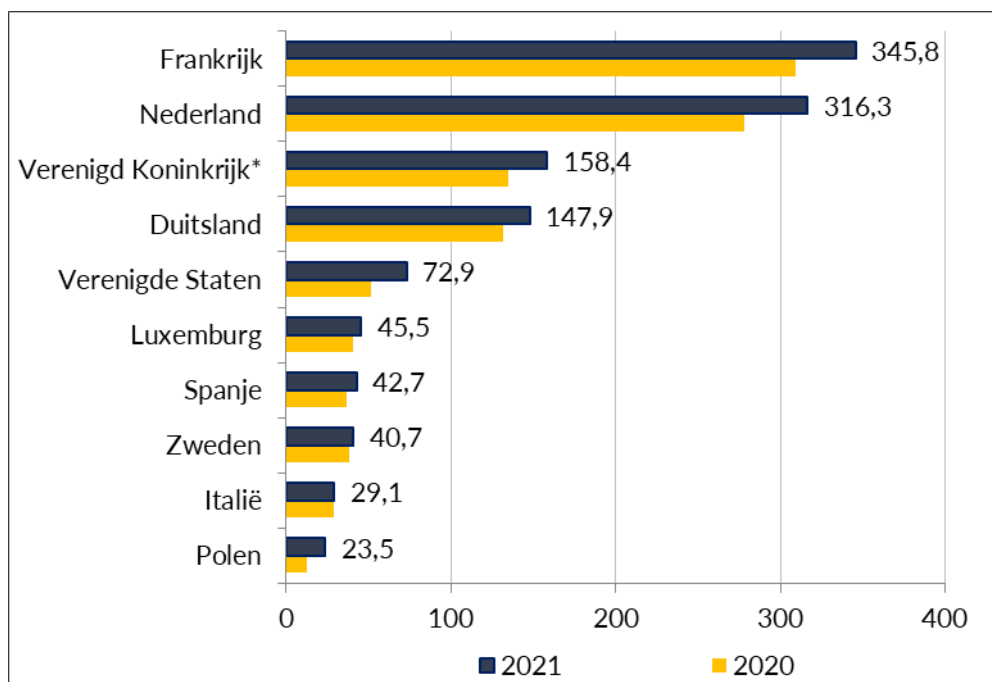
Tabel 3-23. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

	C1072	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	143,8	149,2	148,5	137,8	141,1
			3,8%	-0,5%	-7,2%	2,4%
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	4.338	4.482	4.653	4.680	4.794
			3,3%	3,8%	0,6%	2,4%
	Loonmassa	90,5	98,3	102,7	105,0	108,3
			8,6%	4,5%	2,2%	3,1%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	81	79	75	79	82
			-2,5%	-5,0%	4,9%	3,8%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	18	39	29	35	n.a.
			116,7%	-25,6%	20,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	13	13	22	15	n.a.
			0,0%	69,2%	-31,8%	
	btw-plichtige ondernemingen	175	209	218	240	n.a.
			19,4%	4,3%	10,1%	
	Faillissementen	1	2	2	1	0
			100,0%	0,0%	-50,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	1	1	1	0
			-50,0%	0,0%	0,0%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.245,9	916,8	1.267,2	1.279,2	1.467,7
			-26,4%	38,2%	0,9%	14,7%
	Uitvoer intra-EU27	938,0	619,0	946,2	952,4	1.079,6
			-34,0%	52,9%	0,6%	13,4%
	Uitvoer extra-EU27	307,9	297,8	321,0	326,8	388,1
			-3,3%	7,8%	1,8%	18,8%
	Totaal invoer	646,0	432,7	631,7	651,2	773,3
			-33,0%	46,0%	3,1%	18,7%
	Invoer intra-EU27	612,5	405,7	603,4	618,7	729,3
			-33,8%	48,7%	2,5%	17,9%
	Invoer extra-EU27	33,5	27,0	28,4	32,6	44,0
			-19,5%	5,1%	14,9%	35,0%
	Handelsbalans	599,9	484,1	635,5	627,9	694,4

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-45. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

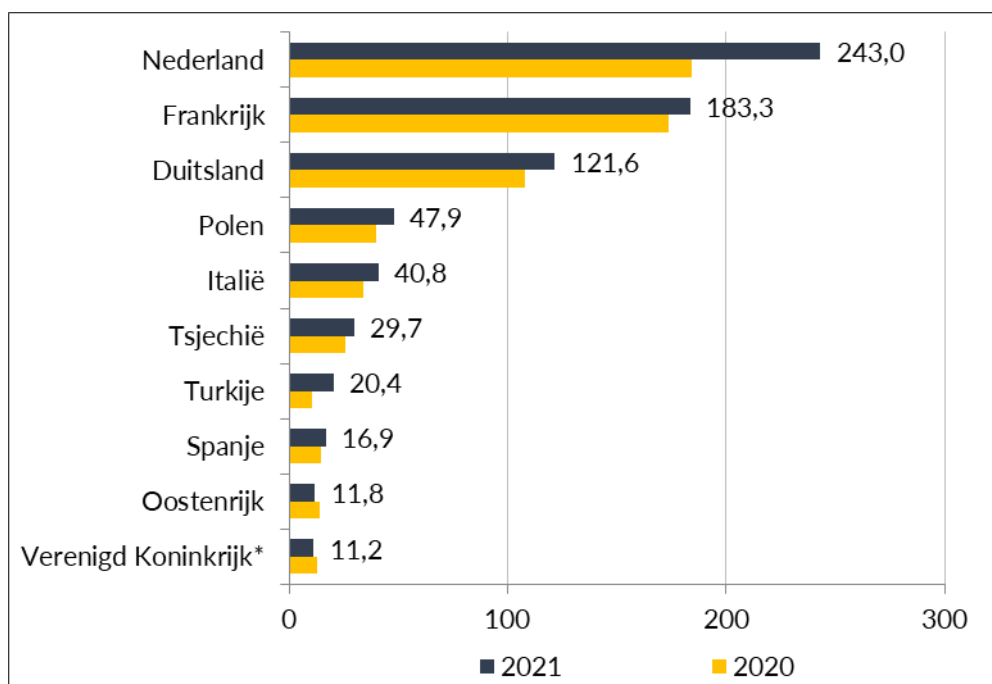
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-46. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren" (C10.73) de vervaardiging van al dan niet gevulde, verse of gekookte pasta's zoals macaroni, spaghetti, noedels en dergelijke deegwaren; de vervaardiging van koeskoes en de vervaardiging van diepgevroren of op andere wijze geconserveerde producten op basis van deegwaren.

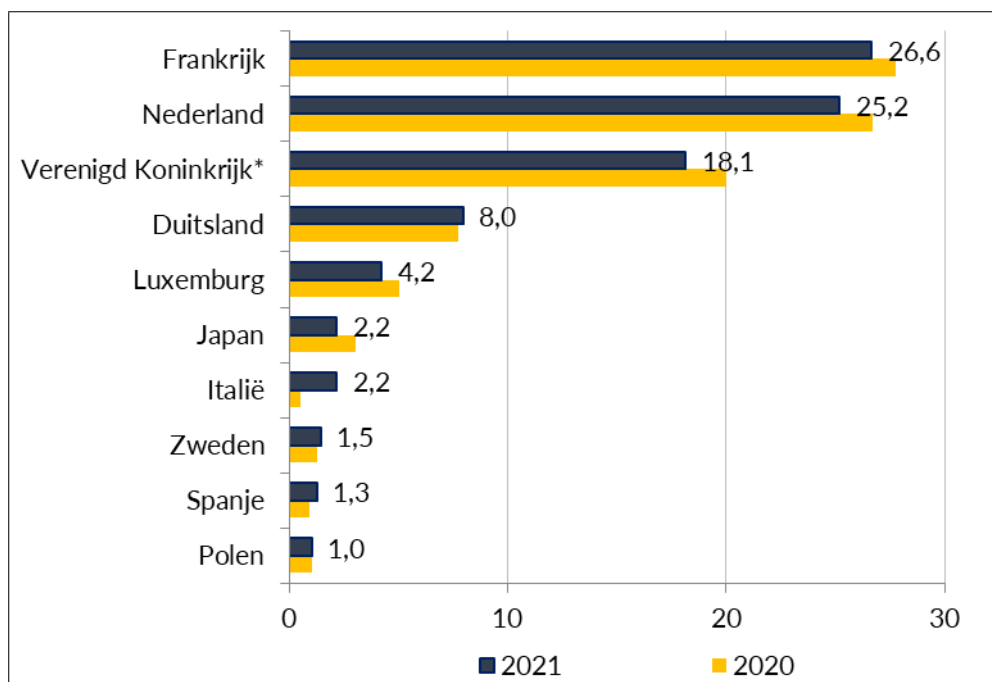
Tabel 3-24. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

	C1073	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	604	610	618	652	662
			1,1%	1,3%	5,5%	1,5%
	Loonmassa	12,9	13,6	13,7	14,2	14,7
			5,3%	1,1%	3,8%	3,4%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	18	18	16	17	18
			1,9%	-13,0%	10,6%	5,8%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	2	7	4	3	n.a.
			250,0%	-42,9%	-25,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	0	1	2	1	n.a.
				100,0%	-50,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	27	33	35	37	n.a.
			22,2%	6,1%	5,7%	
	Faillissementen	0	3	0	1	1
				-100,0%		0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	0	0	1
				-100,0%		
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	88,4	86,9	94,1	101,0	97,4
			-1,8%	8,3%	7,3%	-3,6%
	Uitvoer intra-EU27	65,5	65,2	71,1	73,6	73,4
			-0,4%	9,1%	3,5%	-0,3%
	Uitvoer extra-EU27	23,0	21,6	23,0	27,3	24,0
			-5,7%	6,1%	18,9%	-12,3%
	Totaal invoer	82,9	89,3	96,3	107,8	103,7
			7,8%	7,7%	11,9%	-3,7%
	Invoer intra-EU27	79,4	86,2	92,5	102,0	98,5
			8,5%	7,4%	10,3%	-3,5%
	Invoer extra-EU27	3,5	3,2	3,7	5,7	5,3
			-9,3%	16,7%	53,7%	-7,8%
	Handelsbalans	5,5	-2,5	-2,2	-6,8	-6,4

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-47. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

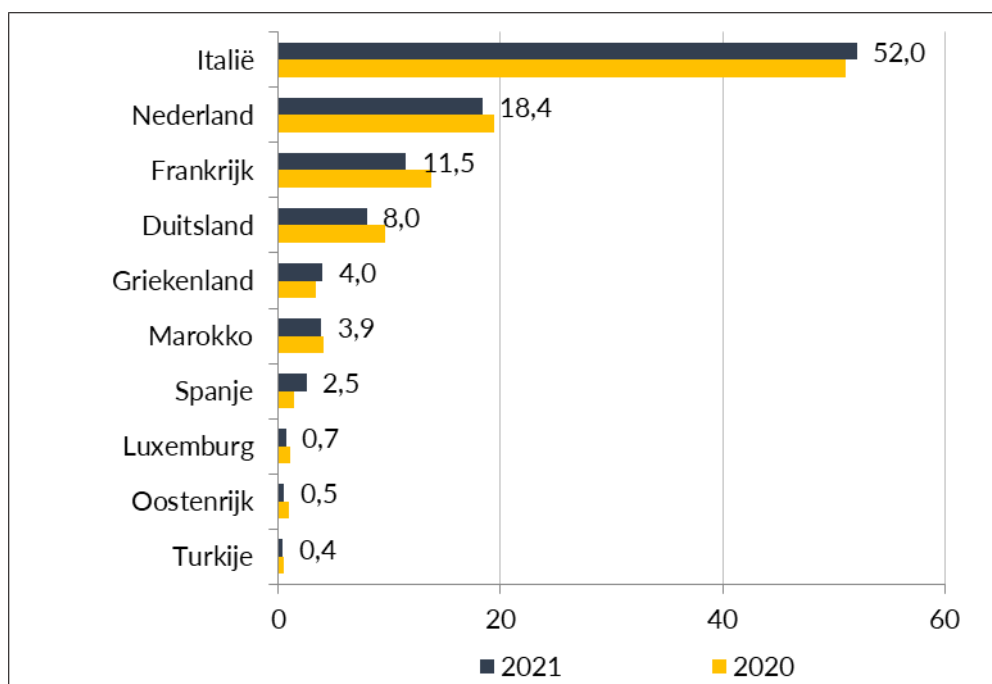
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-48. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere voedingsmiddelen" (C10.8) de vervaardiging van suiker, cacao, chocolade, suikerwerk, bereide maaltijden en schotels, koffie, thee en specerijen, alsook beperkt houdbare voedingsmiddelen en specialiteiten.

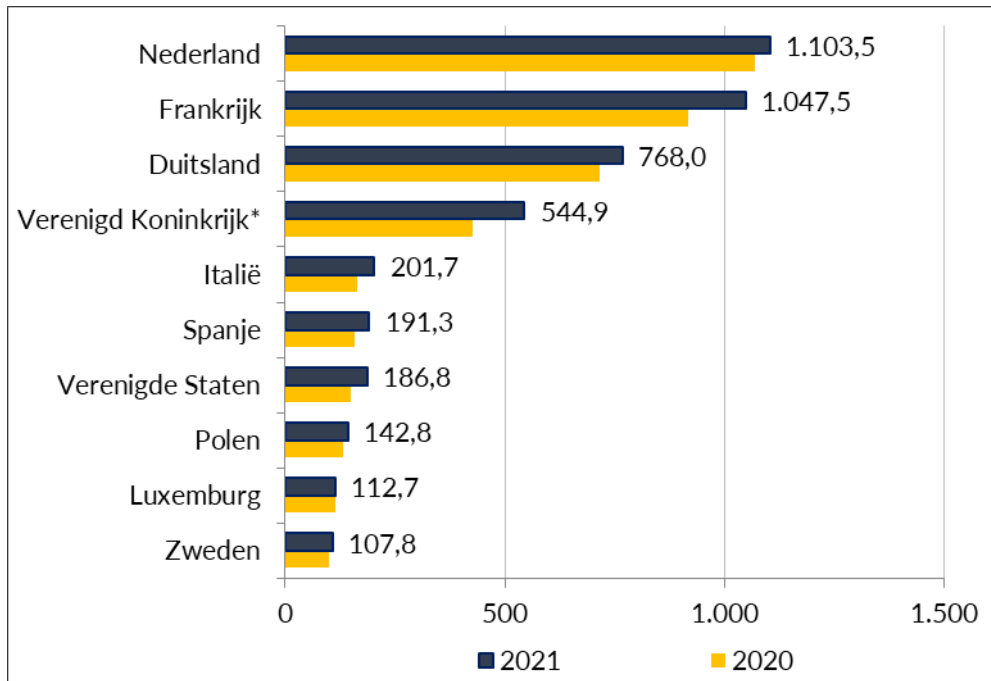
Tabel 3-25. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

	C108	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	10.862,2	10.552,7	10.495,5	10.157,1	11.721,5
			-2,8%	-0,5%	-3,2%	15,4%
	Investerings (btw)	269,8	305,2	317,3	304,8	265,5
			13,1%	4,0%	-4,0%	-12,9%
	Productie-index	112,1	113,5	113,9	109,2	119,4
Tewerkstelling (*)			1,3%	0,3%	-4,1%	9,3%
	Afzetprijsindex	114,5	114,0	115,1	118,9	120,4
			-0,4%	1,0%	3,3%	1,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	17.918	18.397	18.839	18.696	18.944
Ondernemerschap			2,7%	2,4%	-0,8%	1,3%
	Loonmassa	449,5	474,7	492,5	478,3	497,5
			5,6%	3,8%	-2,9%	4,0%
	Aantal werkgevers	473	485	499	494	513
			2,5%	2,9%	-0,9%	3,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	127	117	139	157	n.a.
			-7,9%	18,8%	12,9%	
	Schrappingen	68	65	82	82	n.a.
			-4,4%	26,2%	0,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	1.240	1.295	1.345	1.422	n.a.
			4,4%	3,9%	5,7%	
	Faillissementen	8	9	13	4	9
			12,5%	44,4%	-69,2%	125,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	23	17	146	10	13
			-26,1%	758,8%	-93,2%	30,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	5.356,8	5.268,3	5.439,0	5.378,7	6.098,0
			-1,7%	3,2%	-1,1%	13,4%
	Uitvoer intra-EU27	3.730,2	3.613,2	3.761,4	3.778,4	4.167,1
			-3,1%	4,1%	0,5%	10,3%
	Uitvoer extra-EU27	1.626,6	1.655,1	1.677,7	1.600,3	1.930,9
			1,8%	1,4%	-4,6%	20,7%
	Totaal invoer	3.767,6	3.748,3	3.794,3	3.839,7	4.239,1
			-0,5%	1,2%	1,2%	10,4%
	Invoer intra-EU27	3.381,2	3.347,3	3.426,0	3.505,8	3.910,0
			-1,0%	2,4%	2,3%	11,5%
	Invoer extra-EU27	386,5	401,0	368,3	333,9	329,1
			3,8%	-8,2%	-9,3%	-1,4%
	Handelsbalans	1.589,2	1.520,0	1.644,7	1.538,9	1.858,9

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-49. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

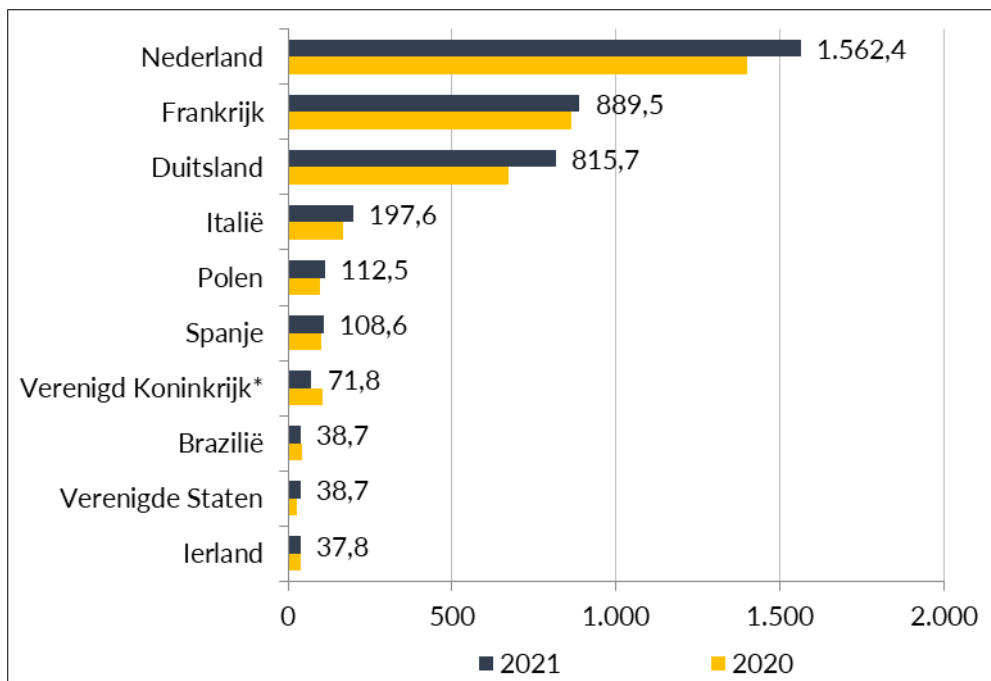
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-50. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van suiker (C10.81)

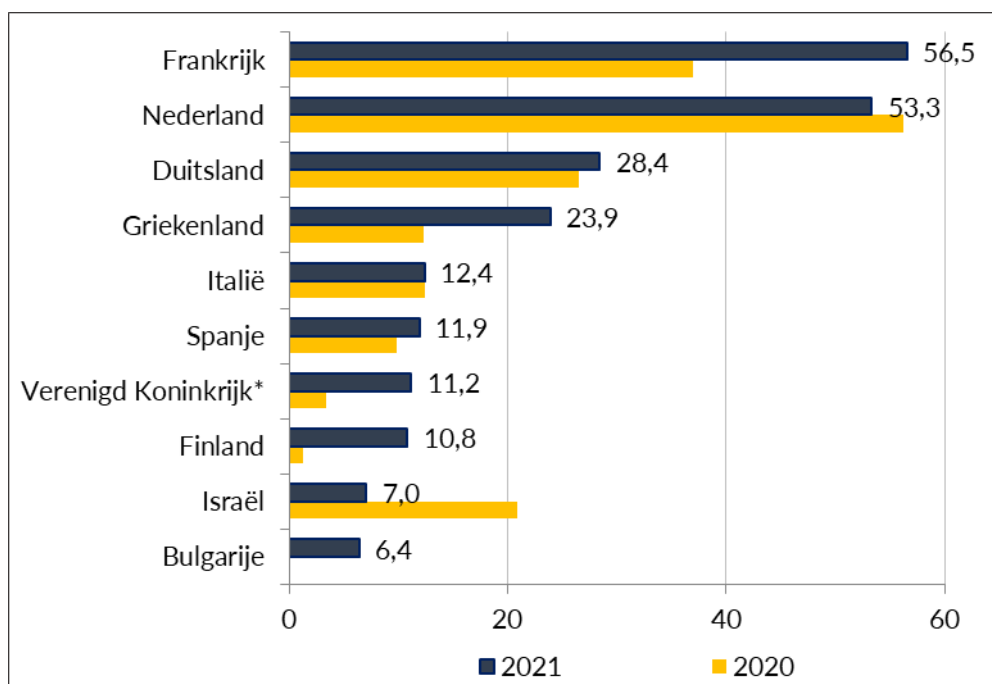
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van suiker" (C10.81) de vervaardiging en de raffinage van suiker (sacharose) en van suikervervangende stoffen uit het sap van suikerriet, suikerbieten en bepaalde ahornen en palmen ; de vervaardiging van rietsuiker en beetwortelsuiker ; de vervaardiging van sacharosensuiker ; de vervaardiging van kandijnsuiker ; de vervaardiging van suikersiropen ; de vervaardiging van melasse ; de vervaardiging van ahornsuiker en ahornsuikersiroop.

Tabel 3-26. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van suiker (C10.81)

	C1081	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	583,5	525,0	478,7	479,8	548,8
			-10,0%	-8,8%	0,2%	14,4%
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	93,8	90,9	81,6	76,6	81,0
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.084	1.118	1.155	1.153	1.157
			3,2%	3,2%	-0,2%	0,3%
	Loonmassa	35,5	37,8	39,8	40,3	41,0
			6,6%	5,3%	1,2%	1,7%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	7	6	6	5	5
			-9,5%	-5,3%	-16,7%	0,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	0	0	0	0	n.a.
	Schrappingen	1	0	1	0	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-100,0%		-100,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	9	10	7	7	n.a.
			11,1%	-30,0%	0,0%	
	Faillissementen	0	0	1	0	0
					-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	313,8	313,8	229,3	220,3	267,2
			0,0%	-26,9%	-3,9%	21,3%
	Uitvoer intra-EU27	213,1	164,6	184,3	177,6	222,6
			-22,7%	12,0%	-3,7%	25,4%
	Uitvoer extra-EU27	100,8	149,2	45,0	42,7	44,6
			48,0%	-69,9%	-5,1%	4,4%
	Totaal invoer	440,5	355,0	278,7	282,9	371,1
			-19,4%	-21,5%	1,5%	31,2%
	Invoer intra-EU27	363,8	292,7	224,5	236,9	307,1
			-19,5%	-23,3%	5,5%	29,6%
	Invoer extra-EU27	76,7	62,3	54,1	46,0	64,0
			-18,7%	-13,2%	-15,1%	39,3%
	Handelsbalans	-126,6	-41,2	-49,4	-62,6	-104,0

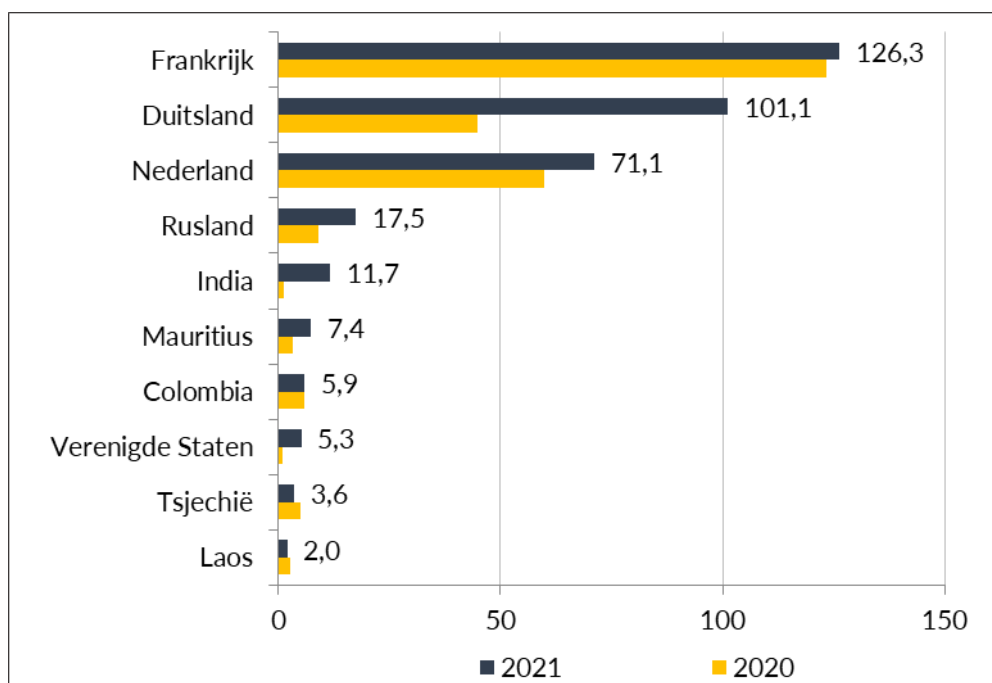
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-51. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-52. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk" (C10.82) de vervaardiging van cacaopoeder, cacaoboter, cacaovet en cacao-olie; de vervaardiging van chocolade en chocoladeproducten; de vervaardiging van suikerwerk: karamels, cachoudrop, noga, zacht suikerwerk, witte chocolade, enz.; de vervaardiging van kauwgom; het konfijten van vruchten, noten, vruchtenschillen en andere plantendelen met suiker; de vervaardiging van cacaopasta en chocopasta en de vervaardiging van pepermintjes, snoepgoed, enz.

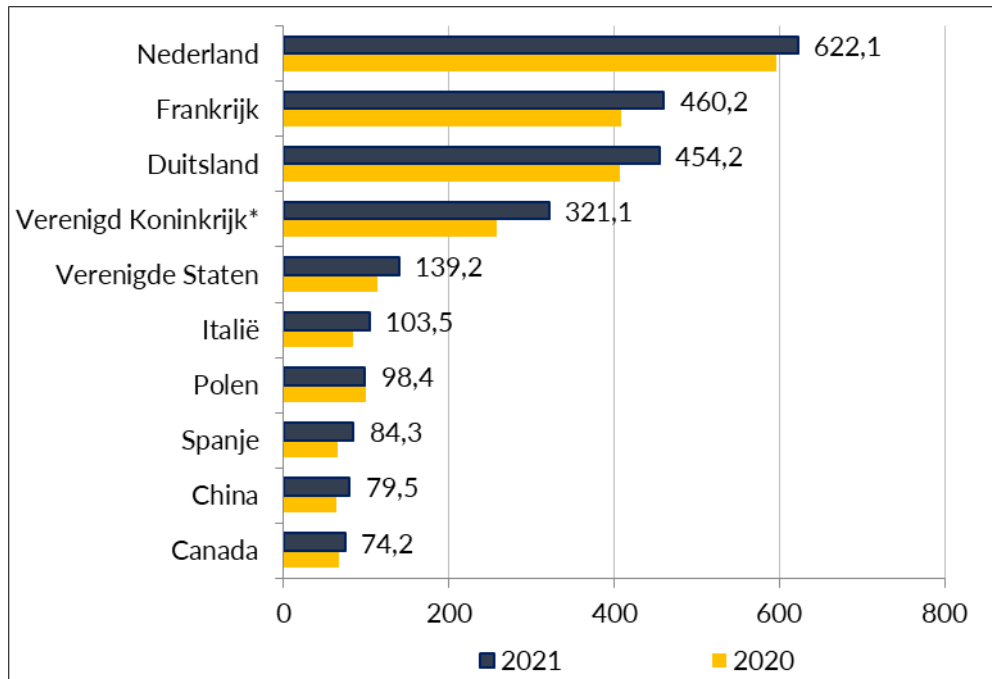
Tabel 3-27. Voornaamste economische indicatoren in Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

	C1082	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.793,8	4.879,6	5.191,9	4.998,6	5.537,9
			1,8%	6,4%	-3,7%	10,8%
	Investerings (btw)	136,8	171,6	172,2	153,3	128,4
			25,5%	0,3%	-11,0%	-16,3%
	Productie-index	117,5	117,4	117,5	109,6	123,8
Tewerkstelling (*)			-0,1%	0,1%	-6,7%	12,9%
	Afzetprijsindex	110,0	110,6	114,2	114,4	113,6
			0,5%	3,2%	0,2%	-0,7%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	8.159	8.339	8.597	8.457	8.552
Ondernemerschap			2,2%	3,1%	-1,6%	1,1%
	Loonmassa	185,5	198,9	208,4	195,4	207,5
			7,2%	4,8%	-6,2%	6,2%
	Aantal werkgevers	256	257	262	258	270
			0,3%	2,1%	-1,8%	4,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	49	42	64	59	n.a.
			-14,3%	52,4%	-7,8%	
	Schrappingen	28	36	39	46	n.a.
			28,6%	8,3%	17,9%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	605	620	650	664	n.a.
			2,5%	4,8%	2,2%	
	Faillissementen	3	4	7	2	5
			33,3%	75,0%	-71,4%	150,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	13	5	48	6	11
			-61,5%	860,0%	-87,5%	83,3%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	2.878,6	2.733,5	2.954,6	2.839,1	3.270,0
			-5,0%	8,1%	-3,9%	15,2%
	Uitvoer intra-EU27	1.915,4	1.826,5	1.955,1	1.953,5	2.157,4
			-4,6%	7,0%	-0,1%	10,4%
	Uitvoer extra-EU27	963,2	907,0	999,5	885,5	1.112,6
			-5,8%	10,2%	-11,4%	25,6%
	Totaal invoer	1.712,6	1.707,5	1.817,5	1.821,7	1.964,6
			-0,3%	6,4%	0,2%	7,8%
	Invoer intra-EU27	1.607,0	1.569,5	1.699,2	1.732,1	1.888,6
			-2,3%	8,3%	1,9%	9,0%
	Invoer extra-EU27	105,6	138,0	118,3	89,6	76,0
			30,7%	-14,3%	-24,3%	-15,1%
	Handelsbalans	1.166,0	1.026,1	1.137,1	1.017,4	1.305,4

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-53. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

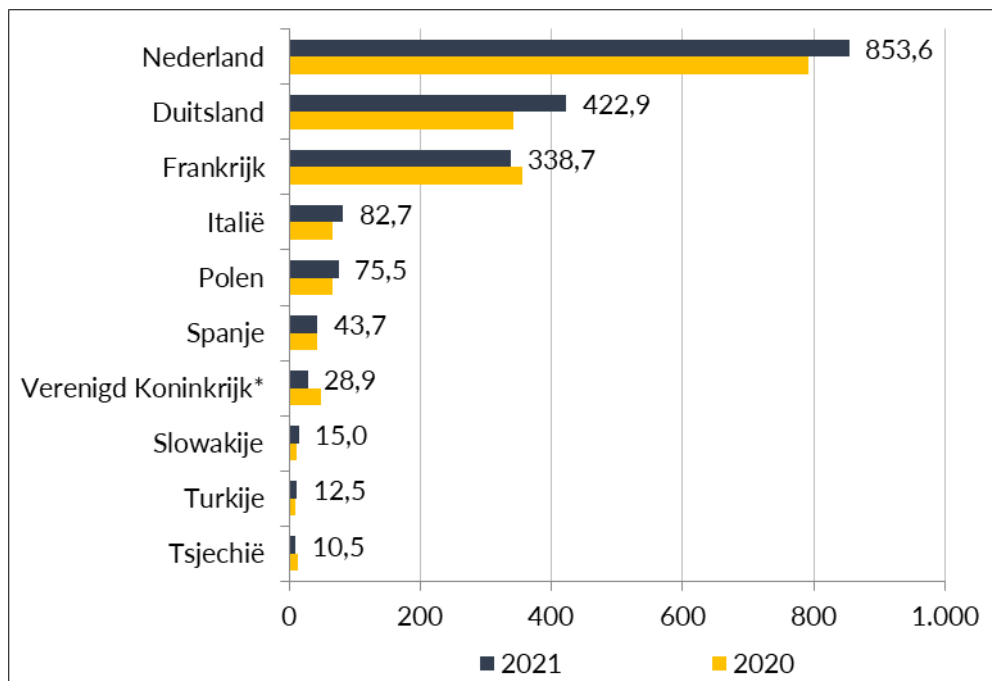
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-54. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking van thee en koffie (C10.83)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Verwerking van thee en koffie” (C10.83) het branden van koffie en het verwijderen van cafeïne ; de productie van koffieproducten (vervaardiging van gemalen koffie ; vervaardiging van oploskoffie ; vervaardiging van extracten en concentraten van koffie) ; de vervaardiging van koffiesurrogaten ; de vervaardiging van cichorei ; het mengen van thee en maté ; de vervaardiging van extracten en preparaten op basis van thee of van maté en de vervaardiging van kruidenthee (pepermunt, verveine, kamille, enz.).

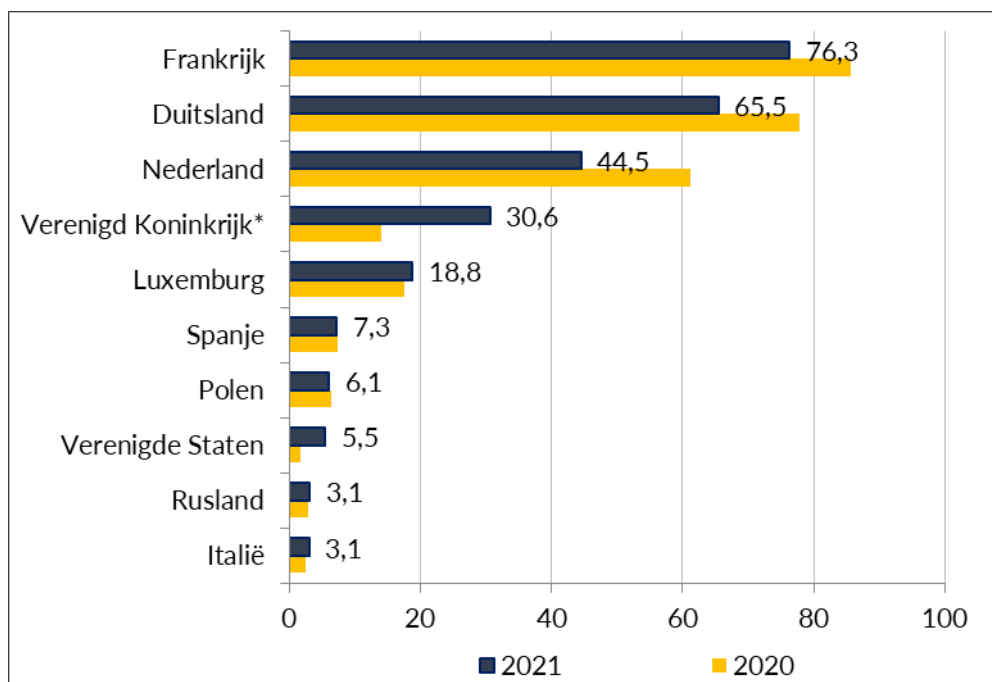
Tabel 3-28. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking van thee en koffie (C10.83)

	C1083	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	707,3	514,1	533,6	484,9	493,4
			-27,3%	3,8%	-9,1%	1,7%
	Investerings (btw)	26,5	28,2	28,6	27,8	23,3
			6,5%	1,3%	-2,8%	-16,0%
	Productie-index	107,0	98,1	101,0	97,1	97,0
Tewerkstelling (*)			-8,3%	2,9%	-3,8%	-0,1%
	Afzetprijsindex	137,4	140,8	139,0	138,9	140,9
			2,5%	-1,3%	-0,1%	1,5%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.205	1.230	1.244	1.107	1.103
Ondernemerschap			2,0%	1,2%	-11,0%	-0,4%
	Loonmassa	29,3	30,3	31,0	31,3	26,8
			3,6%	2,4%	0,9%	-14,4%
	Aantal werkgevers	56	57	58	56	56
			2,4%	1,2%	-2,9%	-0,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	7	14	12	15	n.a.
			100,0%	-14,3%	25,0%	
	Schrappingen	6	4	5	7	n.a.
			-33,3%	25,0%	40,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	112	122	131	139	n.a.
			8,9%	7,4%	6,1%	
	Faillissementen	1	1	0	0	1
			0,0%	-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	3	0	0	0	0
Handelsbalans			-100,0%			
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	312,6	290,3	301,0	304,4	286,5
			-7,1%	3,7%	1,1%	-5,9%
	Uitvoer intra-EU27	286,0	262,8	276,1	275,4	238,2
Handelsbalans			-8,1%	5,1%	-0,2%	-13,5%
	Uitvoer extra-EU27	26,6	27,5	24,9	29,0	48,3
			3,4%	-9,4%	16,5%	66,5%
	Totaal invoer	281,1	298,4	307,3	299,8	331,0
			6,2%	3,0%	-2,4%	10,4%
Handelsbalans	Invoer intra-EU27	244,9	274,6	283,4	277,7	309,5
			12,1%	3,2%	-2,0%	11,4%
	Invoer extra-EU27	36,2	23,8	23,9	22,1	21,5
			-34,3%	0,4%	-7,5%	-2,5%
	Handelsbalans	31,5	-8,1	-6,3	4,6	-44,5

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-55. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)

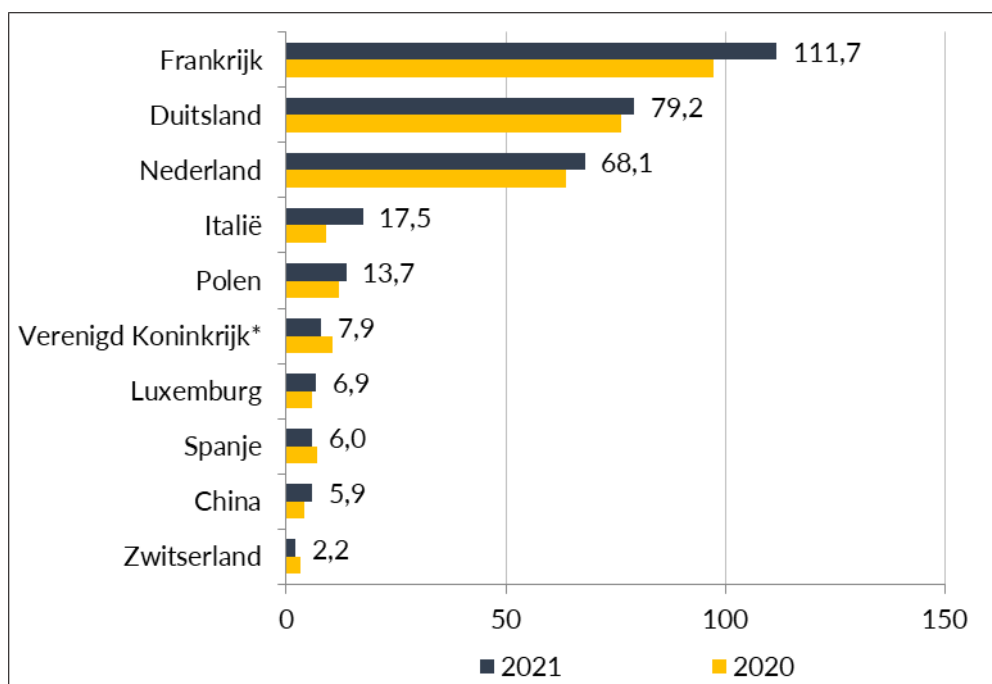
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-56. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden" (C10.84) de vervaardiging van specerijen en kruiden (peper, chilipeper en dergelijke pepers; tafel- en keukenzout, kaneel, mosterdmeel en bereide mosterd, andere specerijen en kruiden), de vervaardiging van sauzen (mayonaise, ketchup, pickles, tartaarsaus, enz.), de vervaardiging van tafelazijn en eveneens het breken, zuiveren en raffineren van zout voor de menselijke consumptie.

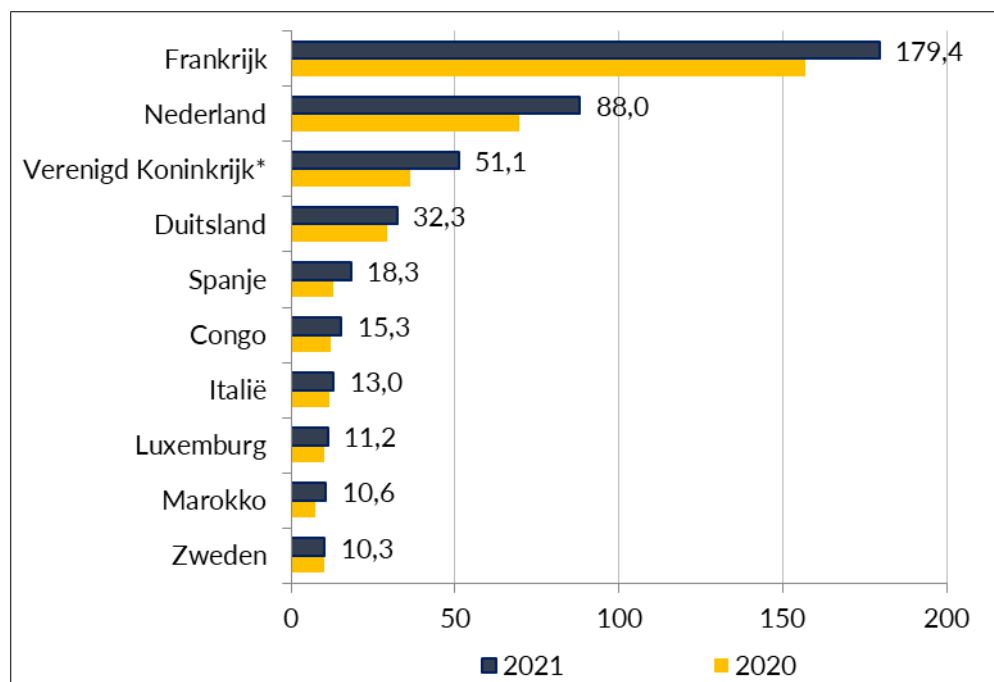
Tabel 3-29. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

	C1084	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.112,7	993,2	914,1	1.075,8	1.224,0
			-10,7%	-8,0%	17,7%	13,8%
	Investerings (btw)	22,7	15,7	17,3	24,2	24,6
			-31,1%	10,2%	40,5%	1,6%
	Productie-index	108,5	112,7	116,6	116,3	128,3
Tewerkstelling (*)			3,9%	3,5%	-0,3%	10,4%
	Afzetprijsindex	116,1	119,1	119,2	121,6	125,0
			2,6%	0,1%	2,1%	2,8%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.387	1.423	1.459	1.480	1.567
Ondernemerschap			2,6%	2,5%	1,5%	5,9%
	Loonmassa	35,2	37,5	38,8	39,0	41,7
			6,6%	3,6%	0,5%	7,0%
	Aantal werkgevers	38	37	38	36	35
			-1,8%	1,8%	-4,4%	-2,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	6	6	4	3	n.a.
			0,0%	-33,3%	-25,0%	
	Schrappingen	1	1	2	2	n.a.
			0,0%	100,0%	0,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	64	70	71	73	n.a.
			9,4%	1,4%	2,8%	
	Faillissementen	0	0	1	0	0
					-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	373,1	393,1	425,5	446,4	555,8
			5,4%	8,2%	4,9%	24,5%
	Uitvoer intra-EU27	285,6	291,2	314,6	334,8	396,2
			2,0%	8,0%	6,4%	18,4%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	87,5	101,9	110,8	111,7	159,6
			16,4%	8,8%	0,7%	42,9%
	Totaal invoer	272,3	274,6	272,5	273,7	312,1
			0,8%	-0,8%	0,4%	14,0%
	Invoer intra-EU27	233,9	235,2	237,0	239,7	269,0
Handelsbalans			0,6%	0,8%	1,1%	12,2%
	Invoer extra-EU27	38,5	39,4	35,5	34,0	43,1
			2,3%	-9,8%	-4,2%	26,7%
	Handelsbalans	100,8	118,5	152,9	172,7	243,7

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-57. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

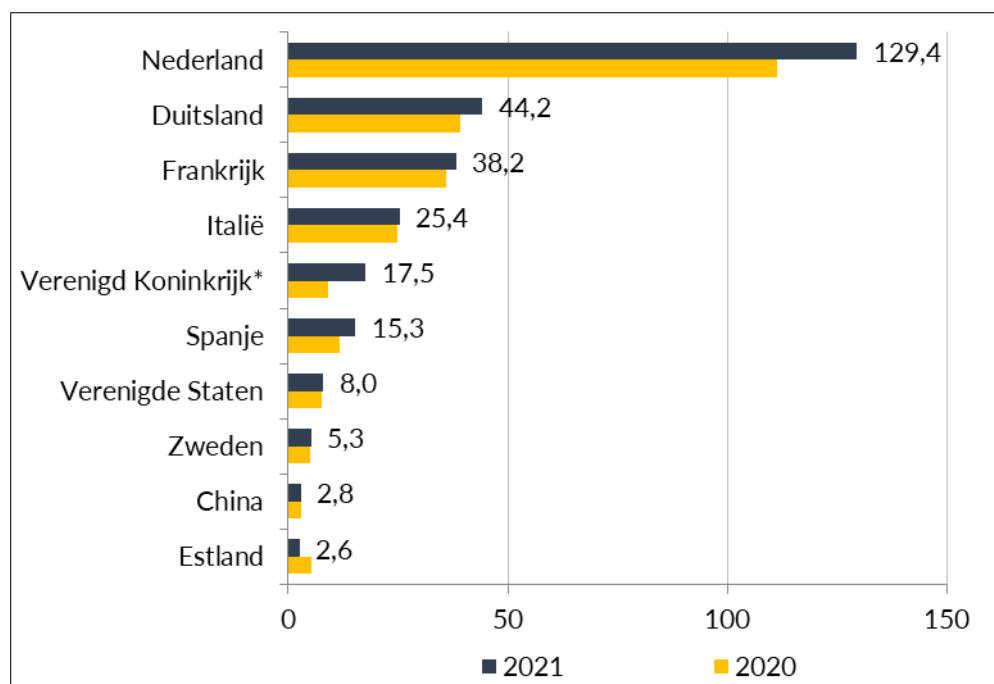
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-58. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels" (C10.85) de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (d.w.z. bereid, gekruid en gekookt). De schotels worden behandeld om op die manier langer te kunnen bewaren. Dat gebeurt door de schotels in te vriezen of in te blikken. Bovendien zijn de schotels gewoonlijk verpakt en geëtiketteerd met het oog op wederverkoop. Die klasse omvat niet de bereiding van schotels voor onmiddellijke consumptie, zoals in restaurants. Om als bereide schotels te kunnen beschouwd worden, moeten ze tenminste twee verschillende ingrediënten bevatten (met uitzondering van kruiden, enz.).

Men vindt hier dan ook de vervaardiging van bereide maaltijden die vlees of vlees van gevogelte bevatten ; de vervaardiging van bereide maaltijden die vis bevatten ; de vervaardiging van uit groenten bestaande bereide maaltijden, met inbegrip van vegetarische schotels ; de vervaardiging van vorgebakken pizza, diepgevroren of op een andere wijze geconserveerd ; de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels op basis van deegwaren alsook de vervaardiging van zowel lokale als nationale bereide schotels.

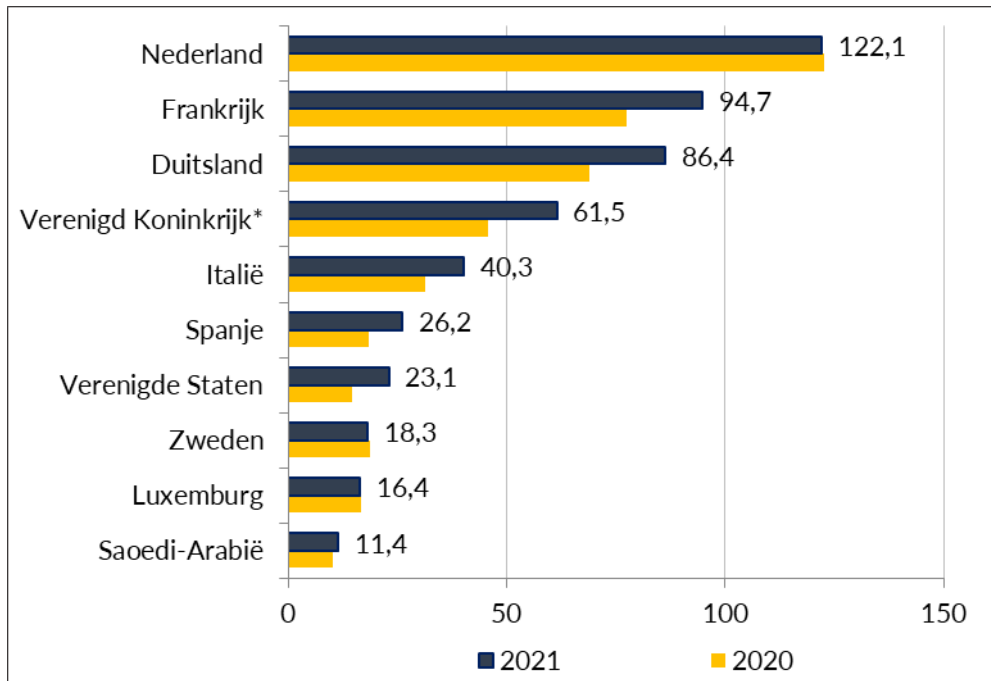
Tabel 3-30. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

	C1085	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	354,7	360,9	346,7	361,4	442,9
			1,8%	-3,9%	4,2%	22,6%
	Investerings (btw)	13,9	15,9	13,0	17,6	20,0
			14,5%	-18,4%	35,9%	13,8%
	Productie-index	107,7	106,8	108,2	101,3	108,5
Tewerkstelling (*)			-0,9%	1,3%	-6,4%	7,1%
	Afzetprijsindex	113,8	116,2	117,9	122,0	123,0
			2,1%	1,5%	3,5%	0,8%
Ondernemerschap		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.604	1.650	1.722	1.731	1.838
			2,9%	4,3%	0,5%	6,2%
	Loonmassa	32,1	33,1	34,3	33,0	36,5
			2,9%	3,6%	-3,7%	10,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	47	53	56	62	64
			12,8%	6,3%	9,5%	3,2%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	34	27	30	45	n.a.
			-20,6%	11,1%	50,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	15	12	16	11	n.a.
			-20,0%	33,3%	-31,3%	
	btw-plichtige ondernemingen	180	195	206	243	n.a.
			8,3%	5,6%	18,0%	
	Faillissementen	1	1	2	1	1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,0%	100,0%	-50,0%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	2	95	1	2
				4650,0%	-98,9%	100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	631,3	635,6	615,9	627,8	703,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,7%	-3,1%	1,9%	12,1%
	Uitvoer intra-EU27	435,1	441,5	423,7	416,4	475,2
			1,5%	-4,0%	-1,7%	14,1%
	Uitvoer extra-EU27	196,2	194,1	192,2	211,4	228,4
			-1,1%	-1,0%	10,0%	8,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal invoer	366,9	385,7	397,3	415,6	472,1
			5,1%	3,0%	4,6%	13,6%
	Invoer intra-EU27	344,0	361,6	372,4	389,9	449,9
			5,1%	3,0%	4,7%	15,4%
	Invoer extra-EU27	22,9	24,1	24,9	25,7	22,2
Buitenlandse handel (nationaal concept)			5,5%	3,3%	3,1%	-13,6%
	Handelsbalans	264,4	249,9	218,6	212,2	231,5

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-59. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

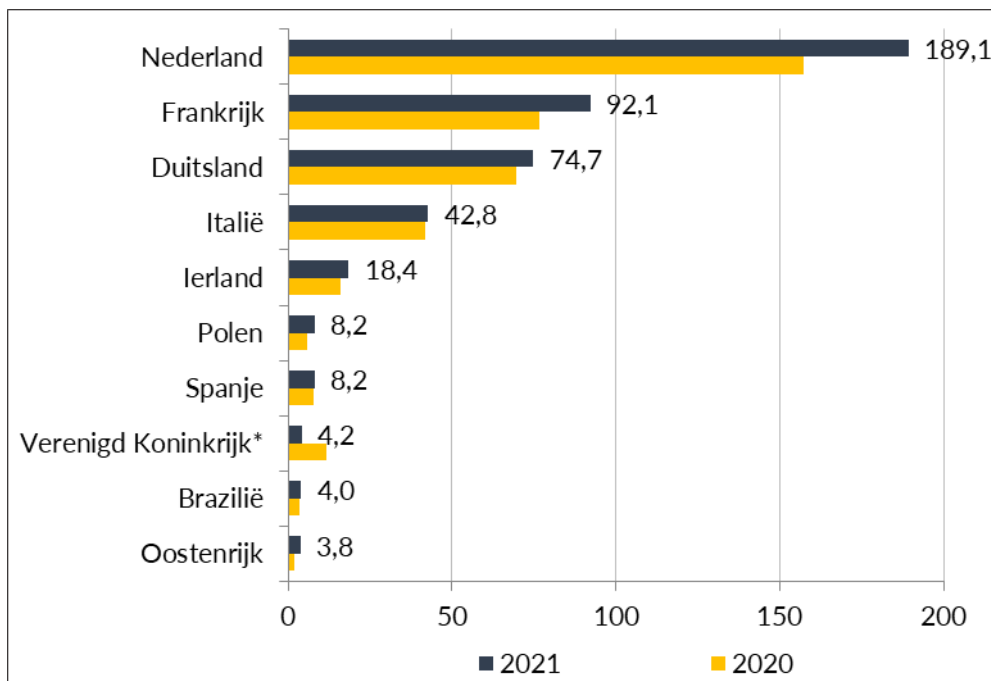
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-60. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding" (C10.86) de vervaardiging van voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen (zuigelingenvoeding, opvolgmelk en andere opvolgvoeding, babyvoeding, energiearme voeding en voeding met verminderde energiewaarde voor gewichtscontrole, dieetvoeding voor medisch gebruik, natriumarme voeding, inclusief natriumarm en natriumvrij dieetzout, glutenvrije voeding, voeding die afgestemd is op grote spierinspanning, vooral voor sportlui, voeding voor personen bij wie de glucosetofwisseling is verstoord (diabetici)).

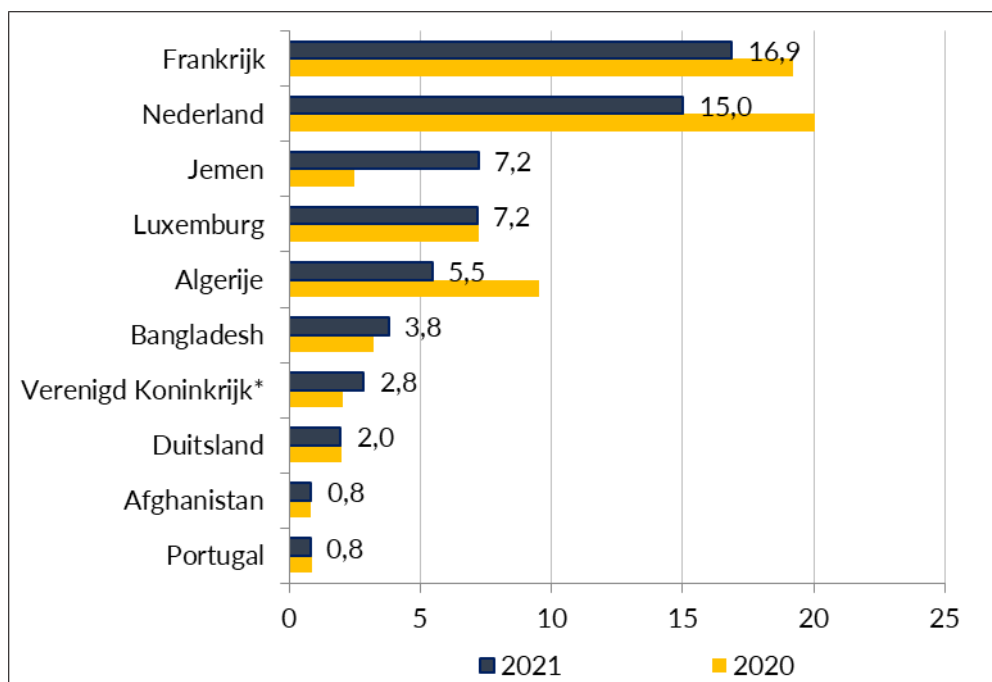
Tabel 3-31. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

	C1086	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	116,7	115,6	39,7	52,5	60,7
			-1,0%	-65,7%	32,2%	15,7%
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Ondernemerschap		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	1.100	1.157	1.180	1.190	1.200
			5,2%	2,0%	0,9%	0,8%
	Loonmassa	32,6	34,3	35,1	36,8	37,2
Buitenlandse handel (nationaal concept)			5,2%	2,3%	4,8%	1,3%
	Aantal werkgevers	11	11	12	11	12
			3,0%	8,8%	-10,8%	9,1%
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	6	7	5	2	n.a.
			16,7%	-28,6%	-60,0%	
	Schrappingen	5	1	5	1	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-80,0%	400,0%	-80,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	65	67	63	63	n.a.
			3,1%	-6,0%	0,0%	
	Faillissementen	0	1	0	0	0
Handelsbalans			-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	74,1	90,4	77,3	73,7	67,3
			22,0%	-14,6%	-4,6%	-8,7%
	Uitvoer intra-EU27	52,2	53,0	45,4	50,5	42,9
Handelsbalans			1,5%	-14,3%	11,1%	-15,0%
	Uitvoer extra-EU27	21,9	37,5	31,8	23,2	24,4
			70,7%	-15,0%	-27,1%	5,0%
	Totaal invoer	74,8	83,2	88,4	94,2	94,4
Handelsbalans			11,2%	6,3%	6,5%	0,3%
	Invoer intra-EU27	72,5	80,2	87,2	93,3	93,6
			10,7%	8,7%	6,9%	0,4%
	Invoer extra-EU27	2,3	2,9	1,2	0,9	0,8
Handelsbalans			27,4%	-59,2%	-22,8%	-12,9%
	Handelsbalans	-0,6	7,3	-11,2	-20,5	-27,2

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-61. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86)

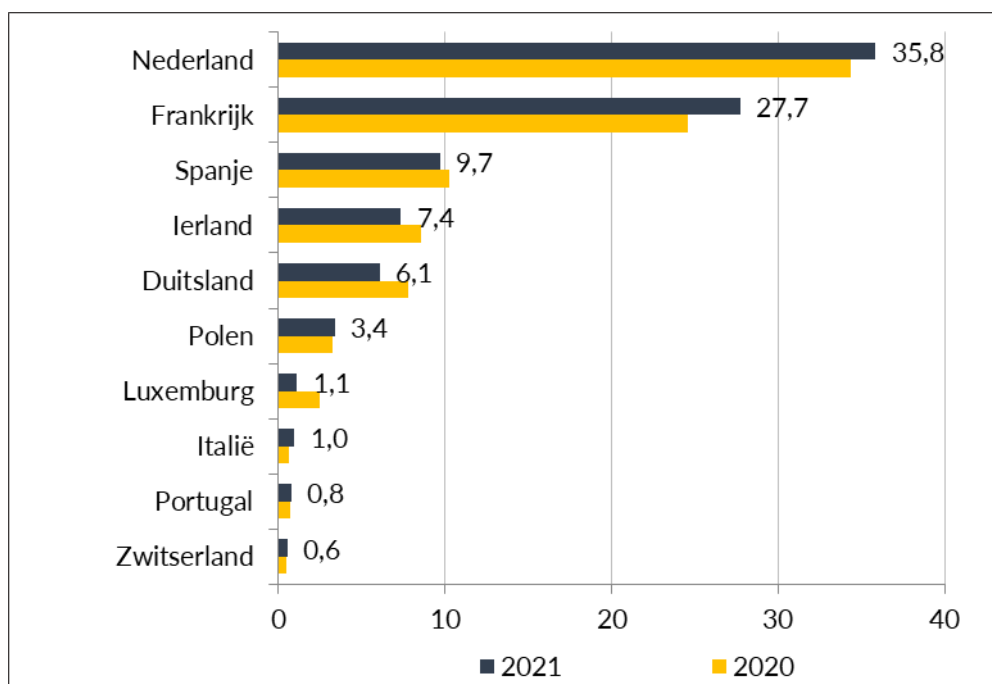
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-62. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g." (C10.89) de vervaardiging van preparaten voor soep of voor bouillon en bereide soep en bouillon; de vervaardiging van kunsthoning en karamel; de vervaardiging van beperkt houdbare voedingsmiddelen (zoals sandwiches, verse pizza's (niet voorgebakken of gebakken)); de vervaardiging van voedingssupplementen of voedingsmiddelen die met vitaminen, proteïnen, enz. zijn verrijkt; de vervaardiging van overige voedingsmiddelen, n.e.g. en eveneens de vervaardiging van gist; de vervaardiging van bak- en puddingpoeder; de vervaardiging van extracten en sappen van vlees, van vis of van schaal- en weekdieren; de vervaardiging van plantensappen en plantenextracten, pectinestoffen, plantenslijmen en bindmiddelen; de vervaardiging van vleessurrogaten; de vervaardiging van melk- en kaassurrogaten en de vervaardiging van eieren in poedervorm en gereconstitueerde eieren.

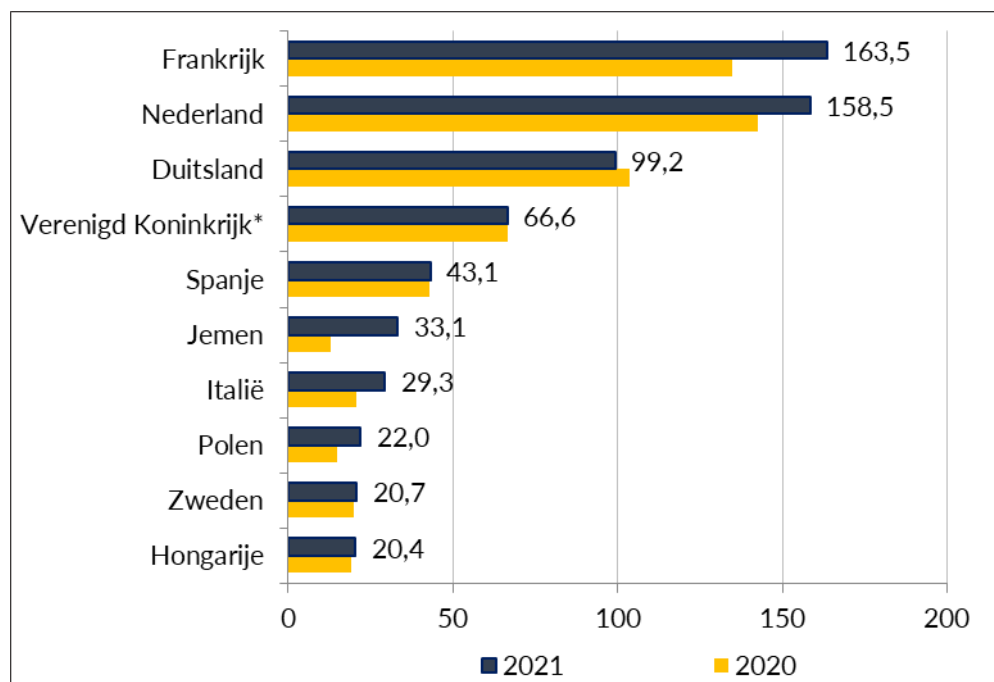
Tabel 3-32. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

	C1089	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.193,6	3.164,3	2.990,8	2.704,2	3.413,8
			-0,9%	-5,5%	-9,6%	26,2%
	Investerings (btw)	48,0	57,4	68,1	58,3	46,3
			19,5%	18,6%	-14,4%	-20,6%
	Productie-index	112,5	124,4	126,0	131,5	137,8
Tewerkstelling (*)			10,6%	1,3%	4,4%	4,8%
	Afzetprijsindex	128,4	127,4	130,2	132,8	135,2
			-0,8%	2,2%	2,0%	1,8%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	3.379	3.479	3.483	3.578	3.528
Ondernemerschap			3,0%	0,1%	2,7%	-1,4%
	Loonmassa	99,5	102,9	105,1	102,5	106,7
			3,4%	2,2%	-2,5%	4,2%
	Aantal werkgevers	58	63	66	67	72
			8,0%	5,3%	0,5%	8,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	25	21	24	33	n.a.
			-16,0%	14,3%	37,5%	
	Schrappingen	12	11	14	15	n.a.
			-8,3%	27,3%	7,1%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	205	211	217	233	n.a.
			2,9%	2,8%	7,4%	
	Faillissementen	3	2	2	1	2
			-33,3%	0,0%	-50,0%	100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	7	10	3	3	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			42,9%	-70,0%	0,0%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	773,2	811,6	835,6	867,0	947,6
			5,0%	3,0%	3,8%	9,3%
	Uitvoer intra-EU27	542,9	573,5	562,1	570,2	634,5
Buitenlandse handel (nationaal concept)			5,6%	-2,0%	1,4%	11,3%
	Uitvoer extra-EU27	230,4	238,0	273,4	296,7	313,1
			3,3%	14,9%	8,5%	5,5%
	Totaal invoer	619,5	643,9	632,5	651,8	693,7
			3,9%	-1,8%	3,0%	6,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	515,2	533,5	522,2	536,2	592,3
			3,5%	-2,1%	2,7%	10,5%
	Invoer extra-EU27	104,3	110,4	110,3	115,6	101,4
			5,8%	-0,1%	4,8%	-12,3%
	Handelsbalans	153,7	167,7	203,0	215,2	253,9

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-63. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

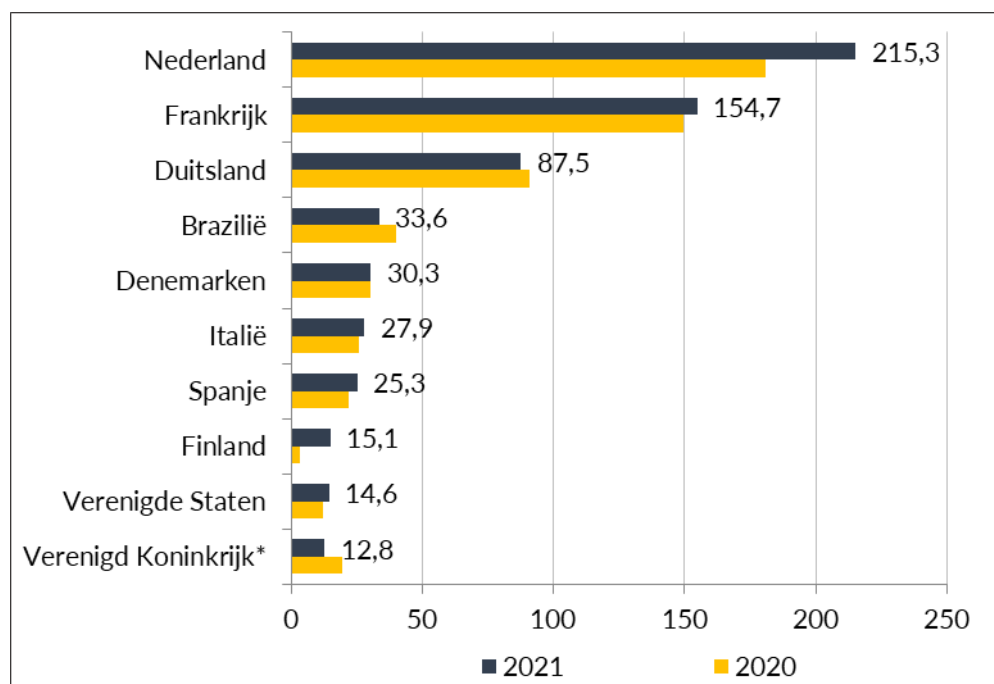
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-64. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van diervoeders (C10.9)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van diervoeders" (C10.9) zowel de vervaardiging van veevoerders als de vervaardiging van voeders voor huisdieren.

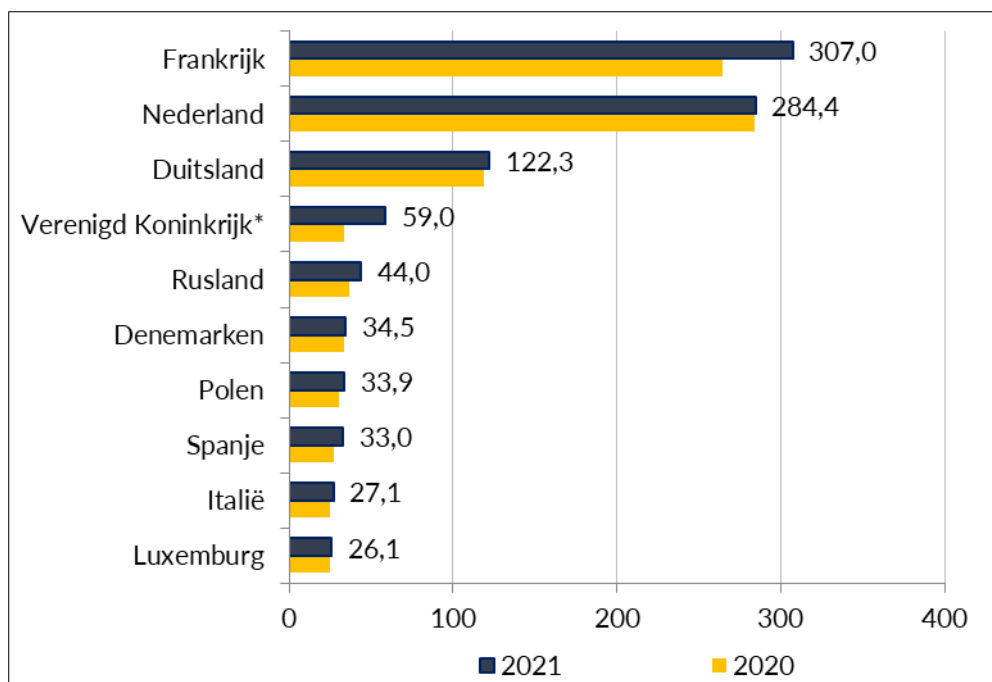
Tabel 3-33. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

	C109	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.957,7	4.251,6	4.553,5	4.700,6	5.541,2
			-14,2%	7,1%	3,2%	17,9%
	Investerings (btw)	75,1	68,2	82,3	73,6	92,8
			-9,2%	20,6%	-10,6%	26,2%
	Productie-index	104,9	105,9	107,7	114,1	107,6
Tewerkstelling (*)			1,0%	1,8%	5,9%	-5,7%
	Afzetprijsindex	106,8	109,5	111,6	115,1	134,9
			2,6%	1,8%	3,2%	17,1%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	3.762	3.772	3.833	3.500	3.741
Ondernemerschap			0,3%	1,6%	-8,7%	6,9%
	Loonmassa	103,7	106,6	112,2	104,2	111,1
			2,8%	5,3%	-7,1%	6,6%
	Aantal werkgevers	129	126	124	121	120
			-2,1%	-1,6%	-2,2%	-1,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	6	11	16	10	n.a.
			83,3%	45,5%	-37,5%	
	Schrappingen	9	5	6	11	n.a.
			-44,4%	20,0%	83,3%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	215	231	238	235	n.a.
			7,4%	3,0%	-1,3%	
	Faillissementen	0	1	1	0	1
				0,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	2
Handelsbalans		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.126,7	1.178,9	1.202,1	1.297,8	1.410,1
			4,6%	2,0%	8,0%	8,7%
	Uitvoer intra-EU27	824,9	864,0	859,4	931,7	991,4
			4,7%	-0,5%	8,4%	6,4%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	301,9	314,9	342,7	366,1	418,6
			4,3%	8,8%	6,8%	14,4%
	Totaal invoer	835,0	841,5	846,9	904,6	1.029,3
			0,8%	0,6%	6,8%	13,8%
	Invoer intra-EU27	736,4	760,5	796,4	856,7	976,5
Handelsbalans			3,3%	4,7%	7,6%	14,0%
	Invoer extra-EU27	98,5	81,0	50,4	47,9	52,8
			-17,8%	-37,7%	-5,0%	10,2%
	Handelsbalans	291,8	337,4	355,2	393,2	380,8

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-65. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

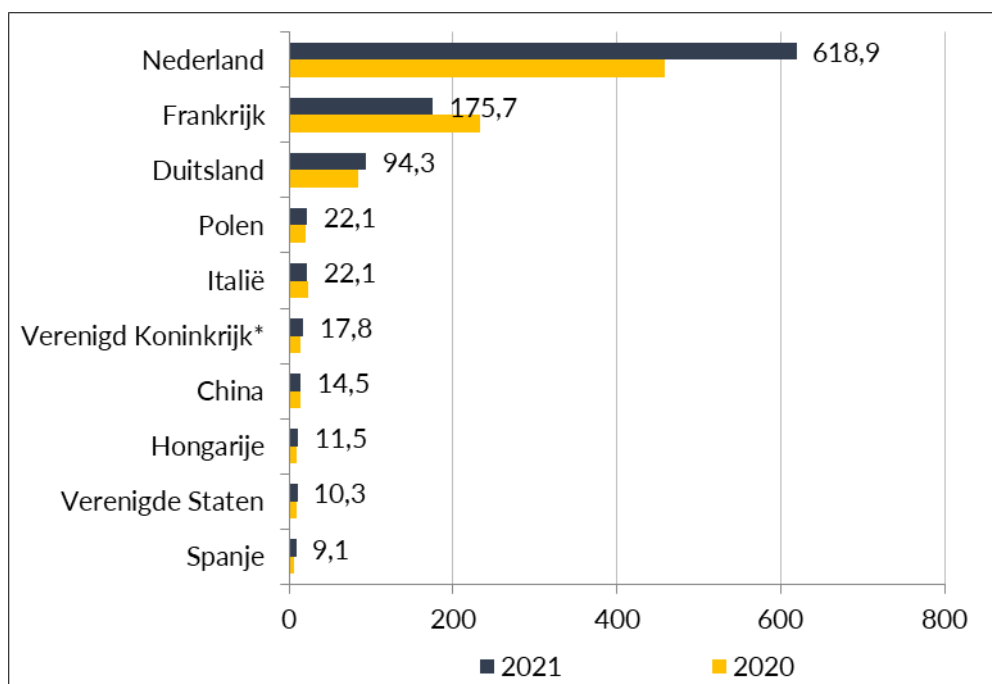
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-66. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van veevoerders (C10.91)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van veevoerders (C10.91) de vervaardiging van bereide veevoerders, inclusief geconcentreerde veevoerders en toevoegingen voor veevoeder; de bereiding van niet samengesteld (enkelvoudig) veevoeder; de vervaardiging van gedroogd veevoeder en eveneens de behandeling van slachtafvallen voor de productie van veevoerders.

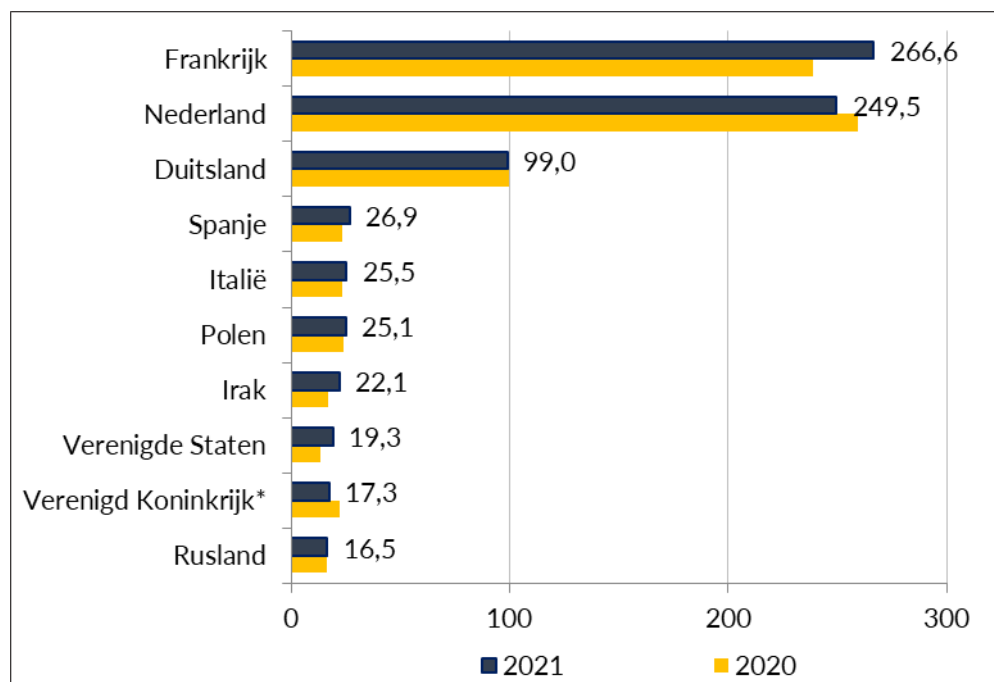
Tabel 3-34. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van veevoerders (C10.91)

	C1091	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.538,0	3.820,6	3.971,3	4.173,4	5.237,0
			-15,8%	3,9%	5,1%	25,5%
	Investerings (btw)	65,5	60,9	72,1	65,8	83,8
			-7,0%	18,3%	-8,7%	27,4%
	Productie-index	104,4	105,0	106,5	111,9	104,9
Tewerkstelling (*)			0,5%	1,4%	5,1%	-6,2%
	Afzetprijsindex	106,7	109,4	111,4	115,0	134,9
			2,6%	1,9%	3,2%	17,3%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling	3.708	3.713	3.771	3.437	3.670
			0,1%	1,6%	-8,8%	6,8%
	Loonmassa	102,5	105,3	110,8	102,8	109,5
			2,7%	5,3%	-7,2%	6,5%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	123	117	115	112	110
			-4,3%	-2,0%	-2,3%	-2,1%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	3	4	9	2	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			33,3%	125,0%	-77,8%	
	Schrappingen	7	3	5	8	n.a.
			-57,1%	66,7%	60,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	184	196	194	187	n.a.
			6,5%	-1,0%	-3,6%	
	Faillissementen	0	1	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	995,0	1.039,9	1.040,9	1.112,1	1.152,1
			4,5%	0,1%	6,8%	3,6%
	Uitvoer intra-EU27	708,5	744,4	733,8	793,9	816,7
			5,1%	-1,4%	8,2%	2,9%
	Uitvoer extra-EU27	286,6	295,4	307,2	318,3	335,4
			3,1%	4,0%	3,6%	5,4%
	Totaal invoer	571,8	586,9	569,9	603,4	698,4
			2,6%	-2,9%	5,9%	15,7%
	Invoer intra-EU27	498,5	527,4	538,8	576,3	669,2
			5,8%	2,2%	7,0%	16,1%
	Invoer extra-EU27	73,3	59,5	31,0	27,1	29,3
			-18,8%	-47,8%	-12,6%	7,9%
	Handelsbalans	423,3	453,0	471,1	508,7	453,7

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-67. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)

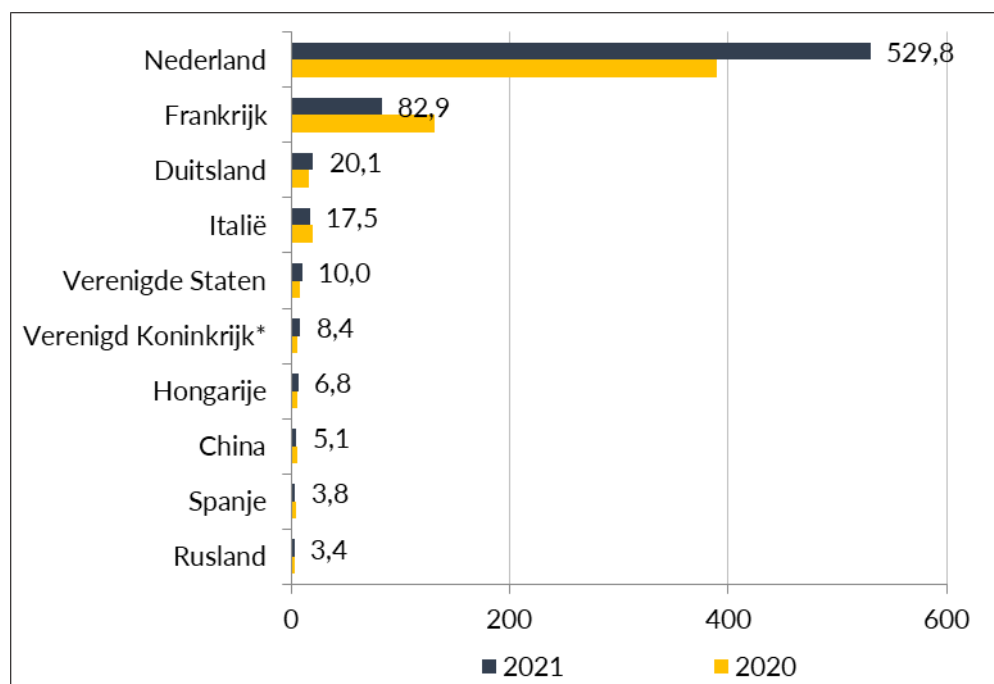
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-68. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92) de vervaardiging van bereide voeders voor huisdieren (honden, katten, vogels, vissen, enz.) alsook de behandeling van slachtafval voor de productie van voeders voor huisdieren.

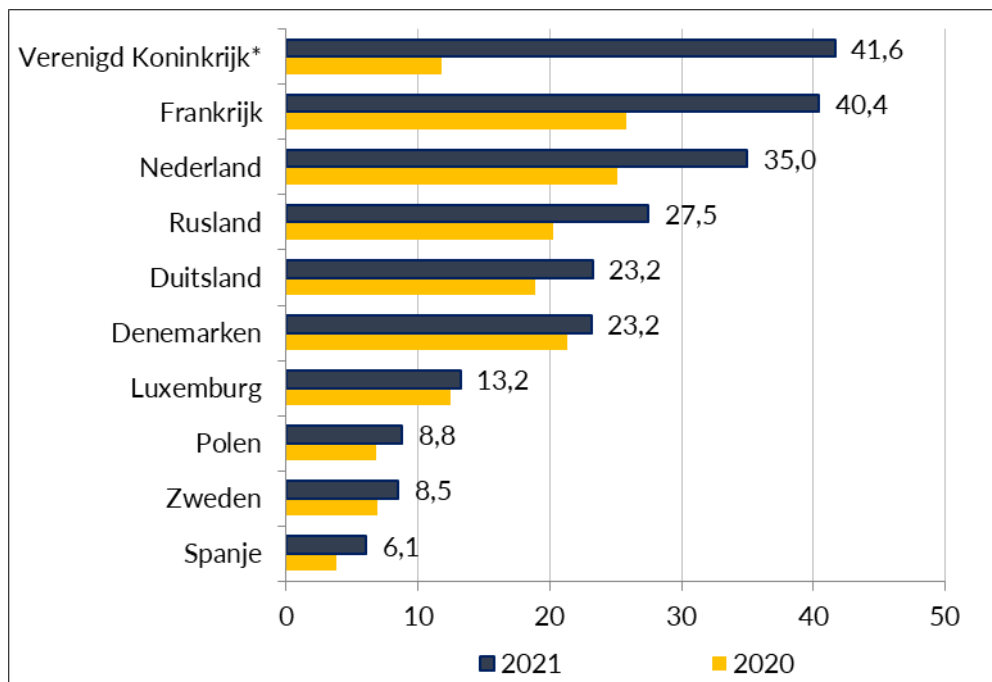
Tabel 3-35. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

	C1092	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	419,7	431,0	582,2	527,2	304,1
			2,7%	35,1%	-9,4%	-42,3%
	Investerings (btw)	9,6	7,3	10,2	7,8	9,0
			-24,2%	40,3%	-24,1%	16,2%
	Productie-index	114,2	125,0	134,9	163,5	172,4
			9,5%	8,0%	21,2%	5,4%
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	54	60	62	63	71
			10,5%	4,5%	1,6%	12,1%
	Loonmassa	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5
			14,3%	6,4%	1,2%	9,9%
	Aantal werkgevers	6	9	9	9	10
			44,4%	3,8%	0,0%	11,1%
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	3	7	7	8	n.a.
			133,3%	0,0%	14,3%	
	Schrappingen	2	2	1	3	n.a.
			0,0%	-50,0%	200,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	31	35	44	48	n.a.
			12,9%	25,7%	9,1%	
	Faillissementen	0	0	1	0	1
					-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	2
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	131,7	139,0	161,2	185,6	257,9
			5,6%	15,9%	15,2%	39,0%
	Uitvoer intra-EU27	116,4	119,6	125,6	137,8	174,8
			2,7%	5,1%	9,7%	26,8%
	Uitvoer extra-EU27	15,3	19,4	35,6	47,8	83,2
			27,2%	82,9%	34,4%	74,0%
	Totaal invoer	263,2	254,6	277,0	301,2	330,9
			-3,3%	8,8%	8,7%	9,9%
	Invoer intra-EU27	237,9	233,1	257,6	280,4	307,3
			-2,0%	10,5%	8,8%	9,6%
	Invoer extra-EU27	25,3	21,5	19,4	20,8	23,5
			-14,9%	-9,6%	7,1%	13,2%
	Handelsbalans	-131,5	-115,6	-115,9	-115,5	-72,9

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-69. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

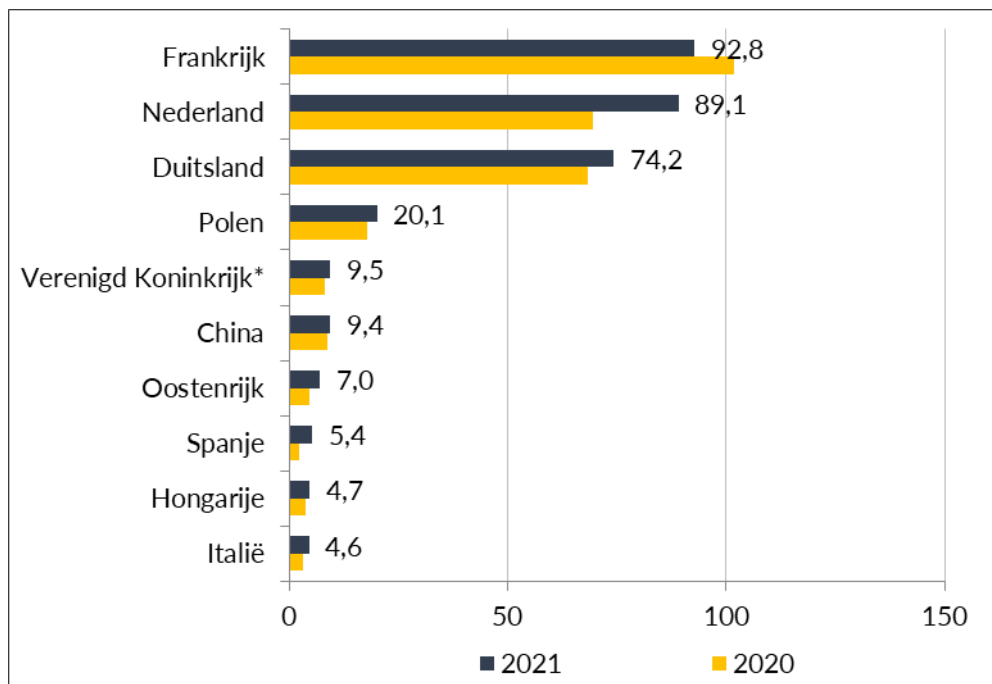
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-70. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van dranken (C11)

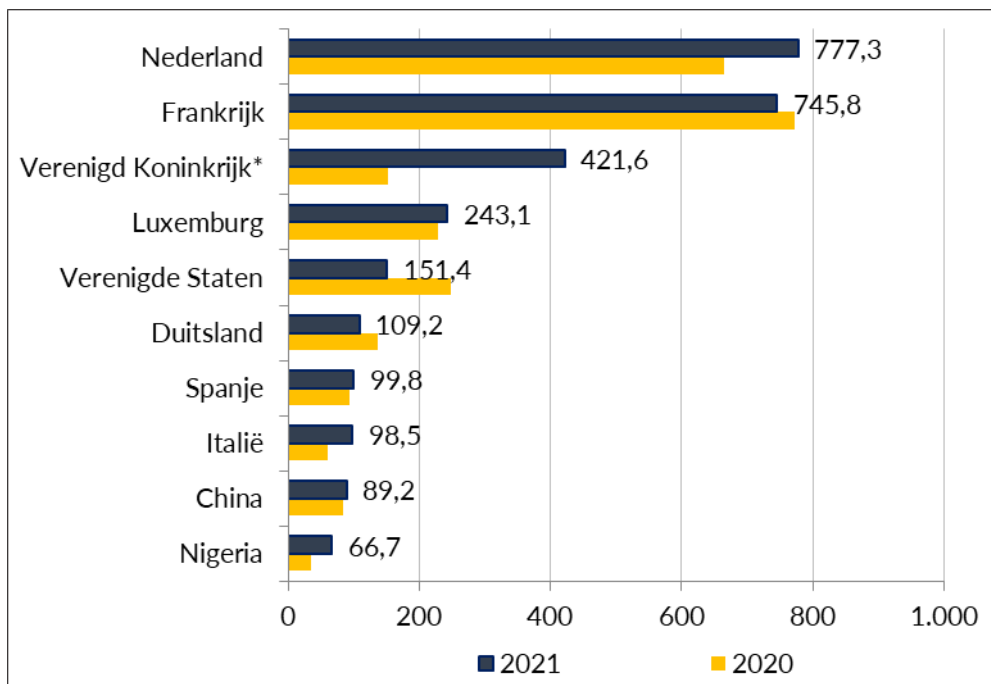
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van dranken" (C11) de vervaardiging van dranken, zoals niet-alcoholische dranken en mineraalwaters, de vervaardiging van gegiste dranken, bieren, wijnen, alsook de vervaardiging van gedistilleerde alcoholhoudende dranken.

Tabel 3-36. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van dranken (C11)

	C11	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	5.966,0	6.222,1	6.383,9	6.092,4	6.445,3
			4,3%	2,6%	-4,6%	5,8%
	Investerings (btw)	393,8	357,1	411,2	338,9	388,1
			-9,3%	15,2%	-17,6%	14,5%
	Productie-index	117,0	118,9	117,3	100,4	108,3
Tewerkstelling (*)			1,6%	-1,3%	-14,4%	7,9%
	Afzetprijsindex	115,6	118,2	121,2	124,4	127,2
			2,2%	2,6%	2,6%	2,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	10.011	10.538	10.890	11.101	10.959
Ondernemerschap			5,3%	3,3%	1,9%	-1,3%
	Loonmassa	311,6	331,0	349,9	336,5	342,8
			6,2%	5,7%	-3,8%	1,9%
	Aantal werkgevers	174	191	200	209	231
			9,6%	4,7%	4,7%	10,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	120	126	123	128	n.a.
			5,0%	-2,4%	4,1%	
	Schrappingen	30	29	50	34	n.a.
			-3,3%	72,4%	-32,0%	
Handelsbalans	btw-plichtige ondernemingen	723	830	909	1.004	n.a.
			14,8%	9,5%	10,5%	
	Faillissementen	4	2	4	4	2
			-50,0%	100,0%	0,0%	-50,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	3	21	0
			-100,0%		600,0%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	2.820,4	2.931,4	3.209,3	3.133,8	3.561,1
			3,9%	9,5%	-2,4%	13,6%
	Uitvoer intra-EU27	1.733,5	1.881,2	2.067,3	2.097,6	2.232,3
			8,5%	9,9%	1,5%	6,4%
	Uitvoer extra-EU27	1.086,9	1.050,2	1.142,0	1.036,3	1.328,8
			-3,4%	8,7%	-9,3%	28,2%
	Totaal invoer	2.479,8	2.474,3	2.452,8	2.318,2	2.694,2
			-0,2%	-0,9%	-5,5%	16,2%
	Invoer intra-EU27	2.262,5	2.255,9	2.224,9	2.165,4	2.571,9
			-0,3%	-1,4%	-2,7%	18,8%
	Invoer extra-EU27	217,3	218,3	227,8	152,7	122,3
			0,5%	4,3%	-33,0%	-19,9%
	Handelsbalans	340,6	457,1	756,5	815,7	866,9

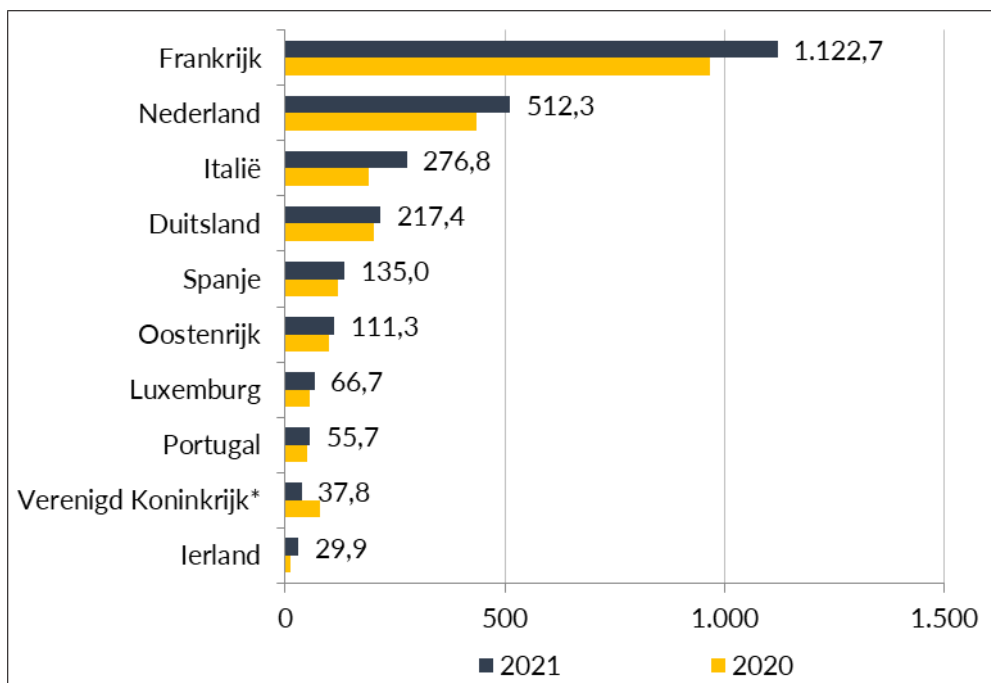
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-71. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van dranken (C11)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-72. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van dranken (C11)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen" (C11.01) de vervaardiging van gedistilleerde alcoholhoudende dranken zoals whisky, cognac, gin, enz.; de vervaardiging van dranken die gemengd zijn met gedistilleerde alcoholhoudende dranken; het mengen van gedistilleerde alcoholhoudende dranken; de vervaardiging van neutrale alcohol en de vervaardiging van likeuren en aperitieven op basis van alcohol.

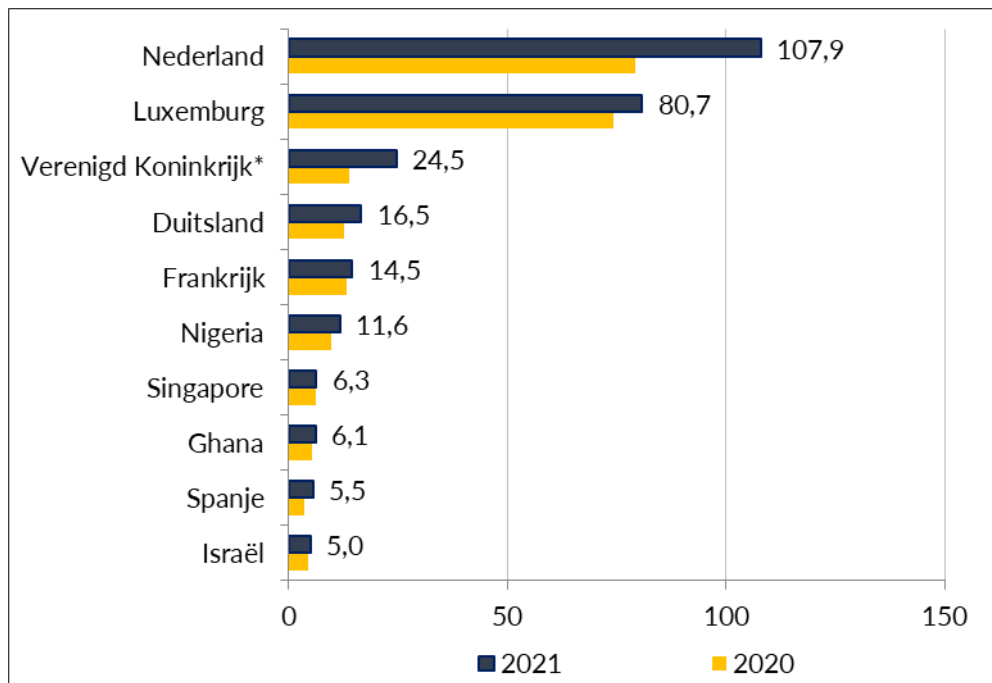
Tabel 3-37. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

	C1101	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	6,7	5,5	4,3	3,2	6,2
			-17,6%	-22,0%	-26,4%	95,2%
	Productie-index	104,5	101,2	151,1	134,9	167,8
			-3,2%	49,3%	-10,7%	24,4%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	110,2	109,7	115,4	115,9	120,6
			-0,5%	5,2%	0,5%	4,0%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	332	365	407	440	483
			9,8%	11,4%	8,3%	9,8%
Ondernemerschap	Loonmassa	7,4	8,1	9,5	10,0	11,3
			9,1%	17,5%	5,1%	12,9%
	Aantal werkgevers	20	22	26	24	29
			10,0%	16,7%	-7,8%	23,9%
		2017	2018	2019	2020	2021
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	26	23	21	29	n.a.
			-11,5%	-8,7%	38,1%	
	Schrappingen	4	7	7	7	n.a.
			75,0%	0,0%	0,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	127	145	160	182	n.a.
			14,2%	10,3%	13,8%	
	Faillissementen	2	1	1	2	0
			-50,0%	0,0%	100,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	2	3	0
					50,0%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	255,5	261,2	291,3	278,6	343,4
			2,2%	11,5%	-4,4%	23,3%
	Uitvoer intra-EU27	174,0	202,1	208,2	199,9	250,2
			16,1%	3,0%	-4,0%	25,2%
	Uitvoer extra-EU27	81,5	59,1	83,1	78,7	93,2
			-27,5%	40,6%	-5,3%	18,4%
	Totaal invoer	352,4	363,6	339,3	306,1	349,2
			3,2%	-6,7%	-9,8%	14,1%
	Invoer intra-EU27	284,0	286,9	254,3	240,9	304,0
			1,0%	-11,4%	-5,3%	26,2%
	Invoer extra-EU27	68,4	76,7	85,1	65,2	45,1
			12,1%	11,0%	-23,3%	-30,8%
	Handelsbalans	-96,9	-102,4	-48,0	-27,5	-5,8

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-73. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

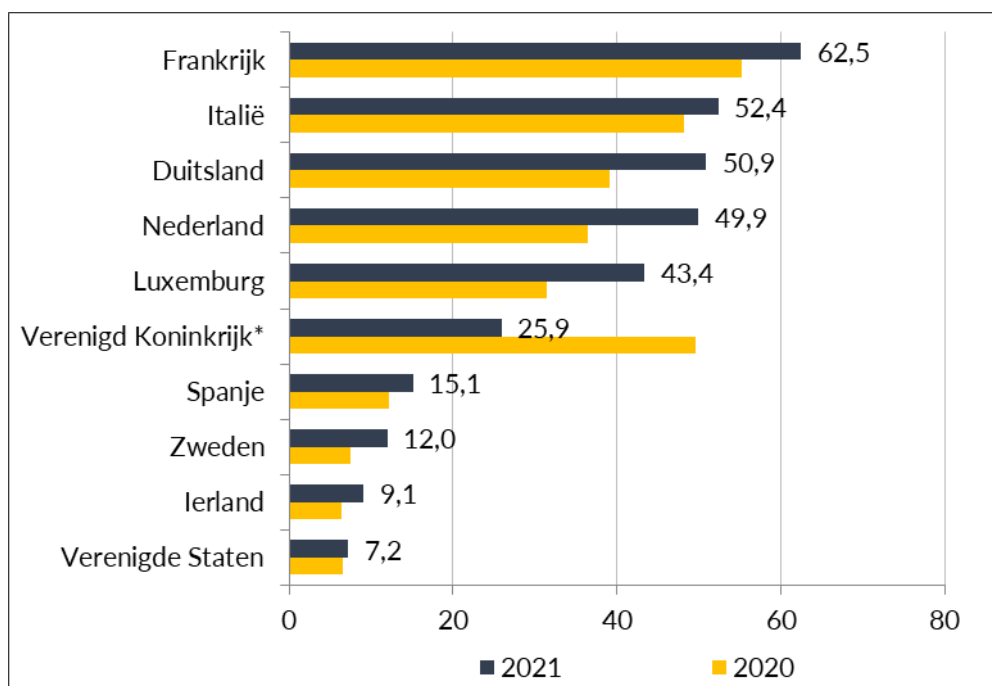
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-74. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Productie van wijn uit druiven" (C11.02) de vervaardiging van wijn uit verse druiven zoals tafelwijn, landwijn, in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen (v.q.p.r.d.), enz.; de vervaardiging van mousserende wijn; de vervaardiging van wijn uit geconcentreerde druivenmost; het mengen, zuiveren, en bottelen van wijn; de vervaardiging van alcoholarme of alcoholvrije wijn.

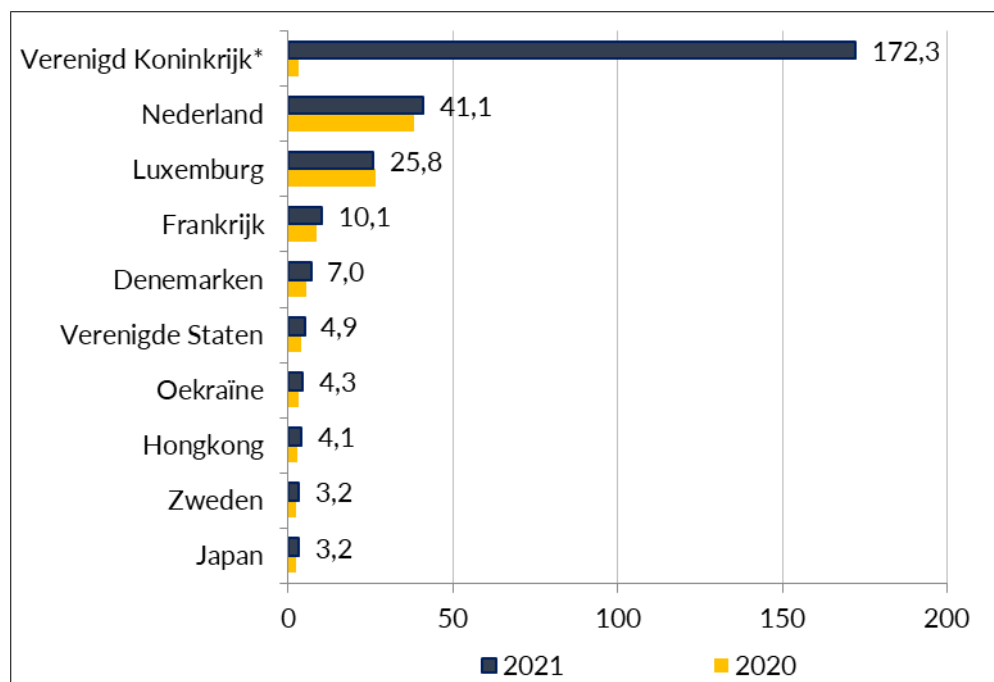
Tabel 3-38. Voornaamste economische indicatoren in de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

	C1102	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	4	11	20	36	58
			190,9%	84,4%	81,4%	61,7%
	Loonmassa	0,1	0,2	0,4	0,7	1,0
			214,4%	76,4%	65,2%	51,9%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	4	6	8	12	17
			72,7%	31,6%	48,0%	40,5%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	8	16	8	10	n.a.
			100,0%	-50,0%	25,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	4	5	5	4	n.a.
			25,0%	0,0%	-20,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	80	90	91	97	n.a.
			12,5%	1,1%	6,6%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	110,6	118,2	121,7	114,8	302,2
			6,9%	2,9%	-5,7%	163,3%
	Uitvoer intra-EU27	88,0	91,7	94,1	89,9	98,2
			4,2%	2,7%	-4,5%	9,3%
	Uitvoer extra-EU27	22,6	26,6	27,6	24,9	204,1
			17,7%	3,8%	-9,5%	718,9%
	Totaal invoer	940,4	940,2	961,2	921,9	1.130,9
			0,0%	2,2%	-4,1%	22,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	857,2	861,9	891,8	877,9	1.086,1
			0,5%	3,5%	-1,6%	23,7%
	Invoer extra-EU27	83,2	78,3	69,4	44,0	44,9
			-5,9%	-11,4%	-36,6%	2,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	-829,8	-821,9	-839,5	-807,1	-828,7

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-75. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

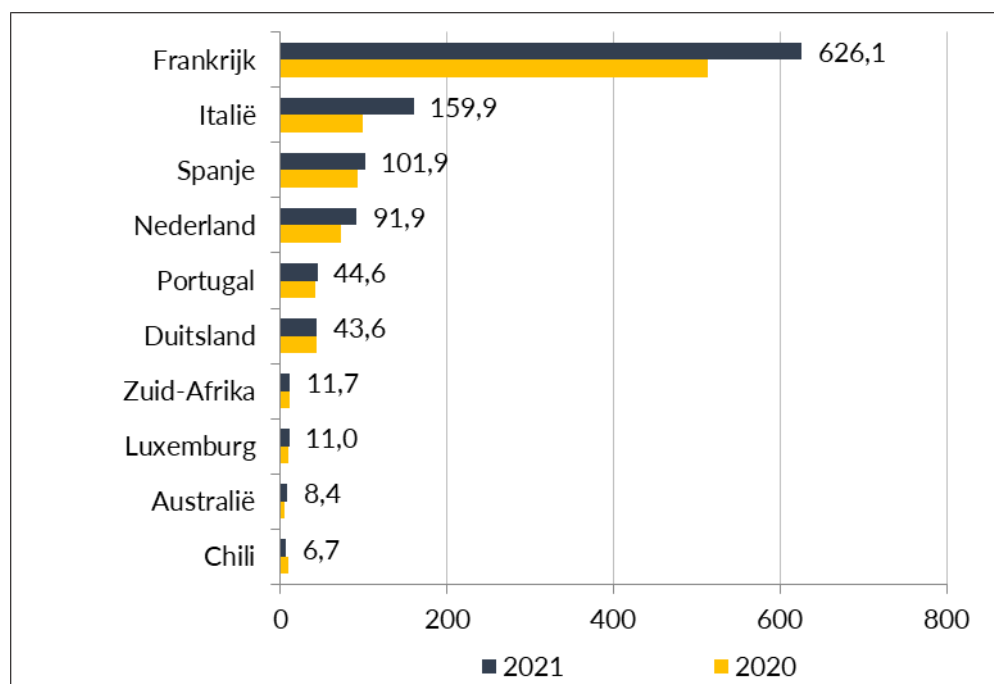
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-76. Handelspartners bij de invoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen" (C11.03) de vervaardiging van niet-gedistilleerde gegiste dranken: sake, cider, perenwijn en andere vruchtenwijnen en eveneens de vervaardiging van honingdrank en gemengde dranken die vruchtenwijnen bevatten.

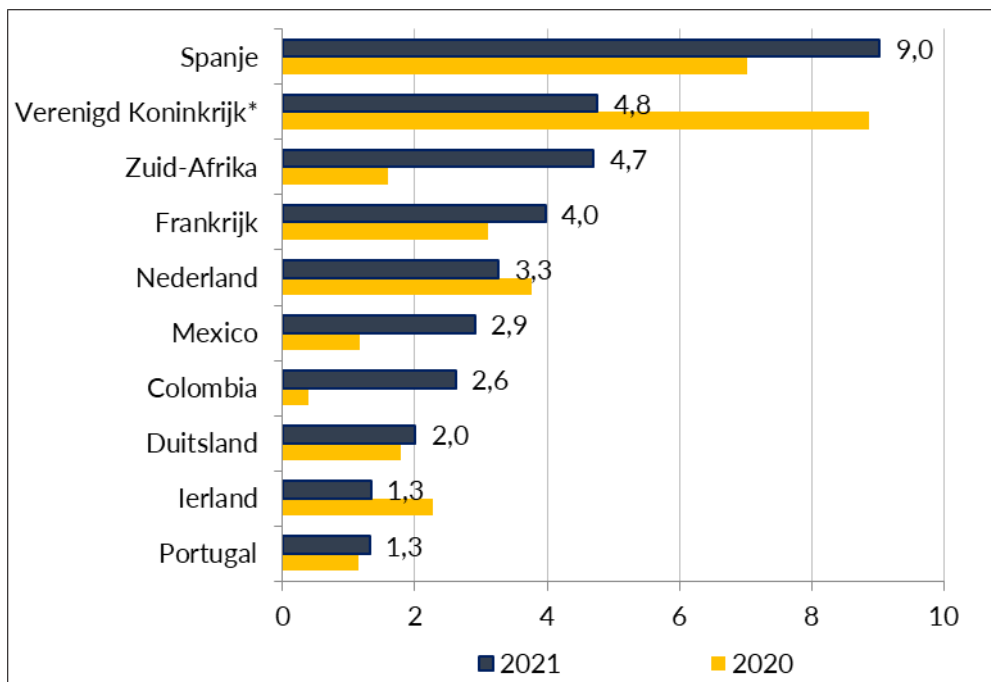
Tabel 3-39. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

	C1103	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	134	128	73	10	14
			-4,5%	-43,1%	-86,8%	44,8%
	Loonmassa	3,1	3,1	1,8	0,2	0,3
			-0,5%	-40,7%	-89,7%	71,8%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	5	4	2	2	3
			-13,3%	-61,5%	0,0%	80,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	3	3	4	3	n.a.
			0,0%	33,3%	-25,0%	
	Schrappingen	1	0	2	0	n.a.
			-100,0%		-100,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	22	24	24	27	n.a.
			9,1%	0,0%	12,5%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	49,5	48,5	39,2	39,4	45,5
			-2,1%	-19,2%	0,5%	15,5%
	Uitvoer intra-EU27	21,1	21,9	21,1	21,2	25,6
			3,8%	-3,6%	0,8%	20,3%
	Uitvoer extra-EU27	28,5	26,6	18,1	18,1	19,9
			-6,4%	-32,1%	0,1%	9,9%
	Totaal invoer	8,7	11,8	12,9	10,8	12,5
			36,2%	9,2%	-16,4%	15,6%
	Invoer intra-EU27	8,0	11,0	10,8	9,9	11,7
			38,7%	-1,8%	-9,0%	18,4%
	Invoer extra-EU27	0,7	0,8	2,0	0,9	0,8
			8,5%	168,6%	-55,5%	-14,2%
	Handelsbalans	40,9	36,7	26,3	28,6	33,0

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-77. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

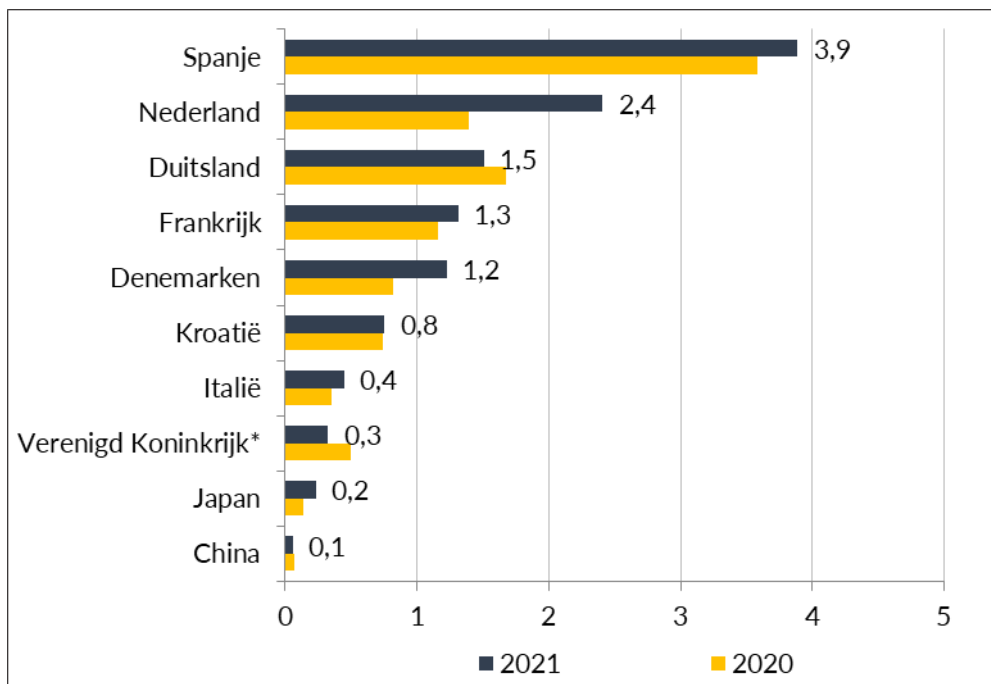
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-78. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken" (C11.04) de vervaardiging van vermout en dergelijke gearomatiseerde wijnen van verse druiven en de vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken. Hieronder valt echter niet het bottelen van dranken en het etiketteren van flessen door de groothandelaar, maar zonder verdere verwerking, en evenmin het bottelen van dranken en het etiketteren van flessen voor een vast bedrag of op contractbasis.

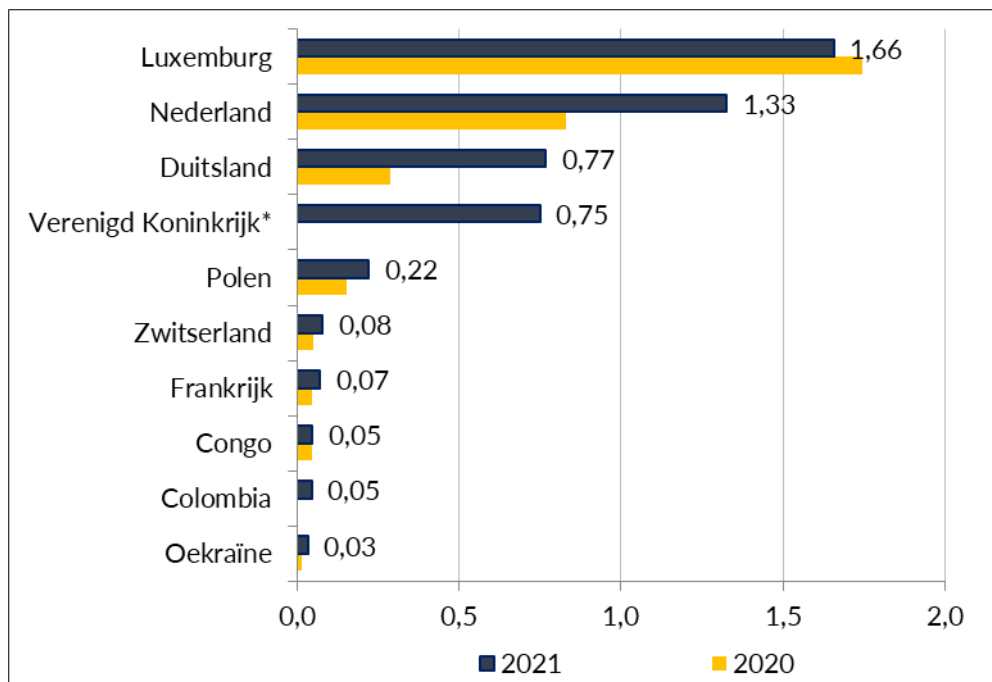
Tabel 3-40. Voornaamste economische indicatoren in de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

	C1104	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	16	17	18	20	19
			4,2%	10,0%	7,3%	-3,4%
	Loonmassa	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5
			-4,8%	18,9%	-18,1%	21,2%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	2	2	2	2	4
			0,0%	0,0%	0,0%	83,3%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	1	2	2	11	n.a.
			100,0%	0,0%	450,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	2	1	1	0	n.a.
			-50,0%	0,0%	-100,0%	
	btw-plichtige ondernemingen	12	13	14	25	n.a.
			8,3%	7,7%	78,6%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	5,4	4,5	3,3	3,4	5,2
			-17,3%	-25,5%	1,2%	53,1%
	Uitvoer intra-EU27	5,1	4,3	3,1	3,1	4,1
			-15,1%	-27,8%	0,6%	31,5%
	Uitvoer extra-EU27	0,3	0,2	0,2	0,2	1,0
			-50,7%	34,7%	9,9%	335,7%
	Totaal invoer	41,2	24,4	23,4	21,2	27,2
			-40,8%	-3,9%	-9,6%	28,3%
	Invoer intra-EU27	40,5	24,3	23,2	21,1	27,2
			-40,0%	-4,4%	-9,2%	28,7%
	Invoer extra-EU27	0,7	0,1	0,2	0,1	0,0
			-89,6%	168,1%	-58,9%	-80,5%
	Handelsbalans	-35,8	-19,9	-20,1	-17,8	-22,0

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-79. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

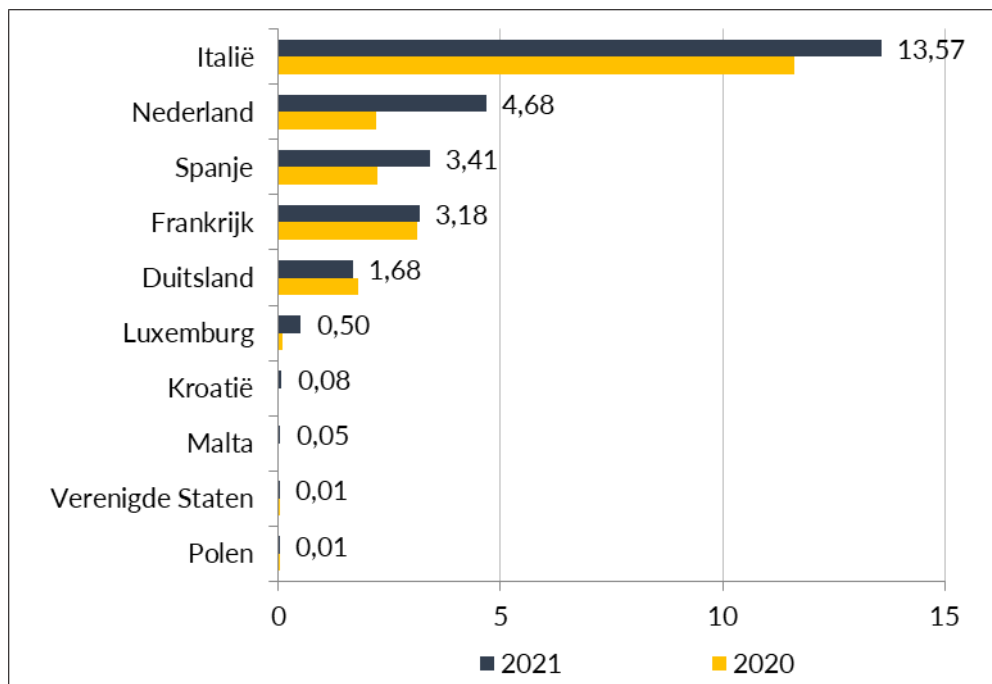
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-80. Handelspartners bij de invoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bier (C11.05)

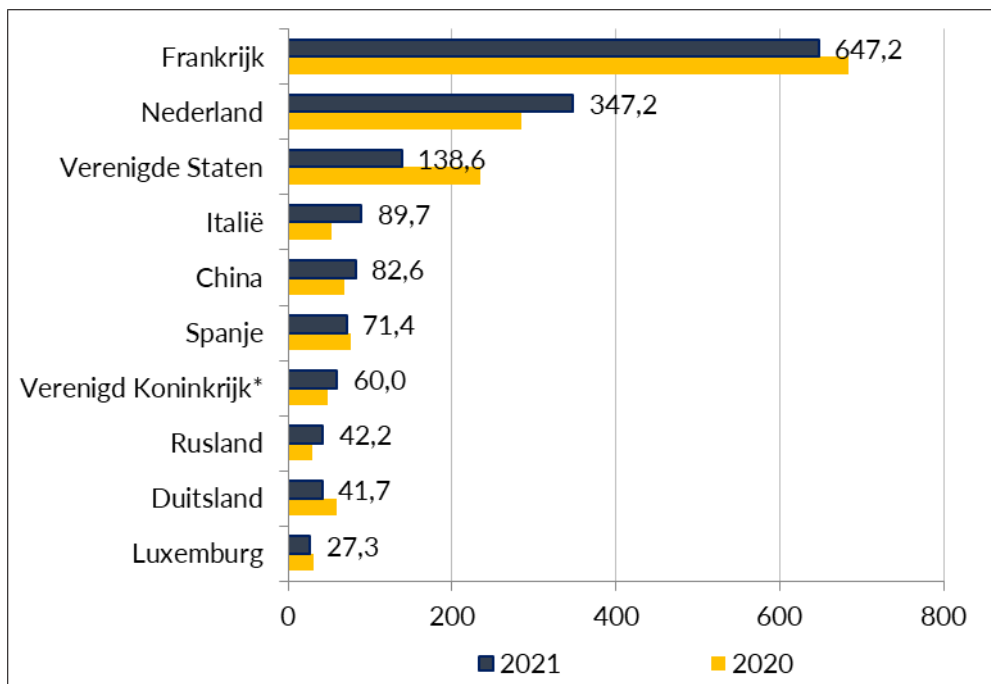
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bier" (C11.05) het brouwen van bier en de vervaardiging van alcoholarm of alcoholvrij bier.

Tabel 3-41. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bier (C11.05)

	C1105	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.361,7	3.393,7	3.747,8	3.509,4	3.653,7
			1,0%	10,4%	-6,4%	4,1%
	Investerings (btw)	270,0	252,1	332,4	275,6	310,8
			-6,6%	31,9%	-17,1%	12,8%
	Productie-index	129,6	131,6	130,5	104,0	109,6
Tewerkstelling (*)			1,5%	-0,8%	-20,4%	5,4%
	Afzetprijsindex	115,3	116,5	119,5	122,3	124,7
			1,0%	2,6%	2,3%	2,0%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	5.779	6.240	6.578	6.819	6.704
Ondernemerschap			8,0%	5,4%	3,7%	-1,7%
	Loonmassa	181,1	197,5	217,5	205,6	210,5
			9,0%	10,1%	-5,5%	2,4%
	Aantal werkgevers	118	131	136	145	153
			11,0%	4,3%	6,1%	5,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	78	74	77	63	n.a.
			-5,1%	4,1%	-18,2%	
	Schrappingen	15	15	29	20	n.a.
			0,0%	93,3%	-31,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	433	502	558	602	n.a.
			15,9%	11,2%	7,9%	
	Faillissementen	2	1	2	1	2
			-50,0%	100,0%	-50,0%	100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	1.474,8	1.557,8	1.813,4	1.779,0	1.756,0
			5,6%	16,4%	-1,9%	-1,3%
	Uitvoer intra-EU27	869,3	1.006,9	1.215,8	1.243,0	1.276,7
			15,8%	20,8%	2,2%	2,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	605,5	550,9	597,6	536,0	479,2
			-9,0%	8,5%	-10,3%	-10,6%
	Totaal invoer	176,3	167,0	177,9	163,6	141,9
			-5,3%	6,5%	-8,0%	-13,2%
	Invoer intra-EU27	153,4	147,6	152,9	151,6	126,8
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-3,8%	3,5%	-0,8%	-16,4%
	Invoer extra-EU27	22,9	19,4	25,0	11,9	15,1
			-15,4%	29,0%	-52,3%	26,5%
	Handelsbalans	1.298,5	1.390,8	1.635,6	1.615,5	1.614,1

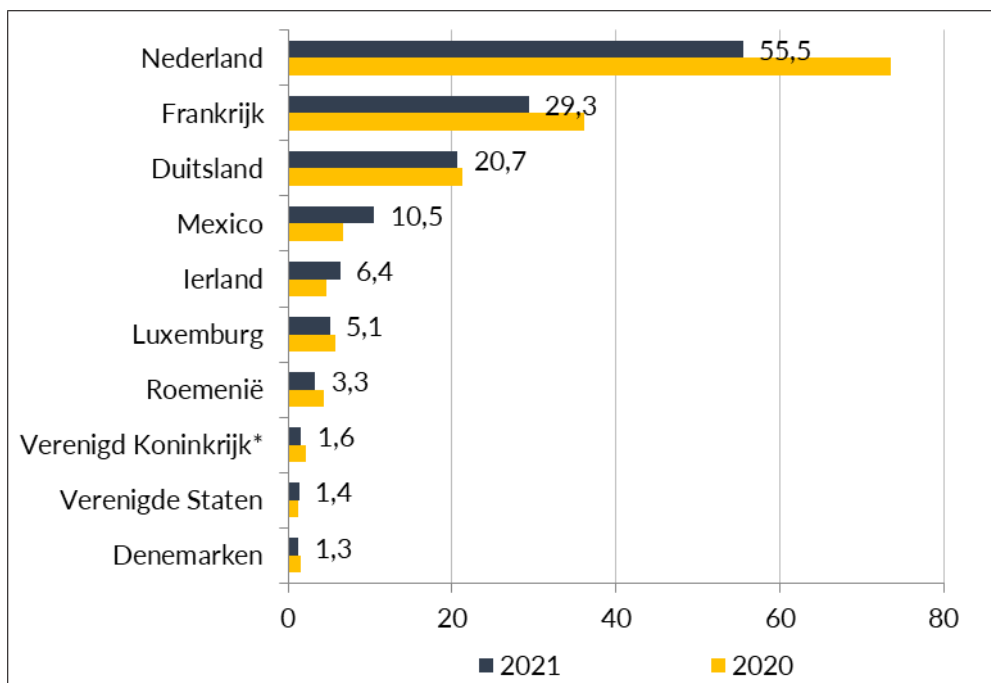
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-81. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-82. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van mout (C11.06)

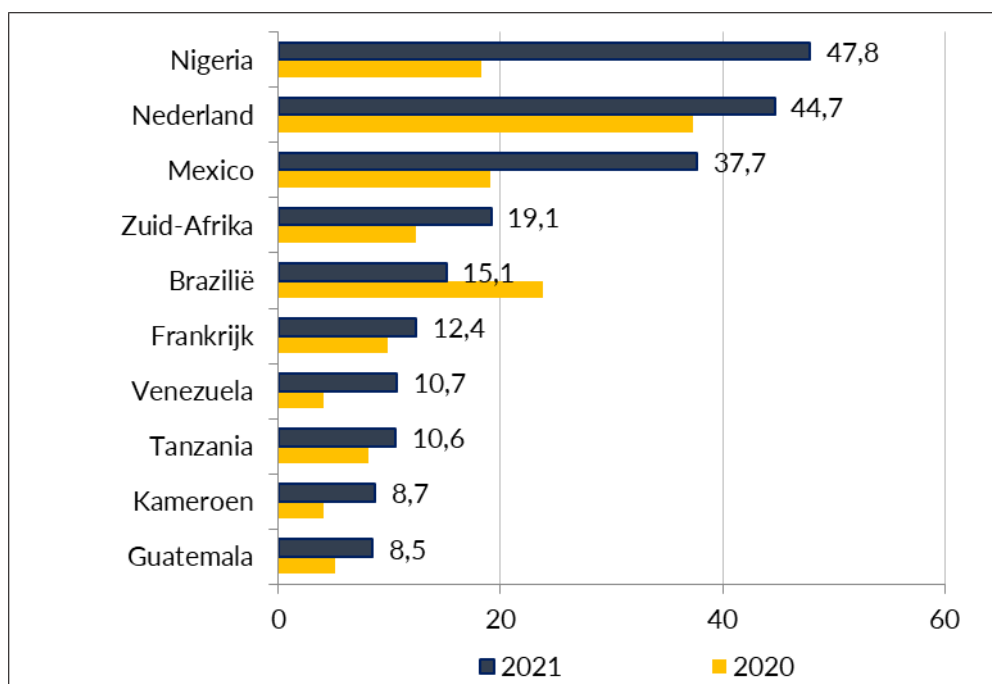
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van mout" (C11.06) alleen de vervaardiging van mout.

Tabel 3-42. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van mout (C11.06)

	C1106	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	101,3	104,2	118,8	104,6	118,4
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	183	181	176	154	172
	Loonmassa	6,1	6,1	6,0	5,2	5,5
	Aantal werkgevers	7	6	6	5	5
Ondernemerschap		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	0	0	1	0	n.a.
	Schrappingen	0	0	1	0	n.a.
	btw-plichtige ondernemingen	5	6	7	7	n.a.
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	267,0	288,8	330,8	280,3	340,1
	Uitvoer intra-EU27	61,2	57,3	64,7	63,5	65,5
	Uitvoer extra-EU27	205,7	231,5	266,2	216,7	274,6
	Totaal invoer	119,1	118,4	124,6	104,4	170,3
	Invoer intra-EU27	116,6	117,3	123,2	103,9	168,7
	Invoer extra-EU27	2,6	1,0	1,4	0,5	1,7
	Handelsbalans	147,8	170,5	206,2	175,9	169,7

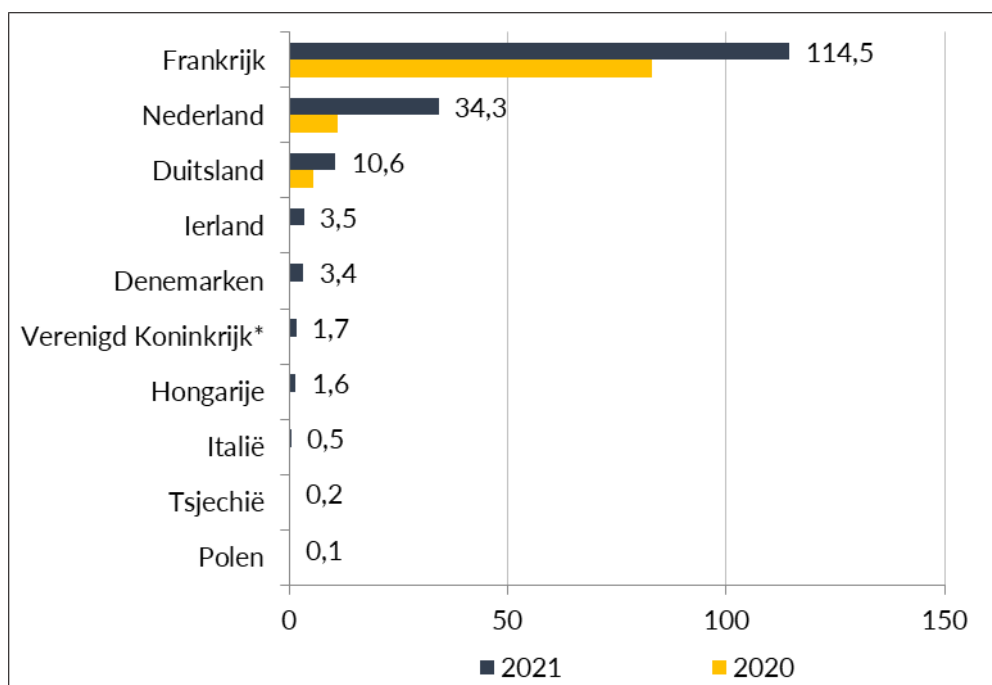
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-83. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van mout (C11.06)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-84. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van mout (C11.06)
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water" (C11.07) de vervaardiging van niet-alcoholische dranken, met uitzondering van alcoholarme of alcoholvrije wijn en alcoholarm of alcoholvrij bier (natuurlijk mineraalwater en ander gebotteld water, alcoholvrije frisdranken, gearomatiseerd water en water met toegevoegde suiker of andere zoetstoffen: limonade, sinaas, cola, vruchtendranken, tonics, enz., frisdranken in poedervorm, alcoholvrije aperitieven).

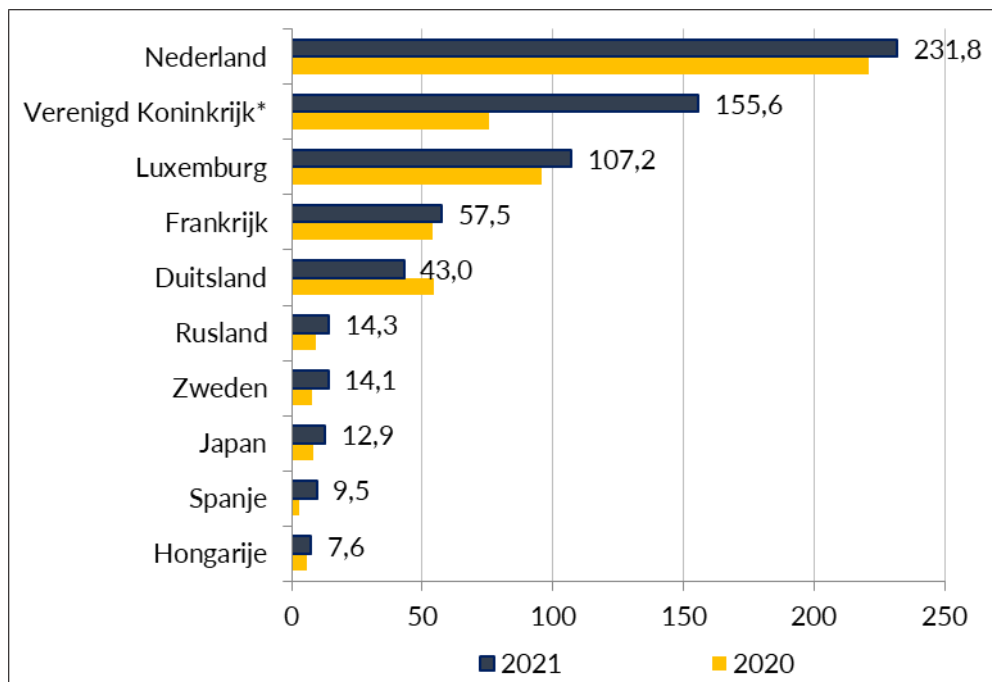
Tabel 3-43. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

	C1107	2017	2018	2019	2020	2021
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.102,9	2.303,9	2.350,1	2.327,2	2.477,5
			9,6%	2,0%	-1,0%	6,5%
	Investerings (btw)	96,6	66,7	60,0	54,4	62,9
			-31,0%	-10,1%	-9,3%	15,7%
	Productie-index	92,5	94,7	92,9	87,8	98,9
Tewerkstelling (*)			2,3%	-1,9%	-5,4%	12,6%
	Afzetprijsindex	114,0	118,6	122,0	125,8	128,6
			4,0%	2,8%	3,1%	2,2%
		2017M9	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9
	Tewerkstelling	3.563	3.597	3.618	3.623	3.509
Ondernemerschap			0,9%	0,6%	0,1%	-3,1%
	Loonmassa	113,4	115,6	114,2	114,4	113,5
			1,9%	-1,2%	0,2%	-0,7%
	Aantal werkgevers	19	19	20	20	20
			3,6%	3,4%	-1,7%	1,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2017	2018	2019	2020	2021
	Oprichtingen	4	8	10	12	n.a.
			100,0%	25,0%	20,0%	
	Schrappingen	4	1	5	3	n.a.
			-75,0%	400,0%	-40,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	btw-plichtige ondernemingen	44	50	55	64	n.a.
			13,6%	10,0%	16,4%	
	Faillissementen	0	0	1	1	0
					0,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	1	18	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)					1700,0%	-100,0%
		2017	2018	2019	2020	2021
	Totaal uitvoer	657,6	652,3	609,5	638,4	768,8
			-0,8%	-6,6%	4,7%	20,4%
	Uitvoer intra-EU27	514,8	497,0	460,2	476,9	512,1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-3,5%	-7,4%	3,6%	7,4%
	Uitvoer extra-EU27	142,8	155,3	149,3	161,5	256,7
			8,8%	-3,9%	8,2%	58,9%
	Totaal invoer	841,7	848,9	813,5	790,3	862,2
			0,9%	-4,2%	-2,9%	9,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	802,9	806,8	768,7	760,2	847,5
			0,5%	-4,7%	-1,1%	11,5%
	Invoer extra-EU27	38,8	42,1	44,8	30,1	14,7
			8,6%	6,3%	-32,8%	-51,0%
	Handelsbalans	-184,1	-196,6	-204,0	-151,8	-93,4

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ. (*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Grafiek 3-85. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

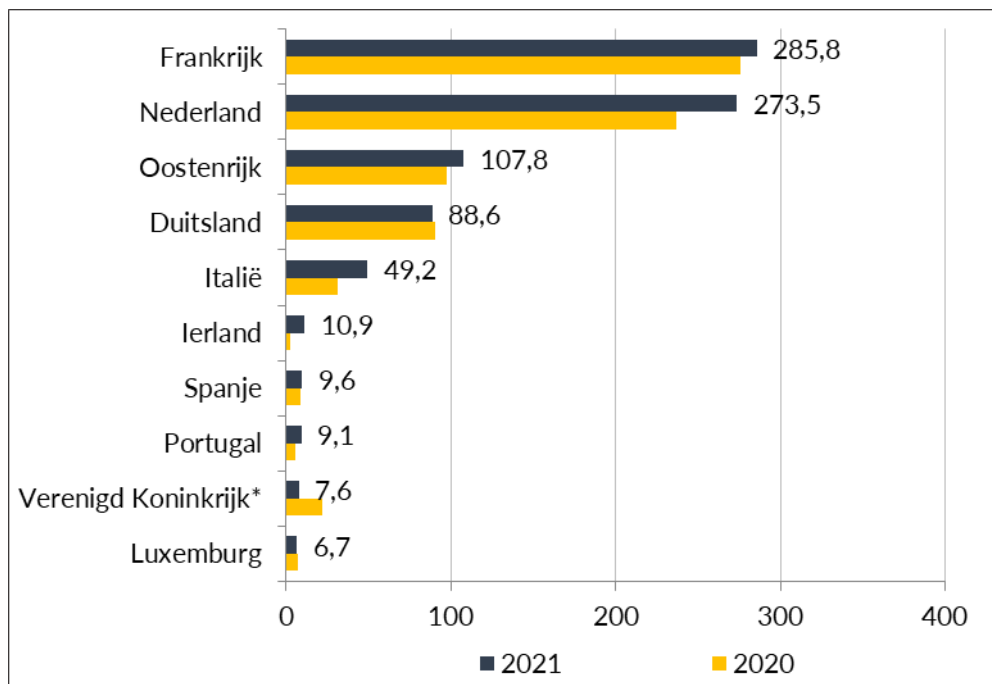
In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-86. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

In miljoen euro

Bron: NBB, nationaal concept.

Bijlagen

Classificatie van economische activiteiten volgens NACE

Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10) en van de vervaardiging van dranken (C11)

Code	Beschrijving	Description
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	Industries alimentaires
10.1	Verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten	Transformation et conservation de la viande; préparation de produits à base de viande
10.11	Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte	Transformation et conservation de la viande de boucherie, à l'exclusion de la viande de volaille
10.12	Verwerking en conservering van gevogelte	Transformation et conservation de la viande de volaille
10.13	Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte	Préparation de produits à base de viande ou de viande de volaille
10.2	Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren	Transformation et conservation de poisson, de crustacés et de mollusques
10.3	Verwerking en conservering van groenten en fruit	Transformation et conservation de fruits et de légumes
10.31	Verwerking en conservering van aardappelen	Transformation et conservation de pommes de terre
10.32	Vervaardiging van groente- en fruitsappen	Préparation de jus de fruits et de légumes
10.39	Overige verwerking en conservering van groenten en fruit	Autre transformation et conservation de fruits et de légumes
10.4	Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten	Fabrication d'huiles et de graisses végétales et animales
10.41	Vervaardiging van oliën en vetten	Fabrication d'huiles et de graisses
10.42	Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten	Fabrication de margarine et de graisses comestibles similaires
10.5	Vervaardiging van zuivelproducten	Fabrication de produits laitiers
10.51	Zuivelfabrieken en kaasmakerijen	Exploitation de laiteries et fabrication de fromage
10.52	Vervaardiging van consumptie-ijs	Fabrication de glaces de consommation
10.6	Vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten	Travail des grains; fabrication de produits amylacés
10.61	Vervaardiging van maalderijproducten	Travail des grains
10.62	Vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten	Fabrication de produits amylacés
10.7	Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren	Fabrication de produits de boulangerie-pâtisserie et de pâtes alimentaires
10.71	Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk	Fabrication de pain et de pâtisserie fraîche
10.72	Vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk	Fabrication de biscuits, de biscottes et de pâtisseries de conservation
10.73	Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren	Fabrication de pâtes alimentaires

10.8	Vervaardiging van andere voedingsmiddelen	Fabrication d'autres produits alimentaires
10.81	Vervaardiging van suiker	Fabrication de sucre
10.82	Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk	Fabrication de cacao, de chocolat et de produits de confiserie
10.83	Verwerking van thee en koffie	Transformation du thé et du café
10.84	Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden	Fabrication de condiments et d'assaisonnements
10.85	Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels	Fabrication de plats préparés
10.86	Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding	Fabrication d'aliments homogénéisés et diététiques
10.89	Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g.	Fabrication d'autres produits alimentaires n.c.a.
10.9	Vervaardiging van diervoeders	Fabrication d'aliments pour animaux
10.91	Vervaardiging van veevoeders	Fabrication d'aliments pour animaux de ferme
10.92	Vervaardiging van voeders voor huisdieren	Fabrication d'aliments pour animaux de compagnie
11	Vervaardiging van dranken	Fabrication de boissons
11.01	Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen	Production de boissons alcooliques distillées
11.02	Vervaardiging van wijn uit druiven	Production de vin (de raisin)
11.03	Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen	Fabrication de cidre et de vins d'autres fruits
11.04	Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken	Production d'autres boissons fermentées non distillées
11.05	Vervaardiging van bier	Fabrication de bière
11.06	Vervaardiging van mout	Fabrication de malt
11.07	Vervaardiging van frisdranken; productie van mineraalwater en ander gebotteld water	Industrie des eaux minérales et autres eaux embouteillées et des boissons rafraîchissantes

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be